

CRNA GORA
MINISTARSTVO SPORTA I MLADIH

-NACRT-
**NACIONALNA STRATEGIJA ZA RAZVOJ SPORTA
U CRNOJ GORI 2024 – 2028. GODINE**

Podgorica, mart 2024. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	4
1. CILJEVI, VIZIJA I MISIJA STRATEGIJE.....	7
2. USKLAĐENOST SRATEGIJE RAZVOJA SPORTA SA DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	22
2.1. Krovna strateška dokumenta	22
2.1.1. Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2022 – 2024.....	22
2.1.2. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2023 – 2024.	23
2.1.3. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine.....	23
2.1.4. Fiskalna strategija Crne Gore 2021 – 2024.....	24
2.1.5. Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2022 – 2025.	24
2.1.6. Program ekonomskih reformi Crne Gore za period 2023 -2025.	25
2.1.7. Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020 – 2024.....	25
2.1.8. Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022 – 2026.	26
2.1.9. Nacionalna strategija rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2021 – 2025... ..	26
2.1.11. Strategija manjinske politike.....	27
2.1.12. Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana	28
2.1.13. Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti	28
2.1.14. Strategija za unaprjeđenje kvaliteta života LGBTI osoba	30
2.1.15. Program za razvoj i podršku talentovanim učenicima.....	31
2.1.16. Strategija prevencije i suzbijanja radikalizacije i nasilnog ekstremizma	31
2.1.17. Strategija zaštite i unaprjeđenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori i Program za borbu protiv HIV/AIDS.....	32
2.1.18. Sportska politika na međunarodnom nivou	32
3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA U OBLASTI SPORTA CRNE GORE.....	43
3.1. SWOT ANALIZA.....	59
3.2. PESTLE ANALIZA.....	65
3.2.1. Politički faktor	66
3.2.2. Ekonomski faktor	67
3.2.3. Društveni faktor	74

3.2.4.	Tehnološki faktor	75
3.2.5.	Pravni okvir	77
3.2.6.	Životna sredina.....	79
3.3.	DRVO PROBLEMA.....	85
3.5	DRVO CILJEVA.....	86
4.	STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI S PRATEĆIM INDIKATORIMA USPJEHA.....	87
4.1.	Sistem finansiranja sporta u Crnoj Gori	87
4.2	Razvoj i unaprjeđenje vrhunskog sporta u Crnoj Gori.....	98
4.3	Unaprjeđenje sporta djece i omladine.....	114
4.4	Uspostavljanje kvalitetnog sistema rekreativnog vježbanja u Crnoj Gori 123	
4.5	Žene u sportu	127
4.6	Sport posebnih grupa posebno sportista sa invaliditetom, sporta u vojsci i policiji.....	133
4.7	Zaštita integriteta u sportu	142
5.	NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJE.....	158
6.	PRATEĆI AKCIONI PLAN S PROCJENOM TROŠKOVA.....	158
7.	SKRAĆENICE KORIŠĆENE U DOKUMENTU.....	205

UVOD

Strategija za razvoj sporta Crne Gore 2018 - 2021¹ imala je za cilj da postavi ključne prioritete i sistem podrške razvoja i promocije sporta u Crnoj Gori. Tokom pripreme i implementacije same Strategije, desilo se nekoliko promjena u upravljačkim strukturama, kao i reorganizacija samih institucija koje se bave oblašću sporta u Crnoj Gori.

Osnovni principi razvoja sporta u Crnoj Gori, kojima se težilo kroz implementaciju Strategije razvoja sporta, zakona i podzakonskih akata su: promocija Crne Gore kroz sportske djelatnosti i aktivnosti, kao i kroz aktivnosti, koje se tiču sporta, podsticanje i promocija vrhunskog sporta; vođenje posebne brige o vrhunskim sportistima, i mladim sportistima koji su ostvarili vrhunske rezultate, i uvažavanje njihovih rezultata; podsticanje i promocija razvoja sporta, posebno kod djece, studenata i lica sa invaliditetom; obezbjeđivanje uslova za organizovanje i održavanje školskih i studentskih sportskih takmičenja; obezbjeđivanje uslova za pripremu, učešće i ostvarivanje vrhunskih sportskih rezultata sportista na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama i drugim značajnim međunarodnim sportskim takmičenjima; stvaranje uslova za izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, opremanje i održavanje sportskih objekata; podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta (u daljem tekstu: COK), Paraolimpijskog komiteta Crne Gore (u daljem tekstu: POK) i nacionalnih sportskih saveza; unaprjeđenje sportske rekreacije, promocija i podsticanje bavljenja sportom svih građana; podsticanje istraživačko-razvojnog, vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu i stručno osposobljavanje u sportu; unaprjeđenje zdravstvene zaštite sportista i sprječavanje negativnih pojava u sportu i međunarodna saradnja u oblasti sporta.

Strategija je imala za cilj da unaprijedi sistem sporta u Crnoj Gori kroz obezbjeđivanje uslova da građanke i građani Crne Gore imaju pravo i adekvatne uslove za bavljenje sportom. Realizacijom ovog uslova obezbjeđuju se uslovi za stvaranje „zdrave nacije“; nacije koja neće imati problema sa deformitetima kod djece, sa gojaznošću, koja će se uspješno boriti sa problemom slabog aktivizma mladih koji sve manje žele da se bave redovnom fizičkom aktivnošću, unaprjeđuju se sportske aktivnosti u zemlji kroz podršku razvoju sportske infrastrukture, unaprjeđenje sportskih programa i promociju zdravih stilova života kroz sport. Kroz implementaciju Strategije se očekivalo da će se poboljšati kvalitet sporta u Crnoj Gori, povećati broj ljudi koji će se svakodnevno baviti sportskim aktivnostima, te da će se sport pozicionirati kao važan segment

---

¹ Evaluacija strategije sporta 2018 - 2021, Mirza Mulesković

društvenog i ekonomskog razvoja zemlje i omogućiti da sportistkinje i sportisti Crne Gore svojim vrhunskim sportskim postignućima promovišu Crnu Goru.

Glavnu ulogu u implementaciji ove Strategije je, u ime Vlade Crne Gore, imalo Ministarstvo sporta i mladih, koje je u saradnji i koordinaciji sa drugim institucijama i organizacijama implementiralo Strategiju. Finansiranje same Strategije obezbijedeno je u velikoj mjeri iz Budžeta i EU projekata.

Strategijom razvoja sporta Crne Gore za period 2024 - 2028, definisano je 7 Strateških ciljeva, kao i veliki broj mjera i aktivnosti, koje aktivno doprinose kako implementaciji Strategije tako i razvoju sporta u Crnoj Gori.

Da bi bila uspješno implementirana na svim nivoima javne vlasti i u cjelokupnom sistemu sportskog nevladinog sektora potrebno je uspostaviti koordinaciju, saradnju i podršku svih relevantnih institucija i aktera u sportu, a Nacionalna strategija će biti ključni dokument za razvoj sporta u Crnoj Gori u narednom periodu.

S obzirom na značajnu ulogu sporta u društvu na globalnom nivou, i Crna Gora je prepoznala značaj sportskih aktivnosti u razvoju lokalnih zajednica i društva u cjelini. Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori predstavlja sveobuhvatan dokument za unaprjeđenje sporta u zemlji, koji će doprinijeti boljem razumijevanju, planiranju i upravljanju sportskim aktivnostima na svim nivoima vlasti i nevladinog sportskog sektora.

Ova javna politika mora da obezbijedi jedinstveno djelovanje u sistemu sporta, koordinaciju aktivnosti i precizno planiranje, te sprovođenje i evaluaciju svih programa u oblasti sporta. Primjenom Strategije obezbijediće se uslovi za uspostavljanje jedinstvene sportske politike koja će biti koordinisana, funkcionalna, jasno definisana i koja će omogućiti da se velika većina građanki i građana slobodno bave sportom, ali i da se na pravi način prepoznaju talenti za koje će javne vlasti obezbijediti permanentnu i sistemsku brigu, kako bi maksimalno razvili i ispoljili svoje sportske performanse. Da bi se ostvarila sistemaska brigada, Strategijom se predviđa razvoj i unaprjeđenje Zavoda za sportsku medicinu, formiranje Antidoping agencije Crne Gore (ADACG), a radiće se i na podizanju kapaciteta nacionalnih sportskih saveza i sportskih organizacija u kojima sportisti treniraju i razvijaju svoje performanse.

Cilj ove Strategije je promocija zdravih stilova života, kao i unaprjeđenje sportske infrastrukture i podizanje kapaciteta nacionalnih sportskih saveza i sportskih organizacija. Kroz ovaj dokument, Vlada Crne Gore i svi relevantni akteri u oblasti sporta će zajednički raditi na stvaranju boljih uslova za razvoj sporta u zemlji, uz primjenu modernih pristupa i uz poštovanje najboljih praksi.

Jedan od osnovnih ciljeva Nacionalne strategije za razvoj sporta jeste da se stvori ambijent koji će motivisati građane i građanke, svih starosnih dobi i sposobnosti, da se aktivnije bave sportom. Ovo će se postići kroz razne aktivnosti, kao što su podrška sportskim organizacijama, izgradnja sportskih objekata, organizovanje sportskih manifestacija i događaja, te promocija sporta kao načina života. Time će se poboljšati zdravlje i kvalitet života građana i građanki Crne Gore, ali i stvoriti nove mogućnosti za razvoj sporta kao privredne grane.

Važno je napomenuti da kada se u dokumentima koriste muški rodni izrazi, to ne znači da se isključivo odnose na muškarce. U ovom slučaju, kada se u dokumentu govori o sportistima, trenerima, upravljačkim tijelima i sl, upotreba muških rodno-specifičnih izraza ne isključuje žene, već obuhvata sve osobe bez obzira na njihov pol.

To znači da kada se u dokumentu govori o sportistima, to uključuje i sportistkinje, kada se govori o trenerima, to uključuje i ženske trenere, a kada se govori o upravljačkim tijelima, to uključuje i žene koje obavljaju ovu funkciju. Stoga, iako se u dokumentu na nekim mjestima mogu koristiti samo muški rodni izrazi, oni predstavljaju oba pola i ne diskriminišu žene.

Autori dokumenta će se, ipak, truditi da koriste rodno senzitivni jezik, kao važan korak ka unaprjeđenju ravnopravnosti polova u društvu, a u cilju osiguravanja inkluzivnosti i ravnopravnosti svih osoba bez obzira na njihov pol.

1. CILJEVI, VIZIJA I MISIJA STRATEGIJE

Kroz Strategiju razvoja sporta Crne Gore za period 2024 - 2028, Vlada Crne Gore ima za cilj da podrži razvoj sportskih organizacija i njihovih projekata. To će se postići kroz razne oblike finansijske podrške, ali i kroz edukaciju sportskih radnika i trenera. Takođe, ova Strategija će dati smjernice za osiguravanje boljih uslova za pripreme i takmičenja sportista i sportistkinja, kroz izgradnju i rekonstrukciju sportskih objekata, kao i kroz podršku organizaciji sportskih događaja ali će i štititi integritet sporta Crne Gore.

Pored toga, Strategija će doprinijeti boljoj saradnji između sportskih organizacija i državnih institucija, kao i između sportskih organizacija međusobno. Ovo će stvoriti uslove za razmjenu iskustava i znanja, te doprinijeti unaprjeđenju sportskih programa u zemlji.

Važno je naglasiti da će se Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori primjenjivati u skladu sa međunarodnim standardima i najboljim praksama u oblasti sporta. Ovo će osigurati da Crna Gora prati globalne trendove i dostignuća u sportu, te da stvori bolje uslove za razvoj vrhunskog sporta.

Definisani strateški ciljevi Strategije su:

1. Unaprijeđen sistem finansiranje sporta sa pozicije javnih finansija i privatnog sektora;
2. Unaprijeđen i razvijen sistem vrhunskog sporta u Crnoj Gori;
3. Razvijen i unaprijeđen sistem sporta djece i omladine kroz stvaranje uslova za povećanje obuhvata djece i omladine koja se bave sportom;
4. Povećan obuhvat bavljenja redovnim fizičkim aktivnostima u svim segmentima stanovništva posebno djece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih;
5. Unaprijeđen i razvijen sistem podrške ženama u sportu;
6. Razvijen i unaprijeđen sport posebnih grupa, posebno sportista sa invaliditetom, sport u vojsci i policiji i
7. Zaštita integriteta sporta u Crnoj Gori.

Misija Nacionalne strategije za razvoj sporta u Crnoj Gori za period 2024 - 2028. glasi: „Sport na svim nivoima i u svim oblicima obezbjeđuje fizičku, mentalnu i društvenu dobrobit za građanke i građane Crne Gore uz obezbjeđivanje uslova za stvaranje sigurnijeg sportskog okruženja“.

Vizija Nacionalne strategije za razvoj sporta u Crnoj Gori za period 2024 - 2028. glasi: „Građanke i građani Crne Gore bi trebalo da budu fizički aktivniji i da se redovnije nego do sada bave fizičkim aktivnostima, i

potrebno je obezbijediti uslove za veći obuhvat djece i mladih koja se redovno bave fizičkim aktivnostima u predškolskim, školskim ustanovama i na univerzitetima, kao i za pozicioniranje Crne Gore kao države čije sportistkinje i sportisti postižu vrhunske sportske rezultate“.

Da bi se bolje razumio koncept Strategije potrebno je definisati i opisati određene činioce sistema sporta Crne Gore. Prema čl. 2 Zakona o sportu (Službeni list CG, br. 44/2018 i 123/2021, „sport predstavljaju svi oblici fizičke i mentalne aktivnosti koji, kroz neorganizovano ili organizovano učešće, imaju za cilj izražavanje ili poboljšavanje fizičke i mentalne spremnosti ili postizanje rezultata na takmičenjima svih nivoa“.

Osnovna podjela sporta na nacionalnom nivou u Crnoj Gori, obuhvata amaterski, profesionalni i rekreativni sport. Amaterski sport se odnosi na sportske aktivnosti koje se obavljaju radi zadovoljstva, bez naknade. Profesionalni sport se odnosi na sportske aktivnosti koje se obavljaju radi zarade, u organizovanom takmičenju. Rekreativni sport podrazumijeva bavljenje sportskim aktivnostima radi održavanja zdravlja i kondicije, bez takmičarskog cilja.

Vrhunski rezultati u sportu podrazumijevaju ostvarivanje najviših sportskih dostignuća, kao što su osvajanje medalja na Olimpijskim igrama, svjetskim i evropskim prvenstvima i drugim velikim međunarodnim sportskim takmičenjima.

Amaterski sport predstavlja važan segment sportske aktivnosti u Crnoj Gori. Amaterski sport uključuje različite sportske klubove i organizacije koje se bave razvojem sporta u lokalnoj zajednici i omogućavaju sportistima i sportistkinjama svih uzrasta da se bave sportom u svoje slobodno vrijeme. Nacionalna strategija razvoja sporta Crne Gore prepoznaje važnost amaterskog sporta i naglašava potrebu za podrškom i razvojem sportskih klubova i organizacija koje se bave amaterskim sportom.

Profesionalni sport u Crnoj Gori obuhvata sve sportske aktivnosti koje se odvijaju na profesionalnom nivou.

Vrhunski sport u Crnoj Gori obuhvata sportove u kojima se postižu najviši sportski rezultati na međunarodnom nivou. Ovaj segment sporta ima veliku važnost za promociju zemlje i stvaranje pozitivne slike o Crnoj Gori u svijetu. Nacionalna strategija razvoja sporta stavlja naglasak na podršku razvoju vrhunskog sporta u zemlji. To uključuje ulaganje u infrastrukturu, podršku sportskim klubovima i organizacijama koje se bave vrhunskim sportom, kao i razvoj sportskih programa i strategija koje će omogućiti razvoj sportskih talenata u zemlji.

Rekreativni sport u Crnoj Gori obuhvata sve sportske aktivnosti koje se bave zdravljem, fizičkom aktivnošću i rekreacijom stanovništva. Ovaj

segment sporta ima važnu ulogu u prevenciji i liječenju bolesti, poboljšanju kvaliteta života i povećanju nivoa fizičke aktivnosti stanovništva. Ova vrsta sporta namijenjena je svim uzrastima i svim građanima, bez obzira na njihovu fizičku kondiciju i zdravstveno stanje. Rekreativni sport obuhvata širok spektar aktivnosti koje imaju za cilj održavanje fizičke kondicije, poboljšanje zdravlja i kvaliteta života građana. Nacionalna strategija će se posebno fokusirati na razvoj i podršku rekreativnog sporta, kroz podizanje svijesti građana o važnosti redovne fizičke aktivnosti, kao i kroz kreiranje adekvatne infrastrukture i programa za rekreativni sport.

Predškolski, školski i studentski sport su vjerovatno i najvažniji segment za uspješan razvoj sporta u Crnoj Gori, jer predstavljaju osnovu za razvoj sportskih talenata i stvaranje baze za buduće vrhunske sportiste i sportistkinje. Nacionalna strategija razvoja sporta u Crnoj Gori će se posebno fokusirati na razvoj predškolskog, školskog i studentskog sporta, kroz unaprjeđenje školskog sistema sporta, jačanje kapaciteta trenera i profesora fizičkog vaspitanja, kao i kroz finansijsku podršku za razvoj ovih oblasti. Takođe, posebna pažnja će se posvetiti promovisanju sportske aktivnosti među djecom i mladima, kao i podršci uključivanju djece sa posebnim potrebama u sportske aktivnosti. Cilj je stvoriti zdraviju i aktivniju generaciju mladih i promovisati sportske vrijednosti u društvu.

Osnovni principi razvoja sporta u Crnoj Gori podrazumijevaju stvaranje povoljnih uslova za razvoj sporta, podršku sportistima, sportistkinjama i sportskim organizacijama, te podizanje svijesti o važnosti sporta za društvo.

U Nacionalnoj strategiji za razvoj sporta u Crnoj Gori, posebna pažnja posvećena je sportu osoba sa invaliditetom (OSI). Cilj strategije je da se sport osoba sa invaliditetom učini dostupnijim i pristupačnijim, da se osigura kvalitetna sportska oprema i prostor za njihove aktivnosti, kao i da se obezbijede adekvatni programi treninga i takmičenja.

U Nacionalnoj strategiji za razvoj sporta u Crnoj Gori, prepoznat je i problem koji se odnosi na nedostatak kvalitetne zdravstvene zaštite za sportiste i sportistkinje. Za ovaj segment su odgovorni nadležni organi, a ključnu ulogu ima Zavod za sportsku medicinu. Ali, prije nego navedemo buduće aktivnosti Zavoda za sportsku medicinu potrebno je istaći da je Strategijom predviđeno da mladi do 14 godina mogu da izvrše sportske zdravstvene preglede u bilo kojoj zdravstvenoj ustanovi u Crnoj Gori i da se takav pregled realizuje u okviru primarne zdravstvene zaštite tj. uz zdravstvenu knjižicu sportista. Kada govorimo o Zavodu za sportsku medicinu, Strategijom je prepoznata potreba da je neophodno obezbijediti adekvatan prostor i opremu za rad Zavoda, kao i osigurati dovoljan broj medicinskog i drugog osoblja kako bi se pružila kvalitetna zdravstvena zaštita sportistima i sportistkinjama. Strategijom je predviđeno proširenje

aktivnosti Zavoda pa će se osim medicinskih pregleda u Zavodu vršiti i motorička i psihološka testiranja sportista, vodiće se sve vrste evidencija i implementirati informacijski sistem. Informacijski sistem u sportu se odnosi na korišćenje informacione tehnologije za praćenje, analizu i upravljanje sportskim događajima i aktivnostima. Ovaj sistem obuhvata sve vrste sportskih događaja, od amaterskih do profesionalnih, i može se koristiti za različite svrhe. Informacijski sistem u sportu pomaže u poboljšanju efikasnosti i efektivnosti upravljanja sportskim događajima i aktivnostima, što može doprinijeti boljem iskustvu igrača, trenera, navijača i svih ostalih aktera uključenih u sport.

Promocija rodne ravnopravnosti u sportu je takođe veoma važan aspekt. Cilj je unaprijediti položaj žena u sportu i povećati njihovu participaciju na svim nivoima sistema sporta u Crnoj Gori, od takmičarskog nivoa, preko trenerskog do upravljačkog sistema.

Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori fokusiraće se i na zaštitu integriteta sporta. U tu svrhu, predviđeno je osnivanje Komisije za zaštitu integriteta sporta, koja će biti odgovorna za praćenje i suzbijanje svih oblika negativnih pojava u sportu, kao što su doping, manipulacije na sportskim takmičenjima, nasilje, diskriminacija, seksualno i drugo zlostavljanje i slično. Komisija je samo prvi korak koji će u dugoročnoj Strategiji dovesti i do formiranja Agencije za zaštitu integriteta u sportu.

U borbi protiv dopinga, Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori predviđa jačanje sistema za borbu protiv dopinga. Tako će biti predložen i nadamo se usvojen Zakon o sprječavanju dopinga u sportu, kojim će sadašnja Antidoping komisija, prerasti u Antidoping agenciju Crne Gore (ADACG). Formiranjem Agencije povećaćće se broja doping kontrola, broj obuka sportista, trenera i sportskih radnika o antidoping pravilima i unaprijediti saradnja sa međunarodnim antidoping organizacijama, a biće i značajno jasnije i stabilnije definisan budžet za rad Agencije.

Manipulacija na sportskim takmičenjima je jedan od najvećih izazova sa kojima se susrijeće savremeni sport. Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori predviđa uspostavljanje sistema za prevenciju i borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima. U tu svrhu, planirano je jačanje saradnje između relevantnih institucija i organizacija, kao i podizanje svijesti javnosti o ovom problemu. Takođe, u narednom periodu Crna Gora će ratifikovati Konvenciju o manipulaciji sportskih takmičenja (Macolin Convention). Konvencija je pravni instrument i jedino pravilo međunarodnog prava o manipulaciji na sportskim takmičenjima. Ona zahtijeva od vlasti da saraduju sa sportskim organizacijama, operatorima kladenja i organizatorima takmičenja kako bi se spriječila, otkrila i sankcionisala manipulacija na sportskim takmičenjima, a predlaže

zajednički pravni okvir za efikasnu međunarodnu saradnju u cilju odgovora na ovu globalnu prijetnju.

Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori predviđa da se u potpunosti iskoristi potencijal sporta kao faktora za promociju poštovanja i tolerancije među ljudima. U tu svrhu, planirano je unaprjeđenje saradnje između sportskih organizacija i institucija zaduženih za borbu protiv nasilja, diskriminacije i drugih oblika zlostavljanja. Takođe, predviđeno je i jačanje uloge sportskih organizacija u promociji poštovanja ljudskih prava i jednakosti, te stvaranje sigurnog sportskog okruženja za sve.

Da bi se razvio i unaprijedio sistem sporta u Crnoj Gori jedan od značajnijih faktora sigurno jeste kvalitetna, energetska efikasna i moderna sportska infrastruktura. Potrebno je obezbijediti kvalitetne sportske objekte, terene i dvorane koji će omogućiti razvoj rekreativnih aktivnosti građanki i građana Crne Gore i napredak sportista i sportistkinja na svim nivoima. U cilju razvoja sportske infrastrukture, jedan od prioriteta je izgradnja nacionalnih sportskih centara i ovi centri će predstavljati glavne baze za razvoj i pripremu sportista i sportistkinja na svim nivoima. Takođe, ovi centri će imati i značajnu ulogu u organizaciji sportskih takmičenja, kao i u promociji sporta u Crnoj Gori, kroz pružanje mogućnosti njihovog korišćenja i inostranim sportskim ekipama za pripreme. Ovakvi trening centri će biti i jedan od novih činioca zamajca u razvoju sportskog turizma Crne Gore i širenju lepeze novih turističkih ponuda. Strategijom je predviđena systemska podrška u oblasti adaptacija i rekonstrukcija postojećih sportskih objekata uključujući i sportske školske dvorane, kao i izgradnja novih sportskih terena i dvorana.

Da bi sistem sporta napredovao, pored sportske infrastrukture, potrebno je izgraditi i stabilan sistem podrške u cilju razvoja ljudskih resursa u sistemu sporta. Da bi se ovaj cilj ostvario potrebno je ulagati u edukaciju i obuku sportskih trenera, sudija, radnika i drugih stručnjaka u sportu. Takođe, potrebno je obezbijediti sredstva za stipendiranje sportista i trenera, kako bi se omogućio njihov kontinuirani razvoj i napredak. Ulaganje u obrazovanje sportista i sportistkinja, trenera i drugih stručnjaka u sportu se mora sagledavati isključivo kao investicija, a nikako kao trošak. Ova edukacija trebalo bi da bude usmjerena na razvoj sportskih vještina, ali i na edukaciju o zdravim stilovima života, važnosti sportske prehrane, prevenciji povreda i drugim aspektima koji su važni za razvoj sporta. Takođe, potrebno je osigurati edukaciju za roditelje, kako bi se omogućila bolja podrška mladim sportistima.

Uspostavljanje konzistentnog sistema finansiranja u oblasti sporta omogućiće ravnomjeran razvoj i unaprjeđenje sistema sporta na čitavoj teritoriji Crne Gore. Ovako jasno definisan i ustrojen sistem finansiranja omogućiće povećanje obuhvata i uspostavljanja sistema programskog

finansiranja u oblasti sporta. Strategijom se definiše jasna podjela odgovornosti u cjelokupnom sistemu finansiranja programa u oblasti sporta i odgovornosti javnih vlasti u tom smislu. Utvrđuje se koji programi se finansiraju sa pozicije jedinica lokalnih samouprava i sa nacionalnog nivoa. Kako ovo nijesu jedini izvori finansiranja programa u oblasti sporta Strategijom se predviđa uspostavljanje konzistentnost sistema u smislu koordinisanog finansiranja programa u oblasti sporta i sa pozicije fondova koje koristi Crnogorski olimpijski komitet i nacionalni sportski savezi i sportske organizacije. Ukoliko se Strategijom uspije da se sva sredstva investiraju u sport na jedinstven i dobro planiran način, sigurni smo da će sredstava za razvoj i unaprjeđenje sporta u Crnoj Gori biti dovoljna za podršku u njihovoj realizaciji.

Strategijom se predviđa i formiranje Fonda za razvoja sporta koji bi prikupljao sredstva od sponzora, donatora ali i od Igara na sreću kao i predlaganje seta izmjena zakonskih i podzakonskih akata kojima se uređuje poreski sistem Crne Gore, a sve u smislu obezbjeđivanja poreskih olakšica kojim bi se privukla privreda Crne Gore da konačno ima interesa za ulaganje u sistem sporta.

Kontrola funkcionisanja sportskih organizacija je još jedan činilac koji je važan za unaprjeđenje i razvoj sporta u Crnoj Gori. Potrebno je uspostaviti sistem koji će omogućiti redovnu kontrolu svih sportskih organizacija u Crnoj Gori. Kontrola bi se vršila kroz praćenje finansijskog poslovanja sportskih organizacija, kao i kroz praćenje rada upravnih organa, izvještavanja, pridržavanja zakona i statuta, te implementacije različitih projekata i programa. Za uspostavljanje ovog sistema, neophodna je implementacija softverskog rješenja, koje bi prikupljalo sve informacije o ulaganjima u sport, bilo da se radi o lokalnom ili državnom nivou vlasti, ali i omogućilo započinjanje sa suštinskim revizijama realizacije finansiranih programa. Finansijska revizija programa nije dovoljna, stoga je potrebno, u narednom koraku, uspostaviti suštinsku kontrolu realizacije programa kako bi se utvrdili stvarni efekti finansiranih programa na razvoj sistema sporta Crne Gore.

Javno-privatno partnerstvo u sportu može biti ključno za ostvarivanje ciljeva i unaprjeđenje sportske infrastrukture u Crnoj Gori. Međutim, potrebno je uzeti u obzir politički, lokalni i finansijski kontekst kako bi se osiguralo da ovakav pristup ne rezultira trošenjem novca države na neefikasne projekte. Strateški pristup javno-privatnom partnerstvu u sportu podrazumijeva precizno definisanje ciljeva, izbora partnera, kao i načina finansiranja i upravljanja projektima. Jedan od ustanovljenih problema jeste potreba sporta da se u cilju podizanja infrastrukturnih kapaciteta omogući zajedničko investiranje sa dvije pozicije - privatne i državne. Postoji potreba rješenjem gdje bi sportske organizacije koje imaju

privatnu svojinu bile u mogućnosti da, u saradnji sa jedinicama lokalnih samouprava ili sa državom, ulažu i grade sportsku infrastrukturu. U ovom momentu ovakav vid saradnje i državne pomoći ide isključivo prema organizacijama koje su u vlasništvu države. U narednom periodu očekujemo da će se sportski pokret Crne Gore osposobiti da svojim kvalitetnim projektima obezbijedi značajna sredstva iz EU fondova, a u tom smislu ukazaće se potreba za realizacijom projekata gdje će se u jednu investiciju ulagati sa pozicije države, sa pozicije EU fondova, ali i sa pozicije međunarodnih i domaćih sportskih organizacija. Najbolji primjer jesu projekti koje finansira UEFA gdje se vrlo često sjedinjavaju sredstva iz više izvora, pa i u smislu izgradnje sportske infrastrukture.

Sportski turizam predstavlja važan segment turističke privrede Crne Gore, koji je već pomenut u prethodnom dijelu. Preporuke za unaprjeđenje sportskog turizma uključuju podršku hotelijerima i drugim turističkim objektima kako bi se obezbijedili adekvatni uslovi za nacionalne sportske ekipe, ali i sportske ekipe koje borave u Crnoj Gori tokom priprema i takmičenja. Takođe, važno je podržati organizaciju sportskih događaja i takmičenja u Crnoj Gori, što može doprinijeti povećanju turističke posjete. Konsultacije sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma mogu pomoći u razvoju strategije razvoja sportskog turizma u Crnoj Gori. Razvoj i unaprjeđenje sportskog turizma je možda jedan od najvažnijih segmenata Strategije, jer u ovoj oblasti postoje značajni kapaciteti koji bi doprinijeli boljem finansiranju sportskih organizacija i sporta u Crnoj Gori uopšte. Prirodna bogatstva kojima raspolaže Crna Gora su ogroman potencijal koji možda nije dovoljno iskorišćen, a sportski turizam mora igrati veoma značajnu ulogu. Moderni turizam je sve više okrenut ka aktivnom odmoru tj. ka planinarenju, skijanju, sportovima na vodi i u vodi, biciklizmu, trčanju, šetnji, fitnesu. Izgradnjom sportske infrastrukture koja bi služila za rekreaciju, značajno bi se podigli turistički kapacitete Crne Gore. Potencijalni turisti bi pored uživanja na divnom moru i planinama dobili kvalitet više, a to je vrhunaska sportska ponuda za rekreativne aktivnosti ali i za adrenalinske sportove. Ovaj segment zahtijeva posebni strateški pristup i izradu detaljne strategije razvoja sportske infrastrukture, koja bi služila upravo realizaciji ovog cilja. Drugi doprinos sporta u ovom smislu bi bilo privlačenje međunarodnih sportista koji bi koristili kapacitete Nacionalnih trening centara koji su predviđeni ovom Strategijom, gdje bi se Crna Gora pozicionirala na mapi svjetskih destinacija u koje sportisti dolaze na pripreme, kako na lokacijama na velikim nadmorski visinama, tako i na moru. Zato saradnja Ministarstva sporta i mladih i Ministarstva turizma je neophodan uslov za početak strateškog planiranja u ovom segmentu Strategije.

Strategijom je predviđeno i uspostavljanje boljih odnosa sa relevantnim međunarodnim sportskim organizacijama, radi dobijanja podrške za razvoj

sporta u Crnoj Gori. Potrebno je aktivno učestvovati u radu i programima organizacija kao što su Međunarodni olimpijski komitet i druge međunarodne sportske organizacije. Potrebno je uspostaviti programe razmjene iskustava sa drugim zemljama u oblasti sporta, kako bi se dobila nova znanja i ideje za razvoj sporta u Crnoj Gori. Strategijom se predviđa nastavak saradnje sa Savjetom Evrope, Evropskom komisijom, Međunarodnim olimpijskim komitetom, Međunarodnim paraolimpijskim komitetom, Specijalnom olimpijadom, SportAccord-om, međunarodnim sportskim savezima i drugim međunarodnim sportskim organizacijama.

Takođe, potrebno je obezbijediti da Crna Gora poštuje međunarodne sportske standarde i propise kako bi bio uspostavljen moderan i konzistentan sistem sporta koji je usaglašen sa evropskim dokumentima kojima je uređen sportski sistem na nivou Evropske unije prije svega. Cilj ove Strategije je da u segmentu sportske diplomatije, da smjernice za razvoj i održavanje međunarodnih odnosa i uspostavljanje saradnje sa drugim zemljama kroz sport, promociju Crne Gore kao zemlje koja podržava sport, sportistkinje i sportiste, poštuje Antidoping kod, obezbjeđuje uslove za sistemsku borbu protiv negativnih pojava u sportu, uspješno organizuje međunarodne sportske događaje koji služe promociji Crne Gore kao atraktivne turistički-sportske destinacije koja ima sve kapacitete za organizaciju takmičenja, ispunjavajući najveće svjetske standarde.

Ocjenjivanje i izvještavanje je jedan od alata za mjerenje napretka i uspješnosti implementacije Strategije. Potrebno je uspostaviti sistem praćenja, koji će omogućiti redovno ocjenjivanje i izvještavanje o napretku u različitim oblastima sporta. Takođe, potrebno je uspostaviti sistem monitoringa, koji će omogućiti praćenje različitih parametara i indikatora uspješnosti. Izvještavanje bi se vršilo na godišnjem nivou, kako bi se mogao pratiti napredak i preduzeti odgovarajući koraci za unaprjeđenje sporta u Crnoj Gori. Da bi monitoring bio uspješan potrebno je u Strategiji i pripadajućem Akcionom planu definisati jasne, kvalitetne i mjerljive indikatore. Ovaj segment je bio manje kvalitetno definisan u prethodnoj strategiji, što je otežalo proces evaluacije prethodne strategije.

Sport je Ustavom regulisana kategorija, koja je detaljno definisana Zakonom o sportu i na njemu zasnovanim podzakonskim aktima, a koji mora voditi računa o principima i preporukama Povelje Međunarodnog olimpijskog komiteta, Evropske povelje o sportu i drugih međunarodnih dokumenata iz oblasti sporta. Strategijom su prepoznate dobre i loše strane postojećeg Zakona o sportu, ali i nedostaci u dijelu sistemskog rješavanja pitanja dopinga u sportu. U tom smislu, potrebno je izraditi Zakon o sprječavanju dopinga u sportu. Kada govorimo o trenutno

važećem Zakonu o sportu postoji potreba za novim zakonskim rješenjima. Od mogućih promjena navešćemo samo neke:

- Zakonom o sportu bi trebalo uvesti imperativnu odredbu koja bi se odnosila na obavezu jedinica lokalnih samouprava da nakon izrade nacionalne strategije moraju u skladu sa istom izraditi svoj višegodišnji program rada (5 ili više godina). Na ovaj način bi se strateški planiralo po dubini sistema;
- Analizom načina finansiranja programa u oblasti sporta u lokalnim samoupravama uvidjelo se da se raspisuju konkursi za raspodjelu sredstava, ali da su oni formalnost u smislu odnosa kategorizacije u odnosu na visinu izdvojenih sredstava. Zato postoji potreba izrade kvalitetnije kategorizacije koja bi dovela do toga da raspodjela sredstava bude pravednija. U većini lokalnih samouprava postoje klubovi čiji su osnivači jedinice lokalnih samouprava pa u tom smislu najveći dio sredstava upravo odlazi tim organizacijama, bez obzira na to da li te organizacije imaju bolje programe i bolje sportske uspjehe od drugih. Ova tema zahtijeva široku javnu raspravu i ona bi trebalo da bude tema tokom rasprave za usvajanje novog Zakona o sportu jer bi se izmjenama i dopunama stvorili uslovi da se sredstva raspodjeljuju na osnovu kvaliteta programa, a manje na osnovu „političke podobnosti“;
- Izraditi „Programski kalendar“ kojim bi se definisali datumi kada će se predlagati programi za finansiranje, kada će biti formirane komisije za ocjenu programa, nakon čega će se vršiti evaluacija predloženih programa i konačno kada će se izraditi prijedlog za Rješenje kojim će se finansirati navedeni programi. Čitav postupak mora biti završen do kraja budžetske godine u prethodnoj godini za narednu godinu i prijedlog je da se krene u čitav proces 1. juna tekuće godine;
- Redefinisanja sastava Savjeta za sport, koji bi više poštovao autonomiju sporta, a u smislu sastava ovog tijela. S obzirom na to da se radi o savjetodavnom tijelu, izmjenama Zakona o sportu smanjio bi se državni intervencionizam pa bi većinu članova Savjeta činili predstavnici sportskih organizacija. Druga promjena bi se odnosila na precizniji opis djelovanja Savjeta;
- Zbog permanentnog razvoja sporta postoji potreba za definisanjem novih zvanja i zanimanja u oblasti sporta, pa u tom smislu postoji potreba za izradom podzakonskog akta kojim bi se ova zanimanja prepoznala, ali i definisala struktura i metodologija za neformalnim obrazovanjem u smislu stručnog osposobljavanja u sportu;

- Izmjene u Zakonu o sportu koje se odnose na definisanje ugovora u sportu, obligacionih odnosa, registracionih ugovora, ugovora sa maloljetnim sportistima su potreba kojom bi se odnosi unutar sistema definisali na jasniji i precizniji način;
- Bolje i preciznije definisanje kategorizacije sportista kojim bi se utvrdile prava i obaveze sportista;
- Preciznije regulisanje odnosa u oblasti nagrađivanja sportista, a koja bi bila u skladu sa ustavnim načelima jednakosti i ravnopravnosti;
- Preciznije definisanje u smislu vrste sportskih organizacija, njihov status i nadležnost uskladiti sa realnim potrebama crnogorskog sporta;
- Novim zakonom o sportu bi trebalo obuhvatiti i precizirati rad sportske arbitraže, koja u aktuelnom Zakonu istina postoji, a Zakonskim rješenjem bi trebalo predvidjeti formiranje institucije, po ugledu na Arbitražni sud u Lozani;
- Novim Zakonom o sportu moralo bi se preciznije regulisati pitanje organizacija za obavljanje sportskih djelatnosti;
- Novim Zakonskim rješenjima bi trebalo da se napravi razlika između sportskih klubova i tzv. sportskih škola. U Zakonu o sportu ne postoji bitna razlika između ovih sportskih subjekata, pa smo svi svjedoci "poplave" osnivanja velikog broja sportskih klubova koji svojim formiranjem očekuju da će odmah biti i finansijski podržani od strane lokalne samouprave;
- Zakonom o sportu je potrebno bolje definisati poziciju školskog sporta, definisati status školskih sekcija, povezanosti sistema sporta Crne Gore i škola i Univerziteta, stvaranje uslova za veći obuhvat djece i uključivanje u školske sportske aktivnosti onih koji nijesu obuhvaćeni radom sportskih organizacija;
- Novim Zakonom o sportu je neophodno precizno urediti načine i mogućnosti izgradnje, korišćenja, održavanja i upravljanja sportskim objektima;
- Novim Zakonom o sportu bi trebalo proširiti djelatnost Zavoda za sportsku medicinu kako bi se sem ljezerskih pregleda u Zavodu vršila i psihološka i motorička testiranja sportista, gdje bi se vodile evidencije u sportu, izrađivali razne vrste standarda i sl;
- Novim Zakonom o sportu bi trebalo uvesti imperativnu normu kojom bi se svi državni reprezentativci obavezno, dva puta godišnje, podvrgavali edukaciji i antidoping kontroli, na šta nas obavezuju

Međunarodna konvencija protiv dopinga u sportu i WADA pravila (Svjetska antidoping agencija), pri čemu bi trebalo na adekvatan način regulisati pitanje rada i funkcionisanja Komisije za antidoping.

- Novim Zakonom o sportu bi trebalo uvesti imperativnu normu kojom bi se svi državni reprezentativci obavezno, dva puta godišnje, podvrgavali testiranju u Zavodu za sportsku medicinu;
- Novim Zakonom o sportu trebalo bi predvidjeti izradu Pravilnika o ljekarskim pregledima i da se djeci do 14 godina omogući obavljanje sportskih ljekarskih pregleda u okviru primarne zdravstvene zaštite;
- Novim Zakonom o sportu trebalo bi predvidjeti i finansiranje sportskih kampova za perspektivne sportistkinje i sportiste;
- Novim zakonskim rješenjima trebalo bi afirmisati i podržati nacionalne sportske saveze da, uz potrebnu podršku države, još više organizuju zvanična međunarodna takmičenja;
- Crnogorski olimpijski komitet bi, u saradnji sa svim sportskim strukturama, trebalo da izradi prijedlog mjera za uvođenje poreskih olakšica kojim bi se motivisala privreda da investira u sport, a ovaj prijedlog bi trebalo da bude proslijeđen preko Ministarstva sporta i mladih ka Ministarstvu finansija;
- Još snažnije pozicioniranje Crnogorskog olimpijskog komiteta kao krovne sportske organizacije, a jedna od preporuka bi bila otvaranje lokalnih kancelarija koje bi bile servis sportskim organizacijama i pomoć u organizaciji naročito u dijelu priprema strateških dokumenata, kriterijuma za finansiranje programa, ali i u podršci sportskim organizacijama u procesu izrade projekata kojim bi se konkurisalo ka EU fondovima.

Uloga svih uključenih strana u oblast sporta u Crnoj Gori je od suštinske važnosti za implementaciju ove Strategije. To uključuje Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo turizma, Ministarstvo finansija, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova i druge Vladine resore, Antidoping komisiju, Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, Specijalnu olimpijadu, nacionalne sportske saveze, lokalne samouprave, sportske klubove, sportiste i sportistkinje i ostale subjekte u oblasti sporta. Ovaj dokument zahtijeva saradnju, koordinaciju i aktivno učešće svih relevantnih aktera kako bi se postigli postavljeni ciljevi i kako bi čitav sistem sporta u Crnoj Gori bio konzistentan, agiln, spreman na promjene i izazove.

Ministarstvo sporta i mladih (ili Ministarstvo nadležno za oblast sporta, s obzirom na to da su tokom primjene Strategije mogući novi izbori, kada se sport može uvrstiti u aktivnost nekog drugog Ministarstva kao što je

prosvjeta, kultura, turizam i sl) ima ključnu ulogu u koordinaciji aktivnosti koje se tiču razvoja sporta u Crnoj Gori. Radi na uspostavljanju jasnog pravnog okvira za razvoj sporta, kao i na osiguranju finansijskih sredstava za podršku svim sportskim subjektima u zemlji.

Njegova glavna odgovornost je usmjerena na kreiranje i implementaciju politike i strategije razvoja sporta u Crnoj Gori, uključujući i koordinaciju i saradnju sa drugim institucijama i organizacijama koje se bave sportom.

Pored toga, Ministarstvo sporta i mladih ima važnu ulogu u razvoju i implementaciji programa za talentovane sportiste, uključujući podršku pripremama za takmičenja i takmičarskim aktivnostima, u regulisanju pitanja koja se tiču statusa sportista i sportskih radnika, kao i prava i obaveza u sportu, razvoju i implementaciji politika i programa za promociju sporta u društvu, uključujući edukaciju i podizanje svijesti o važnosti bavljenja sportom i njegovom pozitivnom uticaju na zdravlje i dobrobit građana i građanki u Crnoj Gori.

Ministarstvo sporta i mladih takođe ima ulogu u međunarodnoj saradnji i promociji crnogorskog sporta u inostranstvu. To se odnosi na koordinaciju sa drugim ministarstvima nadležnim za oblast sporta, nacionalnim sportskim organizacijama u drugim zemljama, učešće u međunarodnim sportskim organizacijama i rad na jačanju odnosa sa međunarodnim partnerima u cilju razvoja sporta u Crnoj Gori.

Crnogorski olimpijski komitet (COK), je Strategijom definisan kao krovna sportska asocijacija u Crnoj Gori, pa će imati veoma značajnu ulogu u implementaciji Nacionalne strategije. Ovakvim pristupom postojanja jedne krovne nevladine organizacije na vrhu piramide sistema sporta kreira se konsolidovan sistem sporta po evropskim dokumentima.

Crnogorski olimpijski komitet je prepoznat od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK), kao nacionalni olimpijski komitet 2007. godine, sa zadatkom da predstavlja Crnu Goru u Međunarodnom olimpijskom komitetu i drugim međunarodnim sportskim organizacijama, promoviše i razvija olimpijske vrijednosti i sport na nacionalnom i međunarodnom nivou, promoviše Crnu Goru u svijetu i podrži razvoj vrhunskog sporta u Crnoj Gori. COK saraduje sa Vladom i njenim resorima, a posebno sa Ministarstvom sporta i mladih, ali i sportskim organizacijama u zemlji, kako bi se osigurala kvalitetna podrška crnogorskim sportistima i sportistkinjama, predstavila zemlja na međunarodnim sportskim takmičenjima i kako bi se kroz sport i olimpijski pokret Crna Gora što bolje predstavila na međunarodnoj sceni. COK takođe ima ulogu u promociji olimpijskih vrijednosti i afirmaciji crnogorskih sportista i sportistkinja na međunarodnoj sceni. Pored toga kao krovna asocijacija, objedinjava i usmjerava rad crnogorskih sportskih asocijacija. Olimpijske igre

predstavljaju najveći događaj u svijetu sporta, a Crnogorski olimpijski komitet ima vodeću ulogu u pripremama i slanju sportista na Olimpijske igre i druga takmičenja pod pokroviteljstvom MOK-a, obezbjeđujući im stručnu, logističku i finansijsku podršku. Pored toga, COK ima važnu ulogu u promociji sporta i zdravih stilova života u Crnoj Gori, te u razvoju sportskih programa i projekata u zemlji. COK takođe pruža podršku mladim sportistima i obezbjeđuje im uslove za razvoj i napredak u sportu, u okviru svojih planova i programskih aktivnosti.

Crnogorski olimpijski komitet, takođe, igra važnu ulogu u međunarodnim odnosima, vršeći u tom segmentu svojevrsnu sportsku diplomatiju. Kao Nacionalni olimpijski komitet, COK je dio međunarodne olimpijske porodice koja okuplja sve nacionalne olimpijske komitete širom svijeta, njih 206 u ovom trenutku, te je iz te pozicije u mogućnosti da promoviše Crnu Goru i njene kulturne i privredne potencijale, kao i da unaprjeđuje međunarodne odnose i saradnju.

U cilju ispunjenja te uloge, COK je aktivno angažovan u međunarodnoj areni, razvija i jača svoje veze sa drugim nacionalnim olimpijskim komitetima i sportskim organizacijama širom svijeta.

U pogledu međunarodne saradnje, COK ima različite aktivnosti, uključujući učešće u međunarodnim sportskim takmičenjima, razmjenu iskustava i znanja sa drugim nacionalnim olimpijskim komitetima, kao i učešće u aktivnostima međunarodnih i kontinentalnih organizacija, kao što su Međunarodni olimpijski komitet (MOK), Asocijacija nacionalnih olimpijskih komiteta (ANOK), Evropski olimpijski komiteti (EOK), Međunarodni komitet Mediteranskih igara (ICMG), Igre malih zemalja Evrope (IMZE) i dr.

Na nacionalnom planu, COK je u prilici da, na direktan ili indirektan način, doprinese razvoju crnogorske ekonomije, a naročito u dijelu sportskog turizma, gdje je njegova uloga od izuzetnog značaja i koja će u budućnosti dobijati sve više na značaju. Izmjenama i dopunama Zakona o sportu spektar djelatnosti COK-a će biti značajno proširen kako bi čitav sistem sporta Crne Gore bio konzistentan.

Uloge **Paraolimpijskog komiteta Crne Gore** i **Specijalne olimpijade Crne Gore** su veoma značajne za razvoj i unaprjeđenje sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama. Paraolimpijski komitet i Specijalna olimpijada Crne Gore su organizacije koje se bave promocijom sporta za osobe sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama, kao i organizovanjem sportskih takmičenja. U skladu sa Nacionalnom strategijom, Paraolimpijski komitet i Specijalna olimpijada Crne Gore imaju zadatak da unaprijede sportske programe i stvore ravnopravne uslove za osobe sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama, kako bi im se omogućio pristup sportu, rade na omasovljenju sporta osoba sa

invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama i njihovoj inkluziji, aktivno saradjujući sa Ministarstvom sporta i mladih, Crnogorskim olimpijskim komitetom i svojim međunarodnim asocijacijama i partnerima, u cilju stvaranja uslova, i poboljšavanju mogućnosti za bavljenje sportom i fizičkom aktivnošću osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama.

Nacionalni sportski savezi su zaduženi za razvoj sportova u oblastima za koje su oformljeni, takođe tijesno saradjujući sa Ministarstvom sporta i mladih i Nacionalnim olimpijskim komitetom, kao i sa svojim međunarodnim asocijacijama, u cilju postizanja što boljih rezultata naših sportista i sportistkinja na domaćem i međunarodnom nivou, kao i za organizovanje takmičenja i sportskih manifestacija.

Vladini resori, kao što su Ministarstvo finansija, Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo za kapitalne investicije i dr. takođe imaju veliku ulogu u procesu implementacije Nacionalne strategije za razvoj sporta u Crnoj Gori, pogotovu u smislu iniciranja i implementacije važnih propisa za oblast sporta i dobrog odnosa prema ovoj oblasti, stoga je međuresorna saradnja od izuzetnog značaja.

Antidoping komisija predstavlja posebno značajan segment borbe protiv upotrebe nedozvoljenih sredstava i metoda u sportu i, u sadašnjem obliku ili kao Agencija, u narednom periodu će, u tom smislu, dobijati još veći značaj, stoga njenu ulogu i poziciju treba sve više jačati i podržavati, obezbjeđujući joj što bolje uslove za rad, kako bi, implementirajući međunarodne propise iz ove oblasti i saradjujući sa međunarodnim organizacijama koje se bave ovom problematikom, naročito razvijajući dobre odnose sa WADA-om, imala uspjeha i obezbijedila kvalitetnu kontrolu, kroz koju bi suzbila ovu negativnu pojavu u sportu.

Uloga **lokalnih samouprava** odnosi se na podršku sportu u lokalnim zajednicama. Lokalne samouprave će raditi na razvoju sportskih objekata, organizovanju sportskih manifestacija i podršci sportskim klubovima i organizacijama u svojim gradovima i opštinama. Takođe, u skladu sa Nacionalnom strategijom, lokalne samouprave će razviti i lokalne strategije i programe razvoja sporta.

Sportski klubovi, kao bazične sportske organizacije, imaju posebnu ulogu na nacionalnom nivou u razvoju sportista i sportistkinja i zdravih stilova života, a lokalne samouprave imaju posebnu odgovornost u smislu podrške i razvoja ovih organizacija. Oni će raditi na razvoju sporta na lokalnom i nacionalnom nivou i na promociji sportskih vrijednosti i zdravih stilova života.

Očekivani rezultati Nacionalne strategije za razvoj sporta u Crnoj Gori su stvaranje snažne i razvijene baze predškolskog i školskog sporta, koja će omogućiti identifikaciju i razvoj mladih talenata. Takođe se očekuje da će se unaprjeđenjem školskog sistema sporta i finansiranjem sporta u zemlji podići nivo ostvarenih sportskih rezultata. Uz to, planira se da se kroz primjenu olimpijskih vrijednosti i promociju zdravih stilova života Crna Gora transformiše u zdravu i aktivnu naciju. Akcionim planom je predviđena izrada Nacionalne strategije za razvoj i unaprjeđenje predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta.

Kao i svaka javna politika i Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori se susrijeće sa izazovima. Jedan od najvećih izazova je nedovoljan broj sportskih terena, hala i drugih infrastrukturnih objekata u zemlji. Drugi izazov je nedostatak finansijskih sredstava za implementaciju Nacionalne strategije za razvoj sporta, što zahtijeva angažovanje privatnog sektora i međunarodnih donatora, te pronalaženje dodatnih izvora finansiranja, kroz izmjene zakona i poreske olakšice, kao i razne međunarodne fondove. Takođe, potrebno je povećati svijest građana o važnosti sporta i olimpijskih vrijednosti.

Da bi se prevazišli ovi izazovi, potrebno je da svi relevantni akteri, od Vlade Crne Gore i Crnogorskog olimpijskog komiteta, preko sportskih organizacija i klubova, do privrednih subjekata, medija i šire javnosti, prepoznaju važnost ulaganja u sport i angažuju se u stvaranju uslova za njegov dalji razvoj.

Strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori je od izuzetne važnosti za unaprjeđenje sporta u našoj zemlji. Potrebno je uspostaviti sveobuhvatan pristup razvoju sporta, koji će obuhvatiti sve aspekte sporta i sportskih organizacija. Za uspješnu implementaciju Strategije, potrebno je uspostaviti sistem praćenja, monitoringa, ocjenjivanja i izvještavanja. Takođe, neophodno je osigurati adekvatne resurse i podršku za implementaciju Strategije, kao i razvijanje partnerstva sa različitim organizacijama i institucijama.

2. USKLAĐENOST SRATEGIJE RAZVOJA SPORTA SA DRUGIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Prilikom izrade ove politike, korišćen je pristup usklađenosti sa krovnim strateškim dokumentima i drugim sektorskim strategijama, s posebnim naglaskom na usklađenosti s međunarodnim okvirima sportske politike. Strategija razvoja sporta 2024 – 2028. je harmonizovana sa sljedećim dokumentima:

2.1. Krovna strateška dokumenta

U različitim strateškim dokumentima Crne Gore definisana je pozicija sporta pa u je tom smislu potrebno navesti gdje se to tretiraju pitanja sporta i na koji način.

2.1.1. Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2022 – 2024.

Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore za period 2022 – 2024. definisani su osnovni razvojni prioriteti i ciljevi, koji su značajni za dalji razvoj sportske politike u Crnoj Gori. Važno je istaći sljedeće ciljeve i indikatore koji obuhvataju pitanja sporta i kojima se teži postići usklađenost u narednom periodu sprovođenja javne politike, i to:

Cilj 4.4. Podsticanje razvoja i povećanje dostupnosti sporta. Kroz poboljšan zakonodavni i strateški okvir predviđeno je da se osigura da do kraja 2024. u Crnoj Gori bude 1000 registrovanih i aktivnih sportskih klubova, 14.689 sportista do 18 godina uključenih u organizovanu sportsku aktivnost koje sprovode sportske organizacije, kao i 30 rekonstruisanih, adaptiranih i opremljenih sportskih objekata.

Ovim programom prepoznato je da su se pojavili novi pravci razvoja turizma koji ukazuju da promjene u turističkim trendovima zamjenjuju tradicionalne motive odmora sa motivima i sadržajima aktivnog odmora. Upravo aktivan odmor je sinonim turističkog odmora koji podrazumijeva sportske sadržaje i brojne aktivnosti. Sportski turizam predstavlja putovanja u kojima je primarna motivacija aktivno ili pasivno angažovanje

u sportu i sportskim aktivnostima. Dijelom u skladu sa NSOR 1. Strateškim ciljem 2.8 „Postići ravnomjerniji socio-ekonomski razvoj svih jedinica lokalne samouprave i regiona zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti, zapošljavanju s posebnim akcentom na razvoj sjevernog regiona“ Mjerom 2.8.2, odnosno podmjerom 2.8.2.1 Izgraditi društvenu infrastrukturu odnosno omogućiti uslove za društveni razvoj, što podrazumijeva adekvatan pristup: javnom sektoru i upravi, kulturi, obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, sportu i rekreaciji i sl, SDG 8 (8.3) Strategija za razvoja sporta je u potpunosti usaglašena sa navedenim dokumentom i veliki dio planiranih aktivnosti idu upravo u smjeru razvoja i unaprjeđenja sportskog turizma, kako kroz organizovanje priprema, biciklističkih, planinarskih i drugih rekreativnih aktivnosti, tako i kroz organizovanje velikih međunarodnih sportskih takmičenja.

2.1.2. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2023 – 2024.

U programu Pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2023 – 2024. prepoznata je izrada Strategije za sport za period 2023 - 2026. Dodatno, Izvještajem Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2022. godinu prepoznata je važnost usvajanja nove Strategije, s obzirom na to da je prethodna istekla, a ova ima uticaja na dodatna planiranja u sektoru, na primjer, planiranje rada sportskih servisa koji bi trebalo da planiraju programe u skladu sa prioritetima prepoznatim u Strategiji. Takođe programom je definisana obaveza za izmjene i dopune Zakona o sportu. Strategijom je predviđena izmjena i dopuna Zakona o sportu, a u funkciji uspostavljanja konzistentnog sistema sporta u Crnoj Gori, a koja je u skladu sa evropskim dokumentima kojima se uređuje sistem sporta. Strategijom je predviđeno podizanje kapaciteta sportskih organizacija za pisanje projekata u EU formatu kako bi se u većem kapacitetu koristili fondovi Evropske unije kao što je Erasmus +, IPA i IPARD fondovi.

2.1.3. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine

Nacionalnom strategijom održivog razvoja do 2030. godine u strateškom cilju 1.1 definisano je unaprjeđenje demografskih kretanja i smanjivanje demografskog deficita i unaprjeđenje i očuvanje zdravlja sportista kroz osnivanje Zavoda za medicinu rada i sporta. U strateškom cilju 1.3 definisano je da je cilj strategije održivog razvoja obezbijediti inkluzivno i

kvalitetno obrazovanje i promovirati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve. Zatim u cilju 3.4.5.1 se kaže da je potrebno unaprijediti kvalitet javnih prostora, posebno otvorenih kao što su trgovi, pjacete, rekreativne površine, igrališta, sportski tereni i sl. u svrhu stvaranja boljeg ambijenta za boravak, rad, rekreaciju i igru, restaurirane površine koje se koriste za sportske aktivnosti, javne sadržaje, prediono oblikovanje terena i unaprijediti turističke aktivnosti na samoj obali (organizacija kupališta, obalna infrastruktura, sportsko-rekreativne aktivnosti i sl). Sve gore navedeno je predviđeno u Strategiji razvoja sporta.

2.1.4. Fiskalna strategija Crne Gore 2021 – 2024.

Fiskalna politika Vlade Crne Gore zasnovana je na principima održivog rasta i razvoja, vladavini prava i jednakim šansama, zdravim finansijama i ekonomskom razvoju, zdravlju i zdravoj životnoj sredini, obrazovanju i društvu zasnovanom na znanju i digitalnom društvu. Jedna od mjera fiskalne politike jeste smanjenje upotrebe duvanskih proizvoda, posebno među mlađom populacijom i domaćinstvima sa nižim dohotkom. Povećanje akciza na cigarete utiče na smanjenje njihove potrošnje naročito među mladima, dok istovremeno doprinosi povećanju budžetskih prihoda. Takođe, da bi se obezbijedio odgovarajući životni standard za svako dijete u Crnoj Gori, izmjenama Zakona o dječijoj i socijalnoj zaštiti uveden je dječiji dodatak za svu djecu do 18 godina starosti. Nevladine organizacije prepoznate su Strategijom za mlade kao jedan od ključnih partnera Vlade u kreiranju i sprovođenju sportske politika i jedna od mjera fiskalne politike jeste obezbjeđivanje sredstva za finansiranje projekata i programa u oblastima od javnog interesa, koje realizuju nevladine organizacije, u iznosu od najmanje 0,3% tekućeg godišnjeg budžeta. Pored navedenog država obezbjeđuje posebna sredstva za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom, u iznosu od 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta.

2.1.5. Smjernice makroekonomske i fiskalne politike za period 2022 – 2025.

Smjernice makroekonomske i fiskalne politike su najviše okrenute ka praćenju i utvrđivanju stanja u oblasti sporta; podsticanju i promociji

razvoja sporta kod djece, studenata i osoba sa invaliditetom; podsticanju i razvitku naučnog, umjetničkog i kulturnog stvaralaštva.

Smjernicama je definisano da se sredstva na izdatku Transferi institucijama kulture i sporta opredjeljuju Ministarstvu kulture i medija za realizaciju programa i projekata, kao dio podrške ustanova kulture, sufinansiranje manifestacija i festivala od posebnog značaja za kulturu, međunarodnih manifestacija, podršku projektima na osnovu javnog konkursa, podršku sektora Kreativnih industrije, podršku projektima privatnog i privrednog sektora i dr. i Ministarstva sporta i mladih za finansiranje sportskih klubova i saveza u skladu sa Zakonom o sportu.

2.1.6. Program ekonomskih reformi Crne Gore za period 2023 - 2025.

Programom ekonomskih reformi Crne Gore je definisano da u dijelu budžetske potrošnje, izmjene i donošenje novih zakonskih rješenja u oblasti budžetskih izdataka u prethodnom periodu dovelo je do rasta tekuće budžetske potrošnje koji će biti zabilježen u 2023. godini, a zatim nastavljen i u narednom srednjoročnom periodu, i to u dijelu gdje su utvrđena uvećanog izdvajanja za oblasti poljoprivrede kroz subvencionisanja, razvoja sektora prosvjete, nauke, sporta.

Ekonomskim mjerama prepoznata je diversifikacija turističkog proizvoda Implementacija podsticajnih mjera i realizacija projektnih aktivnosti iz akcionih planova iz programa razvoja ruralnog, kulturnog, zdravstvenog, nautičkog, sportskog i manifestacionog turizma kao i inovativni projekti u ruralnom turizmu, tematske/edukativne staze uz umrežavanje sa panoramskim/pješačkim/biciklističkim/planinskim rutama, sa manje poznatim turističkim atrakcijama, turistička valorizacija kulturno-istorijskog nasljeđa.

2.1.7. Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020 – 2024.

Strategija definiše sljedeće strateške ciljeve značajne za sportsku politiku: unaprjeđenje razvoja preduzetničkih kompetencija na svim nivoima formalnog obrazovanja; realizacija preduzetničkog učenja u okviru neformalnog obrazovanja i unaprijeđena efikasnost u funkcionisanju sistema preduzetničkog učenja. Ovi ciljevi će se realizovati kroz određene

mjere koje će osigurati implementaciju politika i razvoj preduzetničkog učenja kao dominantni trend u cijelom društvu, što predstavlja jedan od segmenata djelovanja ove Strategije.

2.1.8. Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022 – 2026.

Cilj ove javne politike je uspostavljanje efikasnog i održivog integrisanog sistema pojednostavljenih elektronskih procedura za građane i privredu, što će se prevashodno realizovati kroz implementaciju najmanje 10 elektronskih usluga za građane i privredu. Projektom je predviđeno uspostavljanje jedinstvenog portala e-uprave uz implementaciju najmanje 10 prioriternih usluga i to: Zahtjev za izdavanje LK i pasoša; Podnošenje zahtjeva za izdavanje (obnavljanje) vozačke dozvole; Prijava za registraciju vozila; e-Student; Prijava za zapošljavanje u državnoj upravi i Generička e-usluga za podnošenje zahtjeva za polaganja stručnih ispita (polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima sa VSS/SSS, polaganje stručnog ispita za rad u oblasti sporta, polaganje stručnog ispita za notare, polaganje stručnog ispita za revizore itd). Sistem obrazovanja odraslih je primarno razvijen od strane tadašnjeg Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Centra za stručno obrazovanje, u saradnji sa ostalim institucijama. On je regulisan Zakonom o obrazovanju odraslih, Zakonom o nacionalnim stručnim kvalifikacijama, Zakonom o nacionalnom kvalifikacionom okviru, Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju, i ostalim podzakonskim aktima. U skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih, ova oblast je sastavni dio nacionalnog obrazovnog sistema. Licencirani organizatori obrazovanja odraslih nude osposobljavanje za zanimanja, programe za unaprjeđenje ključnih kompetencija, uključujući digitalne vještine i kompetencije, kao i posebne programe stručnog osposobljavanja, i profesionalnog i ličnog razvoja. Strategija je harmonizovana sa navedenom javnom politikom, a kroz jasno definisane aktivnosti u smislu promocije permanentnog cjeloživotnog učenja u oblasti sporta kroz formalno i neformalno obrazovanje (stručno osposobljavanje).

2.1.9. Nacionalna strategija rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2021 – 2025.

Strategijom se konstatuje da je stepen rodne ravnopravnosti još uvijek na nezadovoljavajućem nivou, te da i pored postojanja zakonskih normi, institucije sistema još uvijek nijesu u stanju da pruže efikasnu i efektivnu

zaštitu od diskriminacije nad ženama i osobama drugačijih polnih i rodnih identiteta, a naročito onima, koji pripadaju osjetljivim društvenim grupama. Koliko je rodna ravnopravnost važna tema za Međunarodni olimpijski komitet govori i činjenica da je politika ove organizacije usmjerena ka povećanju učešća žena na Olimpijskim igrama. U tom smislu uveden je značajan broj novih olimpijskih disciplina u kojima se zajedno takmiče žene i muškarci (štafete u plivanju, atletici, miks džudo timovi i sl). Broj žena koje će učestvovati na Olimpijskim igrama u Parizu biće jednak broju muškaraca. Strategijom je ova oblast obrađena konkretnim aktivnostima koje su u saglasnosti sa međunarodnim dokumentima organizacija kao što su Međunarodni olimpijski komitet, Evropska komisija, Savjet Evrope, Ujedinjene nacije i dr.

2.1.10. Strategija za zaštitu lica s invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022 – 2027.

Strategija za zaštitu lica s invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2023 – 2027. je drugi strateški dokument u ovoj oblasti čiji je cilj obezbjeđenje ravnopravnog položaja i punog učešća lica s invaliditetom u svim sferama društvenog života, kroz unaprjeđenje pravnog, institucionalnog, socijalnog i ekonomskog okvira za zaštitu od diskriminacije, koji se temelji na modelu pristupa invaliditetu zasnovanom na ljudskim pravima. Kao jedna od oblasti u ovoj Strategiji prepoznata je Diskriminacija u oblasti kulture, sporta i rekreacije, u kojoj je kroz operativni cilj 11 definisano: Obezbuđenje ravnopravnog učešća, medijske zastupljenosti i pristupa lica s invaliditetom kulturnom životu, sportskim i rekreativnim aktivnostima, u okviru kojeg indikator učinka 2. Na lokalnom nivou kultura samo u Prijestonici Cetinje ima poseban sekretarijat, dok je u svim ostalim opštinama udružena sa drugim djelatnostima – najčešće je dio odjeljenja za društvene djelatnosti, a nerijetko je ujedinjena sa sportom i lokalnom samoupravom. U sekretarijatima koji su nadležni za kulturu radi najčešće jedan do dva službenika koji prati ustanove kulture i sve dodatne programe u oblasti kulture. U čak 17 opština smatraju da nemaju adekvatan broj zaposlenih.

2.1.11. Strategija manjinske politike

Strategija manjinske politike za period od 2019. do 2023. godine je krovni strateški dokument za unaprjeđenje položaja manjinskih naroda, posebno u oblastima kao što su kultura, informisanje, obrazovanje, zapošljavanje,

očuvanje pisma i jezika manjina, te političke participacije i sporta kroz različite strateške oblasti. Strategija prepoznaje važnost unaprjeđenja multikulturalnog i multietničkog kurikuluma u obrazovanju, promovisanje učešća mladih iz manjinskih naroda u životima zajednica i javne politike, naročito među višestruko diskriminiranim grupama (npr. mlade Romkinje), te kreiranje i promovisanje antidiskriminacionih kampanja. U tom smislu, ova Strategija predviđa mjere i aktivnosti koje su komplementarne i podržavaju principe i mjere postavljene u Strategiji manjinskih politika, posebno kroz predviđene napore u neformalnom obrazovanju i sportskom sektoru, kako kroz kurikulume programa neformalnog obrazovanja, tako i kroz sprovođenje programa eksterne i interne mobilnosti i dostizanje većeg stepena unutrašnje kohezije u društvu, kao i kroz različite aktivnosti s ciljem promovisanja antidiskriminacije i interkulturalnog učenja.

2.1.12. Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana

U cilju postizanja većeg nivoa integracije pripadnika romske i egipćanske populacije u crnogorsko društvo i smanjenja postojeće etničke distance sa većinskom populacijom potrebno je posvetiti posebnu pažnju očuvanju i promociji njihove kulture, tradicije i običaja.

Poseban akcenat je potrebno staviti na sprovođenje projekata usmjerenih na poboljšanje položaja Roma i Egipćana u zajednici, primarno kroz:

1. Unaprjeđenje uslova i podrška za razvoj i afirmaciju sportskih aktivnosti, primarno kroz finansiranje projekata za uključivanje romske i egipćanske djece;
2. Obezbijediti besplatno uključivanje djece iz siromašnih porodica u sportske i društveno-kulturne aktivnosti. Uključeno najmanje 50 djece u aktivnosti sportskih klubova, kulturne i zabavne aktivnosti (posjete pozorištima, bioskopima, muzejima i galerijama).

2.1.13. Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti

U pogledu nivoa diskriminacije u ovoj oblasti, značajno je ukazati na nalaze istraživanja koje je sproveo Savez slijepih Crne Gore i koje pokazuje da, upoređujući sa oblastima kulture, sporta i rekreacije, kao i posebno sa oblašću samostalnog života, života u zajednici i životnog standarda,

evidentiran je nešto veći nivo diskriminacije sa kojom se suočavaju lica s invaliditetom u oblasti zdravlja, lične pokretljivosti, odnosno kvaliteta pomagala i opreme.

Istraživanje koje je sproveo Udruženje mladih sa hendikepom, "Uticaj Covid-19 na mlade s invaliditetom u Crnoj Gori", je pokazalo da je skoro polovina (43,3%) mladih s invaliditetom koji su učestvovali u anketi, prijavila da su bili lišeni svojih prava tokom izbijanja pandemije. Osim ograničenja kretanja, društvenog, sportskog i kulturnog života, mladi s invaliditetom nijesu imali pristup redovnoj zdravstvenoj zaštiti, potrebnoj asistenciji, uslugama rehabilitacije, obrazovanju, zapošljavanju i pravu na informacije. Istraživanje je pokazalo da su najteže pogođeni pandemijom osobe sa oštećenjem sluha i/ili govora, osobe sa intelektualnim, psiho-socijalnim i višestrukim oštećenjima i osobe sa hroničnim bolestima. Posljednje dvije kategorije su smatrane najteže pogođenim u slučaju zaraze bolešću, dok su prve tri smatrane nesposobnima da se zaštite zbog nedostupne zdravstvene zaštite i potrebnih informacija o prevenciji COVID-19.

Aktivnosti u oblasti kulture, sporta i rekreacije veoma su važne za postizanje inkluzije i puno učešće lica s invaliditetom u svakodnevnom životu cjelokupne zajednice. Navedene aktivnosti mogu uključivati sportove i prilagođene fizičke aktivnosti koje nijesu bazirane na kompetitivnom pristupu i koje promovišu kretanje i blagostanje lica s invaliditetom. Aktivnosti se mogu razlikovati od konteksta do konteksta, ali je važno ukazati da se radi o aktivnostima koje znatno olakšavaju društvenu inkluziju lica s invaliditetom i doprinose ostvarenje društvene kohezije unutar zajednice. Kada su lica s invaliditetom u mogućnosti da u potpunosti učestvuju u aktivnostima u oblastima kulture, sporta i rekreacije, to može uveliko poboljšati njihovo samopouzdanje, osjećaj pripadnosti i osnaživanja, kao i fizičko i psihičko blagostanje. Inkluzivni pristup u ovoj oblasti takođe koristi društvu u cjelini kroz jedinstven izraz umjetnosti i kulture lica s invaliditetom.

Lica sa slušnim smetnjama imaju pravo da koriste svoj znakovni jezik. Sva lica s invaliditetom imaju pravo da se bave sportom i dužnost država potpisnica je da preduzmu korake da im to omoguće.

Pored navedenog, važno je ukazati i na preporuke Komiteta UN za prava lica s invaliditetom koji je konstatovao da Crna Gora nije ratifikovala Marakešku povelju, kako bi se olakšao pristup objavljenim radovima za osobe koje su slijepe, oštećenog vida ili sa drugim poteškoćama. Važno je ukazati da je Marakeška povelja trenutno u skupštinskoj proceduri i očekivanje je da će biti ratifikovana u vrlo skorom vremenskom periodu. Komitet je ukazao i na činjenicu da sportski centri nedovoljno promovišu inkluzivne i redovne sportske programe.

U cilju ostvarenja većeg nivoa inkluzije i eliminisanja diskriminacije sa kojom se suočavaju lica s invaliditetom prilikom pristupa kulturnim, sportskim i rekreativnim sadržajima, potrebno je da bude osmišljen dvostruki pristup, baziran sa jedne strane na inkluziju lica s invaliditetom u kulturnim, sportskim i rekreativnim aktivnostima za opštu populaciju, ne zanemarujući pritom posebne aktivnosti namijenjene licima s invaliditetom, odražavajući njihovu raznolikost i potrebe. Takođe, potrebno je preduzeti i odgovarajuće mjere u pogledu pristupačnosti i pružanja razumnog smještaja i odgovarajućih usluga podrške, kako bi se osiguralo da obrazovanje djece i mladih sa invaliditetom/djece i mladih sa smetnjama u razvoju doprinosi razvoju i podsticanju njihovog kreativnog, umjetničkog, intelektualnog i sportskog potencijala, odnosno pristupu čiji je cilj da ih ohrabruje da učestvuju u kulturnim, sportskim i rekreativnim aktivnostima kao aktivni učesnici od najranije dobi.

U operativnom cilju 11 navedena je obaveza za obezbjeđenje ravnopravnog učešća, medijske zastupljenosti i pristupa lica s invaliditetom kulturnom životu, sportskim i rekreativnim aktivnostima dok je u cilju 11.3. definisana medijska promocija važnosti učešća LSI u kulturi, sportu, medijima i rekreaciji.

U operativnom cilju 11.6. definisana je kontinuirana podrška radu Specijalne Olimpijade Crne Gore, kao krovne asocijacije sportskih organizacija lica s invaliditetom.

2.1.14. Strategija za unaprjeđenje kvaliteta života LGBTI osoba

U strategiji za unaprjeđenje kvaliteta života LGBTI osoba definisano je da u narednom periodu treba preduzeti fokusirane i kontinuirane aktivnosti na promjeni društvene percepcije LGBTI osoba kod specifičnih ciljnih grupa kao što su mladi, zatim zaposleni u javnim institucijama/ustanovama i privatnom sektoru, političke partije, sportske organizacije, ključni kreatori javnog mnjenja.

U mjeri 1.1.2: predviđena je edukacija za sportske radnike/ce za senzibilan rad sa LGBTI osobama, dok je u mjeri 1.1.1 ustanovljena obaveza promocije tolerancije i društvene jednakosti LGBTI osoba u sportu.

2.1.15. Program za razvoj i podršku talentovanim učenicima

Moguća područja u kojima treba otkrivati i identifikovati kreativnost jesu: izuzetne sposobnosti učenika kada je u pitanju učenje u generalnom smislu, liderstvo, nadarenost za nauku, matematičke sposobnosti, jezičke sposobnosti (jezička produkcija – pisanje i govor), umjetnosti (likovne, muzika), gluma, komunikacija, planiranje, tehnologija, fizičkih sposobnosti (razni sportovi) i sl.

Program ima za cilj da se nastavi sa reformom koja je započeta Strategijom za razvoj i podršku 2019. godine. Ministarstvo prosvjete je, u saradnji s nadležnim institucijama, Ministarstvom kulture i Ministarstvom sporta i mladih, kroz realizaciju aktivnosti definisanih Strategijom, unaprijedilo oblast talentovanih učenika, kroz stvaranje uslova za njihovo brže prepoznavanje i kvalitetniji rad, kao i unaprjeđenje cjelokupnog obrazovnog ambijenta.

Pored Ministarstva prosvjete za realizaciju aktivnosti definisanih ovim programom prepoznati su Ministarstvo sporta i mladih i Ministarstvo kulture. Ministarstvo sporta i mladih će svoj doprinos dati kroz unaprjeđenje školskih sportskih takmičenja, dok će Ministarstvo kulture biti zaduženo u dijelu takmičenja u umjetničkom području.

2.1.16. Strategija prevencije i suzbijanja radikalizacije i nasilnog ekstremizma

U odnosu na strateški cilj 3 „Sprovođenje aktivnosti kao odgovor na pokretače radikalizacije – suzbijanje radikalizma i nasilnog ekstremizma“, posebna pažnja je posvećena afirmaciji sporta kod djece i omladine. U izvještajnom periodu, Ministarstvo sporta i mladih je organizovalo 5 takmičenja (kup takmičenje Crne Gore u odbojci, Kup takmičenje Crne Gore u košarci, Liga takmičenje u rukometu, Takmičenje u školskom fudbalu u kategoriji II i III razred osnovne škole i takmičenje u školskom fudbalu u kategoriji IV i V razred osnovne škole) u kojima je bilo uključeno 2.500 djece i omladine, 160 nastavnika fizičkog vaspitanja, dok je rekonstruisano, adaptirano ili izgrađeno 9 infrastrukturnih objekata: adaptiran otvoren teren OŠ „Maksim Gorki“ Podgorica; adaptirana fiskulturna sala OŠ „Milija Nikčević“ Nikšić; izgrađeni tereni u mjestu Godočelje, Petnjica; izgrađen otvoreni teren za male sportove u Šavniku; adaptiran otvoreni teren u MZ Bar II, Bar; adaptirana fiskulturna sala OŠ „Oktoih“ Podgorica; adaptirana fiskulturna sala OŠ „Mileva Lajović Lalatović“ Nikšić; adaptirana fiskulturna sala OŠ „Njegoš“ Cetinje i

adaptirana fiskulturna sala Srednje elektro-ekonomske škole u Bijelom Polju. U periodu od 23 - 30. 09. 2019. obilježena je Evropska nedjelja sporta kroz niz događaja. Između ostalog, 29. 09. 2019. organizovan je događaj „Trka zadovoljstva – Fun Run” na 5km, u cilju promocije zdravih stilova života i značaja fizičke aktivnosti.

2.1.17. Strategija zaštite i unaprjeđenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori i Program za borbu protiv HIV/AIDS

U oblasti zdravlja, Strategija za mlade će primarno doprinijeti ostvarivanju ciljeva Strategije zaštite i unaprjeđenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori. Ova strategija ima za cilj da integralno zaštiti i unaprijedi mentalno zdravlje stanovništva kroz promociju mentalnog zdravlja i prevenciju mentalnih poremećaja, uspostavljanje pristupačnih i sigurnih službi zaštite mentalnog zdravlja, zaštitu ljudskih prava osoba sa problemima mentalnog zdravlja, te upravljanje i pružanje usluga u ovoj oblasti na osnovu kvalitetnih informacija i dokaza. Pitanje mentalnog zdravlja naročito je postalo aktuelno u pandemijskom i post-pandemijskom periodu, pa je samim tim i Strategija za mlade prepoznala ovo pitanje kao jedno od primarnih za rad. Kroz saradnju sa stručnim službama, predviđa se organizovanje aktivnosti i sprovođenje mjera koje direktno doprinose očuvanju mentalnog zdravlja i higijene kod mladih ljudi, što je u skladu s principima i prioritetima Strategije. Dodatno, u oblasti zdravlja, Strategija za mlade će doprinijeti promovisanju implementacije Programa za borbu protiv HIV/AIDS-a, uključujući kroz sprovođenje informativnih kampanja i edukacija u omladinskim servisima o preventivnim mjerama, dijagnostici te smanjenju stepena diskriminacije prema osobama koje imaju HIV/AIDS.

2.1.18. Sportska politika na međunarodnom nivou

Sistem sporta u Crnoj Gori usaglašen je sa:

- Olimpijskom poveljom;
- Evropskom sportskom poveljom;
- Principima politike sporta za sve;
- Kodeksom sportske etike;
- Konvencijom o sprječavanju nasilja u sportu;
- Konvencijom o sprječavanju dopinga u sportu;
- Sportskom izjavom samita šefova država i vlada Evropske unije iz Amsterdama;

- Bijelim papirom u sportu Evropske komisije.

Ciljevi strategije su u potpunosti u skladu sa svim gore navedenim dokumentima i poštuju sljedeće principe:

1. Princip slobodnog bavljenja sportom

Koncepcija strategije se zasniva na uspostavljanju sistema slobodnog bavljenja sportskim aktivnostima i jednakoj dostupnosti tih aktivnosti svim građanima bez ikakve diskriminacije. Polazeći od legislative Crne Gore kojima se daju garancije slobode udruživanja, definiše se najširi mogući okvir za slobodno organizovanje unutar sporta. Sportisti se mogu baviti sportom i amaterski i profesionalno, a sportske organizacije mogu birati pravni i organizacioni oblik, regulišu se određena specifična pitanja važna za oblast sporta na poseban način u odnosu na rješenja koja postoje u „opštim” zakonima, u skladu sa uporedno-pravnim iskustvima.

„Evropska povelja sporta za sve“ definisana je na Konferenciji evropskih ministara sporta održanoj u Briselu 20. marta 1975. godine, a zvanično je usvojena i objavljena 24. septembra 1976. godine. Za Savjet Evrope (SE) ova dva datuma predstavljaju kamen temeljac, jer je usvajanjem Povelje Savjet Evrope načelno priznao značaj i vrijednosti sporta i stvorio osnov za definisanje zajedničke evropske politike u toj oblasti. Osnovne postavke Povelje o kojima se mora voditi računa kada je u pitanju uloga javnih vlasti su:

- Svako ima pravo da se bavi sportom;
- Sport je važan činilac ljudskog razvoja i treba da mu se pruži odgovarajuća podrška iz javnih fondova;
- Sport je, kao činilac društveno-kulturnog razvoja, tijesno povezan sa ostalim područjima političkog odlučivanja i planiranja;
- Stalna i efektivna saradnja javnih organa i volonterskih organizacija je bitna za razvoj i koordinaciju sporta za sve;
- Opšte planiranje sportskih kapaciteta je nadležnost javnih vlasti i
- U svakom programu sportskog razvoja mora biti priznata potreba za kvalifikovanim kadrom².

Strategijom su prepoznate i inkorporirane sve gore navedene preporuke Savjeta Evrope.

² Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

2. Princip zaštite zdravlja sportiste

Strategijom za razvoj sporta Crne Gore se posebni akcenat daje na značaj unaprjeđenja zdravlja sportista i svih drugih učesnika u sportu i ona se ogleda kroz zdravstvenu kontrolu takmičara, zabranu primoravanja sportista da treniraju i takmiče se kada te aktivnosti mogu da ugroze ili pogoršaju njihovo zdravstveno stanje, kao i zabranu upotrebe svih vrsta dopinga. Ova obaveze su definisane i u mnogim dokumentima Savjeta Evrope o kojima će biti više riječi u daljem tekstu Strategije.

Strategijom su usklađeni svi apsekti značaja medicinske zaštite sportista pa samim tim Strategija je u saglasnosti sa Rezolucijom Savjeta Evrope br. (70)7: "O medicinskim aspektima sporta"³, usvojenoj 7. marta 1970. godine. Mjere koje su predviđene ovom rezolucijom, a nalaze se u strategiji su:

1. Unaprjeđenje časova sporta u školama (fizičko obrazovanje);
2. Učestvovanje mladih u sportskim takmičenjima;
3. Zdravstveni pregledi i
4. Biološka i psihološka procjena sposobnosti za različite sportove.

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) definiše zdravlje kao stanje potpune fizičke, mentalne i socijalne dobrobiti čovjeka. Komitet ministara Savjeta Evrope je potvrdio značaj fizičkog vježbanja za fizičko i mentalno stanje pojedinaca u Preporuci br. R(92)13 o "Evropskoj sportskoj povelji"⁴.

Značaj sporta za zdravlje stanovništva, Komitet ministara je bliže precizirao Preporukom br. R(95)17 - "O značaju sporta za društvo"⁵, usvojenoj 12. oktobra 1995. godine. Uviđajući važnost sporta za njegovanje zdravog načina života i zdravlja društva, Komitet ministara je pozvao Vlade država članica SE da, u sprezi sa drugim javnim vlastima i autonomnim sportskim asocijacijama, definišu svoju politiku i strategiju u pogledu uticaja sporta na zdravlje stanovništva na sljedećim principima:

- Najveću zdravstvenu korist od redovnih fizičkih aktivnosti ima cijela populacija stanovništva, ali to je moguće postići ukoliko se ukaže na važnost bavljenja fizičkim aktivnostima svih starosnih kategorija na svakodnevnom nivou;

³ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac

⁴ *ibidem*

⁵ *ibidem*

- Svakodnevne vježbe umjerenog intenziteta od pola sata su potrebne svakom;
- Vježbe i aktivnosti usmjerene na održavanje zdravlja treba da budu osmišljene i koncipirane na osnovu njihove efikasnosti, bezbjednosti, jednakih mogućnosti i isplativosti;
- Poseban prioritet treba da ima razvoj mogućnosti za izuzetno motivisane i natprosječno aktivne ljude. Takve ljude treba iskoristiti za postizanje dugoročnog cilja motivisanja mladih koji nemaju želju da se bave sportom, a posebno onih sa ograničenjima u mogućnostima, nezavisnosti i slobodi izbora i
- Treba definisati posebne mjere usmjerene na smanjenje rizika od povreda, u okviru kojih treba utvrditi pravila i praksu za svaki od pojedinačnih sportova, poboljšati kapacitete okruženja i unaprijediti individualno obrazovanje i širenje informacija na temu prevencije povreda ili preduzimanja neophodnih mjera za brzi oporavak od povreda.

3. Princip stručnosti

Strategijom poseban akcenat je stavljen na važnost razvoja i unaprjeđenja stručnog rada u oblasti sporta. Ovim dokumentom predviđene su dalje aktivnosti na razvijanju kako formalnog obrazovanja tako i neformalnog obrazovanja koje se ogleda kroz permanentan proces stručnog osposobljavanja. Bavljenje sportskim aktivnostima pored pozitivnog uticaja na organizam lica koje se bavi sportom, sadrži i određen rizik po zdravlje učesnika. Zbog toga, stručni rad u sportu, odnosno vođenje sportskih aktivnosti bi trebalo da bude obaveza kvalifikovanog stručnog kadra.

4. Princip razvijanja sportske infrastrukture

Razvijena sportska infrastruktura je jedan od preduslova za uspostavljanje stabilnog sistema sporta u Crnoj Gori. Nedostatak sportskih hala, sala u školama, nedostatak termina za obavljanje sportskih aktivnosti su problemi koji su prepoznati ovim strateškim dokumentom. Značaj dobrog planiranja, naročito u segmentu razvijanja i unaprjeđenja postojeće sportske infrastrukture je jedan od važnijih definisanih prioriteta. S obzirom na činjenicu da su sportski objekti najskuplji materijalni resurs u oblasti sporta i nezamjenljiv uslov

za bavljenje sportom i razvoj sporta, Strategijom je posebno regulisano pitanje očuvanja namjene sportskih objekata.

Svjetska zdravstvena organizacija definiše zdravlje kao stanje potpune fizičke, mentalne i društvene dobrobiti i da se koristi od sportskih aktivnosti uspješnije ostvaruju uz upotrebu dobro izgrađenih i lakih za održavanje sportskih objekata (zatvorenih i otvorenih terena i plivališta), a uzimajući u obzir da sportske aktivnosti koje se izvode pod nepovoljnim uslovima mogu biti štetne i izazvati povrede, Komitet ministara SE usvojio je 19. septembra 1972. godine Rezoluciju br. (72)30: "O higijeni u sportskim objektima". U Rezoluciji je preporučeno vladama država članica SE da u najvećoj mogućoj mjeri primijene principe koji se odnose na planiranje, izgradnju, opremanje i održavanje sportskih objekata, kao i mjere na otklanjanju mogućih izvora opasnosti.

Strategija uvažava sve mjere definisane Rezolucijom i kroz konkretne mjere definišu se aktivnosti, a u cilju uspostavljanja kvalitetne i funkcionalne sportske infrastrukture u Crnoj Gori.

5. Princip transparentnog i namjenskog korišćenja sredstava iz javnih prihoda

Strategijom je prepoznat značaj načina investiranja sredstava sa pozicije javnih vlasti ali i kontrole realizacije definisanih programa. Sistem konkursa i predlaganje programa od strane sportskih organizacija koji su definisani u Strategiji kao sistem programskog finansiranja obezbijediće uslove da sredstva iz javnih finansija budu usmjerena isključivo ka realizaciji programa sportskih aktivnosti uz maksimalnu kontrolu utroška dobijenih finansijskih sredstava od strane državnih organa, ali i uz maksimalno poštovanje autonomije sporta.

6. Princip potpunog regulisanja oblasti sporta

Zakonom se regulišu sve oblasti u kojima se ostvaruju sportske aktivnosti i djelatnosti i svi organizacioni oblici u sportu. Kako se preko 95% svih organizacija u oblasti sporta nalazi u pravnom režimu udruženja građana, odnosno saveza udruženja, a sportska udruženja pokazuju izrazite specifičnosti u odnosu na druga udruženja građana, Zakon u potpunosti reguliše pravni položaj sportskih udruženja i saveza, počev od osnivanja i registracije, pa sve do statusnih promjena i prestanka.

Polazeći od toga da sport omogućava društveni razvoj svakog pojedinca, uz neophodno uvažavanje zaštite okoline, dječaka i djevojčica, muškaraca i žena, Savjet ministara Savjeta Evrope usvojio je 1995. godine i opštu Preporuku br. P (95) 17 – „O značaju sporta za društvo“⁶. Ovim se preporučuje vladama država članica da zajedno sa drugim javnim vlastima i autonomnim sportskim savezima, i u skladu sa Evropskom sportskom poveljom, definišu okvir nacionalnih politika i strategija (nacionalni program razvoja sporta), kojima će se stimulisati razvoj sporta i motivisati ljudi svih uzrasta da se redovno bave fizičkim aktivnostima i definiše uloga sporta kao faktora društvenog razvoja.

Nacionalna strategija je potrebna jer najveću zdravstvenu korist od redovnih fizičkih aktivnosti ima cijela populacija, a to je moguće ukoliko se ukaže na važnost bavljenja fizičkim aktivnostima svih starosnih grupa, i to na svakodnevnom nivou. Posebno djevojčicama treba obezbijediti više mogućnosti da se bave sportom i ostanu u sportu, s tim da nivo i intenzitet treninga i takmičenja bi trebalo da bude adekvatan njihovom uzrastu i fizičkom i mentalnom stanju. Primarna odgovornost na stvaranju i održavanju uslova za razvoj sporta, kako je to definisano u Evropskoj sportskoj povelji, leži na javnim vlastima svih nivoa.

Strategijom je uvažen predloženi okvir Savjeta ministara Savjeta Evrope i sve navedene preporuke su postale sastavni dio dokumenta.

7. Princip značaja borbe protiv ksenofobije, rasizma i značaju borbe za unaprjeđenje sporta za socijalno ugrožene i marginalne grupe

Polazeći od ovih dokumenata, kao i Evropske konvencije o ljudskim pravima, uključujući posebno njen dodatni Protokol br. 12, Komitet ministara SE je 18. jula 2001. godine usvojio Preporuku br. (2001) 6: "Protiv ksenofobije i rasizma", kojom je detaljno razradio mjere koje se odnose na prevenciju rasizma, ksenofobije i rasne netolerancije u sportu. Smatrajući da je potreban napor cijele nacije da bi se promovisalo demokratsko i tolerantno društvo u kome nema rasizma i diskriminacije, i da su potrebne dodatne specifične mjere da bi se eliminisali rasizam, ksenofobija i rasna diskriminacija u sportu, Komitet ministara SE predložio je vladama država članica da usvoje efikasne političke mjere sa ciljem da se spriječi i pobijedi rasizam, ksenofobija, diskriminacija i netolerantno ponašanje na svim sportskim, a posebno fudbalskim utakmicama (svi oblici rasizma i etničke netolerancije)⁷. Strategijom se posebna pažnja usmjerava upravo ka ovom principu ali i

⁶ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

⁷ *ibidem*.

ka principu obezbjeđivanja pomoći u reintegraciji u društvo svih socijalno ugroženih osoba i marginalnih grupa, prvi put je nedvosmisleno definisan u Rezoluciji br. 8/84: "O sportu za socijalno ugrožene i marginalne grupe", usvojenoj na Četvrtoj konferenciji evropskih ministara nadležnih za sport, održanoj na Malti, 15. i 16. maja 1984. godine. Strategijom su predviđene aktivnosti u cilju uključivanju većeg broja osoba koje pripadaju socijalno ugroženim kategorijama i marginalnim grupama. Strategijom se naglašava da sport mora biti dostupan svima i jedan od najvažnijih ciljeva strategije jeste povećanje obuhvata bavljenjem sportom.

Rezoluciju br. 7/84: "O sportu za hendikepirane i druge zdravstveno ugrožene grupe". Konferencija je ovu Rezoluciju donijela naglašavajući potrebu za posebnim mjerama za grupe čije je učešće u sportu (uključujući i fizičko obrazovanje) na jednakim osnovama na bilo koji način otežano ili onemogućeno i ističući zdravstvene i rehabilitacione efekte sporta i njegovu važnost za sveobuhvatan razvoj ličnosti i društvenu integraciju.

Strategijom su predviđene mjere i aktivnosti koje se odnose na razvoj i unaprjeđenje sporta osoba sa invaliditetom poštujući utvrđene principe u rezoluciji br. 7/84 i u Preporukama br. (86)18: "O Evropskoj povelji sporta za sve: osobe sa invaliditetom".

8. Princip zaštite integriteta u sportu

Evropska sportska povelja, osnovni dokument Savjeta Evrope kojim se daju smjernice za vođenje nacionalnih politika u oblasti sporta, istakla je u svom uvodnom dijelu neophodnost postojanja saglasnosti o zajedničkom evropskom okviru za razvoj sporta u Evropi, zasnovanom na idejama pluralističke demokratije, vladavine prava i ljudskim pravima, kao i etičkim principima postavljenim u "Kodeksu sportske etike" Savjeta Evrope. U taj okvir ulaze i obaveze Vlada država članica SE da preduzmu neophodne korake radi zaštite i razvoja moralnih i etičkih osnova sporta, kao i ljudskog dostojanstva i bezbjednosti onih koji su uključeni u sport - zaštitom sporta, sportista i sportistkinja od eksploatacije radi političke, komercijalne i finansijske koristi, kao i postupaka koji predstavljaju zloupotrebu ili ponižavanje, uključujući i zloupotrebu droga i seksualnog zlostavljanja i zloupotrebe, posebno djece, mladih i žena.

Komitet ministara Savjeta Evrope usvojio je "Kodeks sportske etike" u Preporuci br. R(92)14, donijetoj 24. septembra 1992. godine a revidiranoj 16. maja 2001. godine⁸.

Sve definisane aktivnosti iz navedenog Kodeksa su inkorporirane u strateški dokument. Ovakav pristup utiče na omogućavanje zakonodavnih uslova za stvaranje pozitivnog sportskog okruženja u kojem su sportisti maksimalno zaštićeni.

Zaštitom integriteta sporta se bavio Savjet Evrope i to kroz Konvenciju o manipulacijama na sportskim takmičenjima, Magglingen/Macolin (2014). Akcionim planom koji je sastavni dio ove Strategije definisane su aktivnosti u cilju implementacije Konvencije. Prvi korak je ratifikacija Konvencije u Skupštini Crne Gore, a onda i dosljedna primjena navedene Konvencije.

9. Princip poštovanja javnih politika Evropske unije

Sa stanovišta izvora prava EU, za sport smatraju se posebno značajne sljedeće odredbe Ugovora o Evropskoj zajednici:

- Javno zdravlje, naslov XIII – član 152. 1 – visok nivo zaštite zdravlja čovjeka biće zaštićen prilikom definisanja i implementacije cjelokupne politike Zajednice i njenih aktivnosti. Zajednica upotpunjava akcije država članica u odnosu na redukovanje oštećenja zdravlja usljed upotrebe droga (narkotika), uključujući mjere informisanja i prevencije;
- Slobodno kretanje lica, usluga i kapitala, Naslov III - Član 39 – Zajednica osigurava slobodu kretanja radnika. Član EZ ugovora o slobodnom kretanju radnika i usluga, primijenjen je od strane Evropskog suda u slučaju Bosman i Deliege na profesionalne sportiste i time ih stavio pod odredbe Direktive o zaštiti radnika (uključujući i zaštitu zdravlja);
- Odredbe o policijskoj i sudskoj kooperaciji u krivičnim pitanjima – naslov VI – član 29 – Evropska zajednica za svoj cilj ima i stvaranje za građane visokog nivoa sigurnosti u oblasti sloboda, bezbjednosti i pravde. Taj cilj se postiže i prevencijom i borbom protiv zločina, uključujući i trgovinu drogom;
- Sport kao privredna djelatnost – Komunitarno pravo je primjenljivo na sport kao privrednu djelatnost u smislu čl. 2. EZ Ugovora. Evropski sud pravde je još 1974. godine odlučio da sport potpada pod

⁸ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

komunitarno pravo kada se obavlja kao privredna (komercijalna) djelatnost. Takvo stanovište je potvrđeno i u više kasnijih odluka (Dona, Bosman, Deliege, Lethonen)⁹.

Za oblast sporta su od direktnog ili indirektnog značaja sljedeće Direktive Evropske unije:

- Direktiva o zaštiti mladih (Council Directive 94/33/EC of 22 June 1994 on the protection of young people at work) – Države članice EU obezbjeđuju da mladi budu zaštićeni od ekonomske eksploatacije i od bilo kog rada koji oštećuje njihovu bezbjednost, zdravlje ili fizički, mentalni, moralni ili društveni razvoj - Odsjek 1, član 1. Korišćenje djece u svrhe izvođenja kulturnih, sportskih ili reklamnih aktivnosti mora biti podvrgnuto u konkretnom slučaju prethodnoj autorizaciji od strane kompetentne vlasti. Autorizacija može biti odobrena ako aktivnost ne ugrožava bezbjednost, zdravlje ili razvoj djeteta - Član 5.;
- Direktiva o zaštiti radnika (Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work) – za sportiste je od posebnog značaja čl. 14. Direktive: „nadzor nad zdravljem“. Da bi se osiguralo da radnici dobijaju zdravstveni nadzor koja odgovara zdravstvenim i sigurnosnim rizicima njihovog posla, uvode se odgovarajuće mjere u skladu sa nacionalnim pravom i/ili praksom. Ove mjere mogu obuhvatiti i, ako to radnik želi, i utvrđivanje zdravstvenog nazora u određenim intervalima;
- Direktiva za ujednačavanje pravnih i upravnih propisa o medicinskim proizvodima (Council Directive 65/65/EEC of 26 January 1965 on the approximation of provisions laid down by Law, Regulation or Administrative Action relating to proprietary medicinal products – es amended by 93/39) – direktiva je od značaja za sportiste jer zabranjuje davanje (primjenu) medicinskih proizvoda u druge svrhe od predviđenih (dijagnoza ili liječenje bolesti), kao i davanje u neodobrenom obliku i dozama;
- Direktiva o stavljanju u promet medicinskih proizvoda (Second Council Directive 75/319/EEC of 20 May 1975 on the approximation of provisions laid down by Law, Regulation or Administrative Action relating to proprietary medicinal products - es amended by 93/39) – direktiva je od značaja za sportiste jer zabranjuje stavljanje u promet medicinskog proizvoda bez odgovarajućeg recepta;

---

⁹ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

- Direktiva o reklamiranju koje dovodi u zabludu (Council Directive 84/450/EEC of 10 September 1984 relating to the approximation of the law, regulation and administrative provisions of the Member States concerning misleading advertising) – direktiva je od značaja za sportiste jer zabranjuje reklamiranje lijekova.
- Direktiva o koordinaciji određenih propisa ili administrativnih mjera država članica, koji se odnose na obavljanje djelatnosti televizijskog emitovanja - Direktiva je donesena 1989. godine, a izmijenjena i dopunjena 1997. godine. Član 3a, koji je unesen u Direktivu 1997. godine, obavezuje države članice da preduzmu mjere u cilju sprječavanja TV stanica da ekskluzivno emituju događaje koji se u pojedinoj državi članici smatraju događajima od najvećeg društvenog značaja, na način koji bi veliki dio publike u toj državi lišio mogućnosti da prati te događaje uživo ili sa snimka na slobodno dostupnim televizijskim programima. U cilju sprovođenja ove odredbe, svaka država članica je dužna da sačini i objavi listu važnih događaja sa napomenom o tome da li je za određeni događaj neophodno da bude u cjelini ili samo djelimično prenošen uživo. Harmonizujući svoje propise o radio-difuziji sa Direktivom, države članice EU su, po pravilu, predvidjele preče pravo TV stanica koje emituju slobodno dostupne programe na cijeloj državnoj teritoriji, da zaključe ugovore o TV emitovanju važnih (prije svega sportskih) događaja. Time nije isključeno da, zbog nemogućnosti ovih TV stanica da plate traženu naknadu za emitovanje, važan događaj ipak bude ekskluzivno emitovan na pretplatničkoj kablovskoj ili satelitskoj televiziji. Da bi do ovakvog neželjenog ishoda dolazilo što rjeđe, ustanovljena su posebna arbitražna tijela koja pomažu sporazumijevanju zainteresovanih strana prilikom zaključenja ugovora o TV emitovanju važnih događaja;
- Direktiva o trgovini sportskim konjima i njihovom učešću na konjičkim sportskim priredbama – 90/428/EWG. Za prenošenje konja preko granice i trgovinu njima od značaja su i Direktive 90/426/EWG i 90/427/EWG;
- Direktiva o kontroli nabavke i posjedovanja oružja – 91/477/ EG¹⁰.

Ukoliko se pažljivo analiziraju sve gore navedene Direktive jasno će se vidjeti usaglašenost ovog strateškog dokumenta sa politikama Evropske unije. Ovo je veoma važno napomenuti, jer se Crna Gora nalazi u fazi pristupanja Evropskoj uniji, pa sa tim u vezi i obaveza državnih organa je da usaglasi svoje javne politike sa javnim politikama Evropske unije.

¹⁰ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

Na kraju ovog poglavlja veoma je važno navesti i to da je Strategijom jasno definisan piramidalni sistem sporta, a u skladu sa Zaključcima Prve evropske sportske konferencije. Evropski sport ma koliko različit, ima neke zajedničke karakteristike, koje se moraju sačuvati od mogućih komercijalnih deformacija. „Dva osnovna principa definišu evropski sport: demokratija i solidarnost. Očuvanje tih principa je interes i javnih vlasti i sportskih organizacija: vrlo je važno za sport da sačuva svaku operativnu autonomiju od svake političke ili ekonomske manipulacije, kao i da se zaštiti od pretjerane komercijalizacije“. Međutim, partnerstvo između javnih vlasti, sportskih organizacija i privrede je neophodno da bi se obezbijedio harmoničan i integrisan razvoj sporta.

Organizacija sporta u Evropi je bazirana na federalnom sistemu (piramidalna struktura), strukturirana u okviru priznatih federacija koje upravljaju sportom na različitim nacionalnim i internacionalnim nivoima. Sportski klubovi su osnova evropskog sporta i trebalo bi da ostanu održivi i stimulisani. Ovakvo uređenje evropskog sporta obezbjeđuje realnu solidarnost između različitih oblasti, na različitim nivoima, u okviru kojih se sportovi organizuju.

Solidarnost se mora razvijati u dva pravca: horizontalno (garantovanje ravnoteže snaga učesnika u okviru određenog takmičenja) i vertikalno (profiti sa vodećih takmičenja treba dijelom da budu i reinvestirani u stvarnu promociju sporta, posebno mladih).

Sistem sportskih takmičenja je druga glavna odrednica evropskog sporta. Federalna (piramidalna) struktura zahtijeva međusobnu zavisnost između nivoa, ne samo u organizacionom, već i u takmičarskom smislu. Plasmani i ispadanja su standardne karakteristike nacionalnih šampionata, a osnova su i evropskih takmičenja. Takav sistem takmičenja promoviše jednake mogućnosti za sve učesnike, što učestvovanje na takmičenjima i cio sport čini atraktivnim. Izazov klubova da se organizuju oko finansijskih grupacija remeti ovu ravnotežu koja je omogućila da sport prirodno procvjeta u Evropi. Veoma je važno u tom pogledu pronaći ravnotežu.

Volonterski sektor je jedan od glavnih faktora koji je doprinio razvoju evropskog sporta. Sport u Evropi tradicionalno nije povezan sa državom ili biznisom. Za volontere sport je razonoda i način da doprinesu društvu. Tako se evropski sport razlikuje od sporta u SAD, gdje je sport povezan sa biznisom i njime uglavnom rukovode profesionalci. Danas, međutim, profesionalizam postaje sve dominantniji i u evropskom sportu. To, dalje, znači i da se povećao broj poslova u vezi sa oblašću sporta. Javne vlasti moraju da uzmu u obzir nove mogućnosti koje se nude u sportu (uključujući i razvoj zapošljavanja), posebno u okviru poslova koji se kreiraju u lokalnim zajednicama.

Jedan od glavnih prioriteta vođenja sportske politike treba da bude zaštita mladih i obezbjeđenje njihovog harmoničnog razvoja, kako bi se izbjegli fizički i psihički poremećaji koji mogu veoma negativno da utiču na njihov život. Pristup obrazovanju mora biti garantovan tako da mladi steknu određena znanja koja bi im garantovala budućnost ukoliko u sportu ne postignu uspješnu profesionalnu karijeru. Veoma je važno da se svoj djeci garantuje pristup sportskim aktivnostima, u cilju poboljšanja zdravlja i mobilnosti.

Javne vlasti, na svim nivoima, trebalo bi da uključe sport u sve aktivnosti vezane za definisanje okvira politike društvene integracije, borbe protiv rasizma, zaštite okoline, unaprjeđenje zdravstva i obrazovanja. U sportske aktivnosti treba da budu integrisane i manjine, kao i da se razvija tolerancija i fer plej¹¹.

Strategijom su u potpunosti uvažene sve odredbe piramidalne organizacije sistema sporta, ali i preporuke koje se odnose na razvoj sporta u jedinicama lokalnih samouprava, razvoja sportske nauke i obrazovanja kadrova u oblasti sporta, medicinske zaštite sportista, zaštite integriteta sporta i drugih važnih činilaca jednog demokratskog društva koje podržava i poštuje autonomiju u sportu. Izazovi u smislu uspostavljanja sistema sporta su u svim zemljama veoma slični. Jedan od najvećih sigurno jeste kako definisati javnu politiku države, a pritom ne ne urušiti autonomiju sporta. Mišljenja smo da je ova javna politika oličena u formi Strategije ovaj ispit veoma uspješno položila, jer su se koristila iskustva razvijenih evropskih zemalja koje su već prošle kroz ovakve izazove.

3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA U OBLASTI SPORTA CRNE GORE

Za potrebu izrade Nacionalne strategije razvoja sporta u Crnoj Gori za period od 2024. do 2028. godine, izrađena je analiza realizacije prethodne Strategije, pa je u tom smislu dat i kritički osvrt na sve ono što je realizovano u okviru definisanog akcionog plana. Naravno, moramo zaključiti da nijesu realizovani svi zacrtani aspekti akcionog plana, pa se ukazuje potreba da se isti nađu i u ovom strateškom dokumentu. Međutim prije nego prezentujemo rezultate SWOT analize napomenućemo da je ekspert UNICEF-a izvršio evaluaciju primjene Strategije sporta za period

---

¹¹ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet Univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

2018. do 2021. godine i ustanovio je sljedeće¹² (u nastavku teksta biće preuzet kompletan tekst pomenute evaluacije).

Strategija za razvoj sporta 2018 – 2021. imala je za cilj da postavi ključne prioritete i sistem podrške razvoju i promocije sporta u Crnoj Gori. Tokom pripreme i implementacije same Strategije, desilo se nekoliko promjena u upravljačkim strukturama, kao i reorganizacija samih institucija koje se bave pitanjem sporta u Crnoj Gori.

Osnovni principi razvoja sporta u Crnoj Gori, kojima se težilo kroz implementaciju Strategije razvoja sporta, zakona i podzakonskih akata su:

- promocija Crne Gore kroz sportske djelatnosti i aktivnosti;
- kao i kroz aktivnosti, koje se tiču sporta;
- podsticanje i promocija vrhunskog sporta;
- vođenje posebne brige o vrhunskim sportistima i mladim sportistima koji su ostvarili vrhunske rezultate, i uvažavanje njihovih rezultata;
- podsticanje i promocija razvoja sporta, posebno kod djece, studenata i lica sa invaliditetom;
- obezbjeđivanje uslova za organizovanje i održavanje školskih i studentskih sportskih takmičenja;
- obezbjeđivanje uslova za pripremu, učešće i ostvarivanje vrhunskih sportskih rezultata sportista na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama i drugim značajnim međunarodnim sportskim takmičenjima;
- stvaranje uslova za izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, opremanje i održavanje sportskih objekata;
- podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta (u daljem tekstu: COK), Paraolimpijskog komiteta Crne Gore (u daljem tekstu: POK) i nacionalnih sportskih saveza;
- unaprjeđenje sportske rekreacije, promocija i podsticanje bavljenja sportom svih građanki i građana Crne Gore;
- podsticanje istraživačko-razvojnog, vaspitno-obrazovnog i stručnog rada u sportu i stručno osposobljavanje u sportu;
- unaprjeđenje zdravstvene zaštite sportista i sprječavanje negativnih pojava u sportu;
- kao i međunarodna saradnja u oblasti sporta.

Strategija prepoznaje potrebu da sport bude dostupan svim građanima Crne Gore, ali i konstantan rast broja građana koji se bave sportom u cilju

---

¹² Evaluacija strategije sporta 2018- 2021, Mirza Mulesković

stvaranja zdrave, sportski aktivne nacije. Na ovaj način stvoriće se uslovi za zdravo, bezbjedno i slobodno bavljenje sportom, kroz kontinuiranu podršku, unaprijeđenju stanja u oblasti sporta i nagrađivanje vrhunskih sportskih rezultata koji će na najbolji način i u najboljem svjetlu predstavljati Crnu Goru u svijetu.

Strategijom razvoja sporta, definisano je 6 strateških ciljeva i 20 operativnih ciljeva, kao i veliki broj mjera i aktivnosti, koje aktivno doprinose kako implementaciji Strategije tako i razvoju sporta u Crnoj Gori.

Definisani strateški ciljevi strategije su:

- Unaprijeđen sistem finansiranje sporta sa pozicije javnih finansija i privatnog sektora;
- Unaprijeđen i razvijen sistem vrhunskog sporta u Crnoj Gori;
- Razvijen i unaprijeđen sistem sporta djece i omladine kroz stvaranje uslova za povećanje obuhvata djece i omladine koja se bave sportom;
- Povećan obuhvat bavljenja redovnim fizičkim aktivnostima u svim segmentima stanovništva posebno djece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih;
- Unaprijeđen i razvijen sistem podrške žena u sportu;
- Razvijen i unaprijeđen sport posebnih grupa posebno žena u sportu, sportista sa invaliditetom, sporta u vojsci i policiji i
- Zaštita integriteta sporta Crne Gore.

Glavnu ulogu u implementaciji ove Strategije je, u ime Vlade Crne Gore, imalo Ministarstvo sporta i mladih koje je u saradnji i koordinaciji sa drugim institucijama i organizacijama implementiralo Strategiju. Finansiranje same Strategije obezbijedeno je u velikoj mjeri iz Budžeta, EU projekata, itd.

Analiza evaluacije prethodne Strategije¹³ je pokazala da je kod prve mjere 1.1.1 *Sportski klubovi, sportska društva i sportsko-rekreativna društva usklađuju rad, organizaciju i opšte akte*, Ministarstvo sporta je shodno zakonskim odredbama izvršilo zadate obaveze. Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva predmeti su riješeni na način što je 701 zahtjev usvojen, 126 odbijeno, a 27 zahtjeva obustavljeno. U ovom procesu iz Registra

¹³ Evaluacija strategije sporta 2018- 2021, Mirza Mulesković

sportskih organizacija izbrisan je određen broj sportskih organizacija koje nijesu zaista funkcionisale, već postojale isključivo formalno, na papiru. Kada je u pitanju osnivanje sportskih organizacija, Ministarstvu sporta i mladih je tokom 2019. godine podnijeto 120 zahtjeva za osnivanje sportskih organizacija. Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva riješeno je 92, na način što je 71 zahtjev usvojen, a 21 odbijeno. Preostalih 28 zahtjeva je u radu.

Nadalje, za mjeru 1.1.2 *POK i nacionalni sportski savezi usklađuju rad, organizaciju i opšte akte, shodno relevantnim izvještajima pokazano je da su POK i nacionalni sportski savezi uskladili su rad, organizaciju i opšte akte sa Zakonom o sportu*, Ministarstvo sporta i mladih donijelo je rješenja o usklađivanju rada, organizacije i opštih akata predmetnih sportskih organizacija sa odredbama Zakona o sportu.

Takođe, mjera 1.1.3 *COK usklađuje rad, organizaciju i opšte akte* je takođe usvojena i implementirana tokom 2019. godine. COK je uskladio rad, organizaciju i opšte akte sa Zakonom o sportu. Ministarstvo sporta i mladih donijelo je rješenje o usklađivanju rada, organizacije i opštih akata Crnogorskog olimpijskog komiteta sa odredbama Zakona o sportu.

U dijelu aktivnosti 1.2 Uspostavljanje Centralnog registra za sport, prva mjera propisana ovom Strategijom je 1.2.1 *Donijeti Pravilnik kojim se uređuje sadržaj, način vođenja, čuvanja, održavanja i korišćenja podataka Centralnog registra*. Shodno dostupnim podacima na osnovu člana 126 stav 6 i člana 127 stav 4 Zakona o sportu ("Službeni list CG", broj 44/18), Ministarstvo sporta i mladih donijelo je Pravilnik o evidencijama u sportu i centralnom registru za sport, ("Službeni list Crne Gore", br. 027/19 od 17.05.2019)

Druga mjera u sklopu ove aktivnosti odnosi se na: 1.2.2 *Uspostaviti Centralni registar za sport u obliku kompjuterske baze podataka*. Baza podataka je kreirana, ali u trenutku pripreme evaluacije nije moguć pristup istoj. Posljedica je sajber napada, koji je u značajnoj mjeri smanjio prisustvo svih online baza podataka Vlade Crne Gore.

U dijelu 1.3 Edukacija zaposlenih u sportskim organizacijama u cilju upoznavanja sa propisima u skladu sa kojima sportska organizacija treba da posluje, mjera propisana za implementaciju ove aktivnosti je 1.3.1 *Organizovati obuke za zaposlene u sportskim organizacijama*. Shodno izvještajima o realizaciji Strategije, ove aktivnosti nijesu sprovedene imajuću u vidu da je zakonska regulativa usvojena. Ipak, neophodno je bilo graditi dalje ljudske kapacitete te raditi na njihovom jačanju u cilju bolje implementacije kako Strategije tako i svih drugih aktivnosti u sferi sporta. Takođe, preporuka je da se i u narednom periodu u novu Strategiju uvrste ove aktivnosti kako bi i zaposleni u ovom segmentu imali kontinuirane edukacije.

Četvrta mjera u sklopu prvog cilja obuhvata 1.4 *Sportske organizacije donose interne akte za rad u skladu sa nacionalnim propisima i pravilima nadležnih međunarodnih sportskih organizacija*. U sklopu ove aktivnosti predložena mjera je 1.4.1 *Donijeti interne akte za rad u skladu sa nacionalnim propisima i pravilima nadležnih međunarodnih sportskih organizacija*. Shodno izvještajima o realizaciji Strategije, tokom 2018. godine, Ministarstvo sporta i mladih je izdalo 113 saglasnosti na statute sportskih organizacija. Tokom 2019. godine, Ministarstvo sporta i mladih je izdalo 86 saglasnosti na statute sportskih organizacija.

Tokom 2018. od strane inspektora za sport u odnosu na usklađenost internih akata bilo je 43 utvrđene nepravilnosti koje su se u najvećoj mjeri odnosile na usklađenost internih akata, za čije otklanjanje su izrečene 32 mjere ukazivanja i doneseno 11 rješenja. Tokom 2019. godine, Uprava za inspekcijske poslove - Odsjek za inspekciju za sport je utvrdio ukupno 1 nepravilnost.

Generalno posmatrano, shodno dostupnim podacima može se zaključiti da su aktivnosti i mjere koje su implementirane u sklopu cilja 1, Strategije u značajnoj mjeri pokazale efikasnost i da su sprovedene aktivnosti u potpunosti doprinijele uspostavljanju funkcionalnog sistema za osnivanje i rad sportskih organizacija. Ono što se može zaključiti za potrebe evaluacije i ovog cilja jeste da je neophodno u narednoj Strategiji jasnije definisati kriterijume mjerenja uspjeha i da se na taj način kreiraju indikatori koji bi predstavili jasne pomake i rezultate u ovoj oblasti.

Ono što jeste preporuka da se u narednom periodu još više ulaže u razvoj kapaciteta kako zaposlenih u javnom sektoru tako i svih onih koji participiraju u sferi sporta. Ono što može biti primjer dobre prakse jeste kreiranje zajedničkih tijela koje će učestvovati u procesu donošenja odluka, a sa druge strane koji će aktivno doprinositi razvoju sporta u Crnoj Gori. Na ovaj način, svi segmenti društva će dobiti priliku da svoje stavove, probleme ali i prioritete uvrste u buduće politike.

Drugi dio evaluacije obuhvata analizu efikasnosti i efektivnosti Cilja 2: Unaprjeđenje sporta djece, učenika i studenata i podsticanje njihovog bavljenja sportskim aktivnostima. Ovaj cilj je posebno važan, za zdravije i bolje odrastanje djece i mladih, i generalno predstavlja veoma značajan segment za razvoj sporta u cjelosti ali i za razvoj zdravih stilova života u Crnoj Gori.

U dijelu prve aktivnosti 2.1 Edukacija djece učenika i studenata o važnosti bavljenja sportskim aktivnostima, prva mjera definisana Strategijom je 2.1.1 *Organizovati predavanja o važnosti bavljenja sportom i sportskim aktivnostima*. Shodno izvještajima, edukacija jeste bila kontinuirana i tokom 2018. godine, organizovana su 2 predavanja o važnosti bavljenja

sportom. Tokom 2019. godine, Crnogorski školski sportski savez u saradnji sa Rukometnim savezom Crne Gore i Ministarstvom sporta i mladih je održao 4 promocije Mini rukometa. Promocije su se sastojale od upoznavanja djece sa značajem bavljenja sportom i praktične realizacije mini rukometa. Takođe, u 2019. godini, Studentski sportski savez organizovao je 2 predavanja o važnosti bavljenja sportom u sklopu dvije Hiking ture, na obje ture je bilo preko 100 studenata. U sklopu manifestacije proslave Međunarodnog dana studentskog sporta, 20. septembra, održano je predavanje na temu „Sport kao cilj, a ne sredstvo“ na kojem je bilo 50 učesnika. Crnogorski savez sportske rekreacije „Sport za sve“ organizovao je 11 sportsko rekreativnih manifestacija: Rekreativni dan u prirodi – Podgorica, Takmičenje u Urbanoj gimnastici - Podgorica, Rekreativni dan u Herceg Novom, Vaterpola turnir veterani Herceg Novi, SKI FEST Jahorina 2020, Rekreativni susreti veterana, Rafting rijekom Tarom, Međunarodni dan starih - Podgorica kao i Budi zdrav – vježbaj sa nama. Iako jeste značajan broj aktivnosti urađen u ovom dijelu, neophodno je dalje raditi na unaprjeđenju znanja i podizanju svijesti o značaju bavljenja sportom, što treba da bude i dio naredne Strategije. Ipak, ono što je neophodno u dijelu evaluacije ovih aktivnosti je da se postave mjerljivi indikatori koji će imati bazu kako bi se mogli mjeriti kako uticaj tako i brojčana komponenta ovih aktivnosti. Studentski sportski savez Crne Gore je u sklopu hiking tura „Upoznaj Crnu Goru - 2021“ organizovao kratka predavanja koja su imala za cilj da motivišu studente da se bave bilo kojim oblikom fizičke aktivnosti. Ukupan broj učesnika bio je 668, a ukupno je održano 6 predavanja.

Druga aktivnost, 2.2 Podrška nacionalnim sportskim savezima nadležnim za oblast dječijeg i studentskog sporta, kao i obje definisane mjere su se iz godine u godinu implementirale. U formalnom smislu i ovaj dio Strategije je postigao željene rezultate. Ipak ono što treba naglasiti je da je neophodno u ovom dijelu unaprijediti sistem izvještavanja o samoj realizaciji i uticaju ovih Konkursa. Na taj način bi se osim formalnih kriterijuma, ko može i na koji način prijaviti na konkurs, dodatno unaprijedio i pregled stvarnog uticaja Konkursa, tj. koliko je zapravo implementacija svih projekata doprinijela razvoju sporta u cjelini u Crnoj Gori. Takođe, i u dijelu 2.2.2 *Donijeti Pravilnik kojim se uređuju uslovi, način, postupak i kriterijumi za dodjelu sredstava, kao i za kontrolu i nad realizacijom programa sportskih organizacija*, Ministarstvo sporta i mladih donijelo je Pravilnik o uslovima, načinu, postupku i kriterijumima za dodjelu sredstava i kontrolu nad realizacijom programa sportskih organizacija („Sl. list CG“ broj 008/19). Još jednom treba napomenuti da na ovaj način indikatori koji su dati u samoj Strategiji ne predstavljaju dobar osnov za evaluaciju te treba dodatno razvijati metodologiju kako bi se i pratio napredak u ovoj oblasti.

Sljedeća aktivnost 2.3 Podrška razvoju dječjeg sporta i uključivanje što većeg broja djece u bavljenje sportom kroz sufinansiranje članarine za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova na osnovu Odluke o izboru sportskih klubova u okviru kojih će sufinansirati uključivanje djece u sportske aktivnosti obuhvata prvu mjeru 2.3.1 *Donijeti Akt kojim se utvrđuju vrste sportova koji će se sufinansirati iz sredstava budžeta Crne Gore u oblasti dječijeg sporta koji sadrži i podatke o uzrastu djece čije će se bavljenje sportom sufinansirati iz Budžeta, način uplate sredstava, period za koji se sufinansiranje vrši i period za koji se uplaćuju sredstva.* U tom dijelu Ministarstvo sporta i mladih je 28. 05. 2020. godine shodno članu 84 Zakona o sportu („Sl. list CG” br 44/18) donijelo Odluku o određivanju vrste sportova koji će se sufinansirati u okviru dječijeg sporta. Takođe, u sklopu ove aktivnosti sljedeće dvije mjere 2.3.2 *Raspisati javni poziv za sufinansiranje bavljenja djece sportskim aktivnostima u okviru sportskih klubova,* 2.3.3 *Ministarstvo sporta sufinansira bavljenje djece sportskim aktivnostima u okviru sportskih klubova izabranih na osnovu javnog poziva* su povezane i predstavljaju samo implementaciju donijetog akta. Takođe, ono što je neophodno, a nakon smirivanja pandemije COVID 19 je da se ubrzano nastavi sa realizacijom ovih programa kako bi se upravo vratio broj djece koji je bio zastupljen u ovim aktivnostima u ranijem periodu. Na taj način će dobra praksa koja je otpočela u nekom prethodnom periodu biti nastavljena. Ovo je zadatak za sve donosioce odluka, ali sa druge strane i za sve ostale institucije, organizacije i subjekte koji se bave sportom i djecom. Na ovaj način će se i dodatno popularizovati zdravi načini života, kao i bavljenje sportom posebno kod djece, koja bi upravo u tom uzrastu trebalo da grade svoje navike.

Primjera radi, u školskoj 2017/2018 godini uspješno su se realizovala školska sportska takmičenja u kojima je po prvi put aktivno učešće uzelo 67 osnovnih škola. U okviru navedenog takmičenja odigrano je preko 200 utakmica, čime je obuhvaćeno oko 2000 djece i preko 150 nastavnika fizičkog vaspitanja. Ovakve prakse treba nastaviti, jer su one najbolji način za promociju sporta kod djece i učenika.

U nastavku ovog cilja, aktivnost 2.4 Stvaranje uslova za bavljenje sportom djece, učenika i studenata, kao i za njihova takmičenja obuhvatila je dvije značajne komponente u razvoju samih uslova za bavljenje sportom.

2.4.1 *Škole i ustanove visokog obrazovanja u Crnoj Gori osnivaju školska i studentska sportska društva* predstavlja jedan od indikatora koji bilježi rast iz godine u godinu. Broj kako školskih tako i studentskih sportskih organizacija konstantno raste. Crnogorski školski sportski savez kao i Studentski sportski saveza Crne Gore predstavljaju krovne organizacije u ovoj oblasti. Činjenica je da je došlo do napretka u ovoj oblasti, ali ipak jasno je da postoji prostor za dalje unaprjeđenje, posebno na lokalnom

nivou, te je jedna od preporuka da se i dalje promoviše i ulaže u rad ovih saveza, ali da se radi i na promociji i kreiranju novih školskih i studentskih sportskih saveza.

U mjeri 2 ove aktivnosti, *2.4.2 Stvoriti infrastrukturne uslove za bavljenje sportom djece, učenika i studenata, kao i za njihova takmičenja*, tokom implementacije Strategije investirana je značajna svota novca u infrastrukturu. Ipak, ono što jeste bitno da se i u ovom dijelu dodatno radi na obezbjeđivanju većih sredstava u cilju razvoja infrastrukturnih objekata. Takođe, neophodno je dodatno jačati planiranje u ovom dijelu, te kao sa Strategijom, neophodno je planirati i imati popis svih budućih projekata za duži niz godina. U tom dijelu, bilo bi efikasnije, a i iz ugla upravljanja i obezbjeđivanja sredstava jednostavnije, da se napravi četvorogodišnji plan ulaganja.

Tokom 2018. godine, Ministarstvo sporta i mladih i Ministarstvo prosvjete finansijski su podržali realizaciju 7 projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje školskih fiskulturnih sala i sportskih terena. Tokom 2019. godine, Ministarstvo sporta i mladih finansijski je podržalo realizaciju 14 projekata u oblasti školske sportske infrastrukture. Svih 14 projekata je uspješno realizovano. Uprava javnih radova podržala je realizaciju 2 projekta iz školske sportske infrastrukture. Tokom 2020. godine Ministarstvo sporta i mladih je nastavilo sa podrškom unaprjeđenja stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori. Opredjeljivanjem podrške u ukupnom iznosu od 744.523,00 EUR finansirana je realizacija 15 projekata koji se odnose na rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje sportskih objekata u osam crnogorskih opština, i to u: Podgorici, Cetinju, Nikšiću, Bijelom Polju, Baru, Pljevljima, Mojkovcu i Šavniku. Tokom 2021. godine, shodno dostupnim podacima realizovano je 20 projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i opremanja.

U dijelu mjere *2.4.3 Djeca, učenici i studenti imaju utvrđenu zdravstvenu sposobnost za bavljenje sportom*, mjerljivi indikator Zdravstvena sposobnost djece, učenika i studenata utvrđena shodno Zakonu o sportu u posebnoj ustanovi u kojoj se utvrđuje zdravstvena sposobnost Zavodu ili u ustanovi primarne zdravstvene zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita pokazuje da nije došlo do potpunog ispunjenja ovog cilja, jer je Vlada Crne Gore tek 07. 05. 2020. godine donijela Odluku o osnivanju Zavoda za sportsku medicinu Crne Gore, br. 07-2609. Dalje aktivnosti po predmetnom pitanju nijesu preduzimane, stoga Zavod za sportsku medicinu Crne Gore još uvijek nije počeo sa radom. S tim u vezi, neophodno je dodatno raditi na jačanju uloge Zavoda i na kreiranju servisa kao i njihovo povezivanje sa djecom, učenicima i studentima.

Naredna cjelina koja je obuhvaćena Strategijom razvoja sporta odnosi se na cilj 3: Unaprjeđenje bavljenja sportom kroz klubove i sportsku rekreaciju, promocija i podsticanje svih građana na bavljenje sportom.

U dijelu implementacije i ocjene efikasnosti mjera *3.2 Podrška nacionalnom sportskom savezu nadležnom za sportsku rekreaciju u aktivnostima za uključivanje što većeg broja građana u rekreativno bavljenje sportom* kao i *3.3 Podrška sportskim klubovima i sportsko-rekreativnim društvima*, svake godine, tokom implementacije Strategije objavljuje se konkurs za finansiranje aktivnosti. U tom dijelu, neophodno je obezbijediti značajnija sredstva kako bi se unaprijedilo, kako stanje sporta i sportskih klubova, tako i znanja građana i njihova veća uključenost u sportske aktivnosti. S tim u vezi, Ministarstvo sporta je dana 26. 12. 2017. godine objavilo javni Konkurs br. 01-3266 za sufinansiranje programa sportskih subjekata u 2018. godini iz Budžeta Crne Gore. Po predmetnom Konkursu pristigla je 391 prijava. Odluka o raspodjeli sredstava sportskim subjektima u 2018. godini, broj: 01-3266/3, donijeta je 02. 02. 2018. godine, na osnovu koje su potpisani ugovori sa sportskim organizacijama kojima su dodijeljena sredstva. Krovne asocijacije sportova u Crnoj Gori (Crnogorski olimpijski komitet i Paraolimpijski komitet), 34 nacionalna sportska saveza i 1 opštinski sportski savez podržani su u ukupnom iznosu od 3.464.200,00 EUR. Podržano je i 255 programa sportskih klubova u ukupnom iznosu od 549.900,00 EUR. Realizovan Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2019. godini, u iznosu od 4.024.000 EUR. Ministarstvo sporta i mladih je, u skladu sa članom 117 Zakona o sportu („Sl. list CG”, br. 44/18) i članom 3 Pravilnika o uslovima, načinu, postupku i kriterijumima za dodjelu sredstava i kontrolu nad realizacijom programa sportskih organizacija („Sl. list CG”, br. 8/19), dana 08. 02. 2019. godine raspisalo Javni konkurs br. 01-006-179/2019 za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2019. godini iz Budžeta Crne Gore. Po predmetnom Konkursu pristigle su 33 prijave. Odluka o dodjeli sredstava za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2019. godini br. 01-006-179/2019-4 donijeta je 04. 03. 2019. godine na osnovu koje su potpisani ugovori sa 31 sportskom organizacijom kojima su dodijeljena sredstva. Realizovan je Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2020. godini, u iznosu od 4.623.000 EUR. Ministarstvo sporta i mladih je, u skladu sa članom 116 i 117 Zakona o sportu („Sl. list CG”, br. 44/18) i članom 3 Pravilnika o uslovima, načinu, postupku i kriterijumima za dodjelu sredstava i kontrolu nad realizacijom programa sportskih organizacija („Sl. List CG”, br. 8/19 i 73/19), dana 16. januara 2020. godine raspisalo Javni konkurs br. 01-105- 614/20-20 za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2020. godini iz Budžeta Crne Gore. Po

predmetnom Konkursu pristiglo je 36 prijava. Odluka o dodjeli sredstava za sprovođenje programa sportskih organizacija u 2020. godini br. 01-105-614/20-20-4 donijeta je 31. januara 2020. godine na osnovu koje su potpisani ugovori sa svih 36 sportskih organizacija kojima su dodijeljena sredstva. Uprava za sport i mlade je dana 22. 07. 2021. godine objavila Javni konkurs za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2021. godini. Shodno Odluci o dodjeli sredstava za sprovođenje programa sportskih organizacija u 2021. godini br. 01-105-614/21-1142-4 od 26. 08. 2021. godine, opredijeljena su sredstva u iznosu od 2.552.000,00 EUR, za realizaciju godišnjih programa 35 nacionalnih sportskih saveza.

Posljednja aktivnost uključuje 3.4 Stvaranje uslova za rekreativno i klupsko bavljenje sportom građana, kroz implementaciju dvije mjere: 3.4.1 *Stvoriti infrastrukturne uslove za rekreativno bavljenje sportom* kao i 3.4.2 *Sportisti rekreativci imaju utvrđenu zdravstvenu sposobnost za bavljenje sportom*. U dijelu druge mjere Vlada Crne Gore 07. 05. 2020. godine donijela Odluku o osnivanju Zavoda za sportsku medicinu Crne Gore br. 07-2609. Dalje aktivnosti po predmetnom pitanju nijesu preduzimate, stoga Zavod za sportsku medicinu Crne Gore još uvijek nije počeo sa radom. S tim u vezi, neophodno je dodatno raditi na jačanju uloge Zavoda i na kreiranju servisa kao i njihovo povezivanje sa djecom, učenicima i studentima. Zbog svega gore navedenog, mora se konstatovati da implementacijom Strategije nije ostvaren cilj i da je u narednom periodu neophodno dodatno raditi u ovom dijelu. Posebno je važno raditi na povezivanju svih institucija i organizacija iz ove oblasti kako bi se što hitnije uspostavio kvalitetan sistem jer jedino na taj način možemo obezbijediti zdravlje i sigurnost kako sportista tako i svih ostalih koji žele da se bave sportom.

Što se tiče investicija, tokom 2018. godine Ministarstvo sporta i mladih je finansiralo realizaciju 9 projekata iz oblasti sportske infrastrukture, dok je Direkcija za javne radove tokom 2018. godine završila izgradnju i rekonstrukciju 2 objekta. Tokom 2019. godine, Ministarstvo sporta i mladih je finansiralo realizaciju 21 projekata iz oblasti sportske infrastrukture. Svi projekti su uspješno realizovani. Osam lokalnih samouprava realizovalo je 65 infrastrukturnih projekata. Uprava javnih radova podržala je realizaciju 13 infrastrukturnih projekata. Tokom 2020. godine Ministarstvo sporta i mladih je nastavilo sa podrškom unaprjeđenja stanja sportske infrastrukture u Crnoj Gori. Opredjeljivanjem podrške u ukupnom iznosu od 744.523,00 EUR finansirana je realizacija 15 projekata koji se odnose na rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje sportskih objekata u 8 crnogorskih opština, i to u: Podgorici, Cetinju, Nikšiću, Bijelom Polju, Baru, Pljevljima, Mojkovcu i Šavniku.

Četvrti cilj Strategije obuhvata Unaprjeđenje i promociju razvoja sporta osoba sa invaliditetom. U ovom dijelu, posebnu ulogu i značaj ima

Paraolimpijski komitet Crne Gore, koji iz godine u godinu postiže zapažene rezultate, i može se zaključiti da se kako kroz Strategiju i implementaciju ponuđenih aktivnosti, tako i kroz implementaciju i realizaciju ostalih Konkursa u značajnoj mjeri unaprijedio ambijent za lica sa invaliditetom da budu aktivnije uključena u sportske aktivnosti.

U dijelu prve aktivnosti, 4.1 Edukacija osoba sa invaliditetom o važnosti bavljenja sportskim aktivnostima, posebno važan aspekt obuhvata mjera 4.1.1 *Održati predavanja / tribine/ seminare o važnosti i benefitima bavljenja sportom i sportskim aktivnostima*. U tom dijelu Paraolimpijski komitet Crne Gore - POK ima značajnu ulogu i iz godine u godinu vrši kontinuiranu edukaciju i predavanja. Shodno dostupnim podacima POK svake godine održava minimum 3 predavanja / tribine/ seminara o važnosti i benefitima bavljenja sportom i sportskim aktivnostima.

Što se tiče mjere 4.2 *Podrška Paraolimpijskom komitetu Crne Gore u promociji i podršci osoba sa invaliditetom koje se bave sportom*, kao i 4.2.1 *Raspisati javni konkurs za sufinansiranje nacionalnih sportskih saveza sa jasnim kriterijumima za dodjelu sredstava* sprovedena je u svim godinama implementacije Strategije. Takođe, u sklopu istog konkursa obuhvaćena je i aktivnost 4.3 *Podrška sportskim organizacijama osoba sa invaliditetom*.

Ministarstvo sporta i mladih je 16. januara 2020. godine raspisalo Javni konkurs br. 01- 105-614/20-20 za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2020. godini iz Budžeta Crne Gore. Odlukom br. 01-105-614/20- 20-4. Paraolimpijskom komitetu Crne Gore opredijeljeno je 195.000,00 EUR za sufinansiranje redovnog godišnjeg programa. Navedeni iznos je zbog rebalansa budžeta umanjen za 10%.

Ministarstvo sporta i mladih je 08. 02. 2019. godine raspisalo Javni konkurs br.01-006-179/2019 za sufinansiranje programa sportskih organizacija. Putem Javnog konkursa za sprovođenje godišnjih programskih aktivnosti POK-u su opredijeljena sredstva u ukupnom iznosu od 160.000,00 EUR.

Ministarstvo sporta je dana 26. 12. 2017. godine objavilo Javni konkurs br. 01-3266 za sufinansiranje programa sportskih subjekata u 2018. godini iz Budžeta Crne Gore. Po predmetnom Konkursu pristigla je 391 prijava. Odluka o raspodjeli sredstava sportskim subjektima u 2018. godini, broj: 01-3266/3, donijeta je 02. 02. 2018. godine, na osnovu koje su potpisani ugovori sa sportskim organizacijama kojima su dodijeljena sredstva. Krovne asocijacije sportova u Crnoj Gori (Crnogorski olimpijski komitet i Paraolimpijski komitet), 34 nacionalna sportska saveza i 1 opštinski sportski savez podržani su u ukupnom iznosu od 3.464.200,00 EUR. Podržano je i 255 programa sportskih klubova u ukupnom iznosu od 549.900,00 EUR.

U dijelu aktivnosti 4.3, u izvještaju za 2019. godinu navodi se da su 3 opštine podržale 6 sportskih organizacija osoba sa invaliditetom. Jedanaest opština

navodi da na svojoj teritoriji nema sportskih organizacija osoba sa invaliditetom ili da takve organizacije nijesu aplicirale na Konkurs. S tim u vezi, neophodno je dodatno raditi na jačanju kapaciteta organizacija lica sa invaliditetom te njihovo aktivnije učešće na ovim Konkursima. Takođe, kroz sljedeću Strategiju, moguće aktivnosti su kreiranje posebnih poziva za ove organizacije, kako bi se na jednostavniji način mogli uključiti u aktivnu participaciju u proces jačanja sporta u Crnoj Gori.

Posljednja mjera u ovom dijelu 4.4 *Rad na obezbjeđivanju pristupačnosti sportskih objekata osobama sa invaliditetom*, i indikator mjerenja broj prekršajnih sankcija izrečenih zbog nepristupačnosti sportskih objekata osobama sa invaliditetom shodno izvještajima nam govori da nema prijava. Ipak, ono što treba da bude prioritet u narednom periodu jeste stvaranje pristupačnosti svih objekata za osobe sa invaliditetom, čime će se u značajnoj mjeri unaprijediti participacije lica sa invaliditetom u sportskim aktivnostima, a sa druge strane će se ojačati i njihova pozicija u društvu.

U dijelu prve aktivnosti, 5.1 podrška nacionalnim sportskim savezima za reprezentativne sportske programe, prva mjera se odnosi na 5.1.1 *raspisati javni konkurs za sufinansiranje nacionalnih sportskih saveza sa jasnim kriterijumima za dodjelu sredstava*. Tokom 2019. godine, Ministarstvo sporta i mladih je 08. 02. 2019. godine raspisalo Javni konkurs br. 01-006-179/2019 za sufinansiranje programa sportskih organizacija. Uslove Javnog konkursa ispunilo je 29 nacionalnih sportskih saveza, kao i dvije krovne sportske asocijacije COK i POK. Ukupan iznos opredijeljen Javnim konkursom iznosio je 4.024.000,00 EUR. Ministarstvo sporta i mladih je 16. januara 2020. godine raspisalo Javni konkurs br. 01-105-614/20-20 za sufinansiranje programa sportskih organizacija u 2020. godini iz Budžeta Crne Gore. Odlukom br. 01-105-614/20-20-4 podržani su programi 36 nacionalnih sportskih saveza. Svi programi nacionalnih sportskih saveza sadržali su aktivnost učešća na međunarodnim takmičenjima. Ukupna vrijednost ovog poziva iznosila je 4.088.310,00 EUR. Uprava za sport i mlade je putem Javnog konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija podržala preko 15 nacionalnih sportskih saveza, koji su u programima sa kojima su aplicirali imali aktivnosti organizacije i učešća na međunarodnim takmičenjima.

Što se tiče aktivnosti 5.2 promocija i nagrađivanje sportista za ostvarene vrhunske reprezentativne rezultate, predviđene mjere popisuju stvaranje zakonodavnog i finansijskog okvira u dijelu promocije i nagrađivanja sportista, ali i perspektivnih sportista. Shodno podacima o realizaciji ovih mjera, tokom implementacije Strategije sve mjere su implementirane shodno donesenoj zakonskoj regulativi.

Tako je prva mjera 5.2.1 *Ministarstvo dodjeljuje premije sportisti koji je član reprezentacije Crne Gore, odnosno crnogorskom državljaninu koji je*

reprezent Crne Gore, za osvojeno prvo, drugo ili treće mjesto na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama, jedinom zvaničnom svjetskom ili evropskom seniorskom prvenstvu u sportskoj disciplini koja je na programu Olimpijskih igara, odnosno Paraolimpijskih igara, odnosno koji je kao crnogorski državljanin i reprezent Crne Gore, u seniorskoj konkurenciji, postao svjetski prvak u organizaciji WBC, WBA, WBO i IBF ili postao finalista DEJVIS kupa, FED kupa Međunarodne teniske organizacije ili Grand slem turnira predstavljena brojem sportista koji su dobili ove premije tokom ovih godina.

Premije sportistima za ostvarene rezultate – broj sportista

	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj sportista	8	11	14	20

Vrhunski sportisti u skladu sa Zakonom o sportu ("Sl. list CG", br. 44/18), Uredbom o kriterijumima za utvrđivanje visine premija i naknada za ostvarene sportske rezultate ("Sl. list CG", br. 53/15) i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu sticanja statusa vrhunski sportista ("Sl. list CG", br. 031/15). Shodno relevantnim podacima, sljedeća tabela daje prikaz broja vrhunskih sportista:

	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj	3	3	2	7

Shodno Zakonu o sportu („Sl. list CG” br. 44/18) Ministarstvo sporta i mladih za postignute rezultate na svjetskim i evropskim prvenstvima u mlađim kategorijama, dodjeljuje status perspektivnog sportiste kojim se stiče pravo na jednogodišnju stipendiju.

	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj	16	23	5	45

Ovo je najbolji pokazatelj da Crna Gora prepoznaje i adekvatno nagrađuje rezultate koje mladi sportisti postižu na najprestižnijim međunarodnim takmičenjima, predstavljajući svoju državu na najbolji mogući način. Ipak, neophodno je dalje raditi na poboljšanju uslova za vrhunske sportiste i povećanju svih naknada koje se odnose na iste, te kreirati jasan finansijski okvir koji bi u većoj mjeri bio posvećen ovom dijelu. Na ovaj način bi se kako perspektivnim, tako i vrhunskim sportistima, ali i onim koji teže da to budu pružile bolje mogućnosti.

Šesti cilj Strategije odnosi se na podsticanje djelovanja Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta Crne Gore i nacionalnih sportskih saveza. U ovom dijelu aktivnosti i mjere su planirane sa ciljem jačanja kapaciteta COK-a, POK-a i nacionalnih saveza.

Shodno dostupnim podacima, na sajtu Ministarstva finansija nalazi se potrebna dokumentacija koja je neophodna nacionalnim savezima (obrazac statuta, kao i osnivačkih akata za nacionalne saveze koji se tek osnivaju) što predstavlja realizaciju ove aktivnosti. Takođe, sva ostala regulativa kao i neophodna dokumenta nalaze se kako na sajtu Ministarstva tako i na sajtu COK-a i POK-a. U ovom dijelu, kod aktivnosti Organizovati obuke za zaposlene u Crnogorskom olimpijskom komitetu, Paraolimpijskom komitetu Crne Gore i nacionalnim sportskim savezima o primjeni Zakona o sportu i podzakonskih akata Ministarstvo je tokom implementacije Strategije odustalo od pomenute aktivnosti. Ipak, shodno svim dostupnim podacima, vršenje kontinuirane edukacije iz ove oblasti je neophodno za jačanje kapaciteta pružaoca usluga u oblasti sporta. i na kraju, treći indikator je kroz Javne pozive, koji su već opisani u evaluaciji ispunjen.

Shodno dostupnim podacima sve aktivnosti i mjere u ovom cilju su ispunjene i nijesu postojale dodatne primjedbe na realizaciji ovih mjera. Ipak ono što jeste neophodno je da se dalje radi na jačanju promocije Dana reprezentacije i da se kroz kampanje radi na poboljšanju vidljivosti uspjeha naših reprezentativaca. Na taj način će se raditi na popularizaciji svih sportova, ali će se i jačati svijest o značaju bavljenja sportom.

U Strategiji, kao i u stvarnom životu, briga o zdravstvenoj sposobnosti sportista je jedna od najbitnijih stvari. U periodu implementacije Strategije, iako je formiran Zavod za sportsku medicinu, nije zabilježen značajan napredak u toj oblasti.

Vlada Crne Gore 07. 05. 2020. godine donijela Odluku o osnivanju Zavoda za sportsku medicinu Crne Gore br. 07-2609. Dalje aktivnosti po predmetnom pitanju nijesu preduzimate, stoga Zavod za sportsku medicinu Crne Gore još uvijek nije počeo sa radom. S tim u vezi, neophodno je dodatno raditi na jačanju uloge Zavoda i na kreiranju servisa kao i njihovo povezivanje sa djecom, učenicima i studentima. Zbog svega gore navedenog, mora se konstatovati da implementacijom Strategije nije ostvaren cilj i da je u narednom periodu neophodno dodatno raditi u ovom dijelu. Posebno je važno raditi na povezivanju svih institucija i organizacija iz ove oblasti kako bi se što hitnije uspostavio kvalitetan sistem jer jedino na taj način možemo obezbijediti zdravlje i sigurnost kako sportista tako i svih ostalih koji žele da se bave sportom. U dijelu aktivnosti 9.4 Prevođenje

i objavljivanje spiska nedozvoljenih sredstava mjera 9.4.1 *Redovno pratiti, prevoditi, ažurirati prevod spiska nedozvoljenih sredstava i prevod spiska objavljivati na sajtu*. Uvidom u sajt kako antidoping komisije tako i COK-a, spisak je preveden i objavljen.

Sva dokumenta dostupna na: <https://www.cok.me/mne/antidoping>, kao i <https://anti-doping.me/dokumenta/>.

Ono što je neophodno, kako bi i ove aktivnosti i mjere bile još efikasnije jeste da se radi, osim dosadašnje prakse koju treba nastaviti, i na promociji i popularizaciji značaja antidopinga u Crnoj Gori. U tom dijelu bi se mogle fokusirati naredne aktivnosti i mjere buduće Strategije razvoja sporta.

Mapiranje sportskih objekata je izvršeno je tokom 2018 godine. Ministarstvo sporta i mladih, od svog osnivanja vodi i redovno ažurira bazu infrastrukturnih projekata koji se odnose na unaprjeđenje i stvaranje boljih uslova za razvoj dječijeg, školskog, vrhunskog sporta i/ili rekreacije. U 2020. godini Ministarstvu sporta i mladih je kandidovan 91 projekat koji se odnosi na izgradnju novih, odnosno rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje postojećih sportskih objekata. Riječ je o projektima sa različitim stepenom spremnosti u odnosu na plansku, tehničku dokumentaciju, riješenim imovinsko-pravnim odnosima, vrijednosti investicije, prioritetnosti za realizaciju. Od navedenog broja dostavljenih projekata, Ministarstvo sporta i mladih je finansiralo realizaciju 15 projekata, za šta su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 744.523,00 EUR.

U bazi infrastrukturnih projekata Ministarstva sporta i mladih u 2019. godini našlo se 37 projekata, od čega je 21 ispunilo uslove za realizaciju, te su iz tog razloga finansijski podržani. Ukupna ugovorena vrijednost je bila 587,039.52 EUR. Svi projekti su uspješno realizovani. Uprava javnih radova podržala je realizaciju 13 infrastrukturnih projekata. Vrijednost podrške iz kapitalnog budžeta iznosi 2.067.000,00. Osam lokalnih samouprava realizovalo je 65 infrastrukturnih projekata.

Tokom 2021. godine lokalne samouprave su kod Uprave za sport i mlade kandidovale preko 60 projekata iz sportske infrastrukture. Od navedenih projekata, podržano je 13 projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje sportskih objekata. Tokom 2018. godine, 9 projekata je imalo kompletnu tehničku dokumentaciju od ukupno 47 koji su se našli u bazi, u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 064/17 od 06.10.2017, 044/18 od 06.07.2018, 063/18 od 28. 09. 2018, 011/19 od 19. 02. 2019) i svi su podržani od strane Ministarstva sporta i mladih. Tokom 2018. godine iz tekućeg budžeta Ministarstva sporta i mladih finansijski je podržana realizacija 9 projekata koji se odnose na rekonstrukciju, adaptaciju i opremanje školskih

fiskulturnih sala i otvorenih terena, od čega je uspješno završeno 9 projekata i Ministarstvo je opredijelilo 196,400.90 EUR. Iz kapitalnog budžeta tokom 2018. godine završena su 2 projekta: izgradnja sportske dvorane u Beranama i sportskog terena sa tribinama u Andrijevici. Za te namjene je opredjeljeno oko 1.458.477,41 EUR. Prva aktivnost odnosi se na 11.1 Nacionalni sportski savezi obezbjeđuju stručno usavršavanje lica koja obavljaju stručne poslove u sportu u skladu sa međunarodnim standardima a neophodna mjera za ovu implementaciju je 11.1.1 *Obezbijediti stručno usavršavanje lica koja obavljaju stručne poslove u sportu u skladu sa međunarodnim standardima*. Shodno izvještajima dostavljenim od strane Ministarstva, tokom 2018. godine nacionalni sportski savezi održali su 24 seminara u vezi sa edukacijom i licenciranjem trenera, na kojima je učestvovalo preko 450 učesnika. Tokom 2019. godine, 9 nacionalnih sportskih saveza odgovorilo je da je organizovalo ili prisustvovalo različitim predavanjima, odnosno obukama. Tokom 2020. godine, od 22 nacionalna saveza, svega 4 saveza su realizovala 5 seminara na temu suzbijanja govora mržnje u sportu, rodne ravnopravnosti u sportu, edukacije sportista za rad nakon sportske karijere, i to: Fudbalski savez Crne Gore, Muaythai savez Crne Gore, Studentski sportski savez Crne Gore i Skijaški savez Crne Gore. Četiri nacionalna sportska saveza su posredno, učešćem u seminarima međunarodnih sportskih federacija, donošenjem određenih pravilnika (shodno obavezama prema međunarodnim sportskim asocijacijama) imalo određene aktivnosti koje se tiču navedenih tema, ali nijesu sami organizovali seminare/obuke. Ostalih 14 nacionalnih sportskih saveza nijesu realizovali predmetne obuke. Iako je 2020. godine bilo teže organizovati ovakve aktivnosti zbog epidemiološke situacije, jasno je da je u ovom dijelu neophodno dodatno raditi i kreirati jasne planove za budućnost kako bi se unaprijedili kapaciteti svih koji su zaduženi za razvoj sporta. U dijelu aktivnosti 11.2 podstiču se sportske organizacije da imaju sportskog administratora sa licencom, mjera 11.2.1 *Ministarstvo sporta organizuje obuke za zaposlene u Crnogorskom olimpijskom komitetu, Paraolimpijskom komitetu Crne Gore i nacionalnim sportskim savezima o primjeni Zakona o sportu i podzakonskih akata*, nije realizovana jer je tokom implementacije Strategije zaključeno da se je proces usklađivanja rada, organizacije i opštih akata sportskih organizacija sa Zakonom o sportu (Sl. list CG br. 44/18) okončan, te da su lica u sportskim organizacijama shodno Zakonu o sportu u obavezi da polože stručni ispit za rad u oblasti sporta, Ministarstvo je donijelo odluku da da predmetnu mjeru nije potrebno realizovati u narednom periodu.

3.1.SWOT ANALIZA

Jedan od alata koji je korišćen prilikom analize zainteresovanih strana jeste SWOT analiza. Ovakva vrsta analize zainteresovanih strana nam daje informacije koje se odnose na prednosti i slabosti, a u odnosu na interno ili unutrašnje okruženje i šansi i prijetnji, koje se odnose na spoljašnje uticaje i koji su usmjereni na cjelokupni sistema sporta Crne Gore. Ovakva vrsta analize se može koristiti za opštu analizu, ali i kao alat za utvrđivanje načina koji bi pomogli da se sistem sporta Crne Gore izbori sa prepoznatim problemima i izazovima, a sve u cilju njegovog opšteg unaprjeđenja.

UNUTRAŠNJE SNAGE
- Visoko profesionalno struktuiran i organizovan Crnogorski olimpijski komitet (COK)
- Finansiranje nacionalnih sportskih saveza iz sredstava javnih finansija (Budžeta Crne Gore)
- Finansiranje sportskih klubova i sportskih i rekreativnih udruženja iz sredstava javnih finansija (budžeta Jedinica lokalnih samouprava)
- Unaprijeđeni finansijski resursi i uspostavljen sistem programskog finansiranja u oblasti sporta
- Uspostavljena kategorizacije sportista, stipendiranje sportista na nacionalnom nivou
- Uspostavljena sistemska podrška sportista kroz obezbjeđivanje nagrada i doživotnih novčanih naknada
- Veći broj članova sportskih organizacija i volontera
- Postojanje inovativnih kapaciteta pojedinih sportskih organizacija
- Postojanje talentovanih sportista i trenera
- Vrhunski sportisti kao promoteri Crne Gore
- Kvalitetan trenerski kadar koji djeluje u okviru vrhunskog sporta
- Tradicija postizanja vrhunskih sportskih postignuća o određenim granama sporta (fudbal, vaterpolo, rukomet, košarka, atletika, boks, stoni tenis, tenis, šah, džudo, karate...)
- Kontinuirano postizanje vrhunskih sportskih rezultata na velikim

međunarodnim takmičenjima u olimpijski i neolimpijskim sportovima
- Kvalitetan profesorski kadar koji djeluje u oblasti formalnog obrazovanja (osnovne, srednje škole i na Univerzitetima)
- Unaprijeđeni sportski objekti, obnovljena oprema i sportski rekviziti
- Izrađene druge strategije u kojima je prepoznata i definisana uloga sporta
- Postojanje Zavoda za sportsku medicinu
- Postojanje Antidoping komisije
- Postojanje visokoškolskih institucija iz oblasti sporta i sportske medicine i stvoreni su uslovi za razvoj i dalje unaprijeđenje naučno-istraživačkog rada i stručnog rada u oblasti sporta

UNUTRAŠNJE SLABOSTI

- Nije uspostavljen sistemske sportske selekcije na nacionalnom nivou
- Nedovoljno razvijeni kapaciteti u upravljačkim strukturama saveza i klubova
- Sportske organizacije nijesu spremne za programsko finansiranje
- Nedovoljni finansijski resursi sportskih organizacija
- Nedovoljno razvijen sistem stimulativne poreske politike za uspostavljanje sistema poreskih olakšica kako bi se povećala ulaganja u sport od strane privrede
- Nedovoljno razvijena svijest o značaju permanentne edukacije u oblasti sporta
- Nedovoljno razvijena sportska infrastruktura
- Nedovoljna uključenost starijih osoba, osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama u organizovano vježbanje
- Nedovoljno razvijeni kapaciteti Zavoda za sportsku medicinu
- Nedovoljno razvijena svijest o problemu značaja zaštite integriteta sistema sporta
- Nepostojanje Nacionalne agencije za zaštitu integriteta u sistemu

<p>sporta Crne Gore</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljno razvijena sportska ponuda u ruralnim predjelima - Nedovoljno razvijen sistem finansijske podrške sportskim organizacijama - Nedovoljno razvijen sistem sporta osoba sa invaliditetom i neadekvatna edukovanost kadra da se bavi metodologijom treninga osoba sa invaliditetom - Rani odlazak mladih sportskih talenata u inostranstvo - Obuhvat uključivanja građanki i građana Crne Gore u velikoj mjeri zavisnosti od njihovog standarda (uočeno je da se sportom više bave oni koji imaju dovoljno novčanih sredstava da plate članarine, kupuju opremu, finansiraju putovanja, pripreme i sl) - Nedovoljno jasno definisane uloge i zadatka pojedinih učesnika u sistemu sporta - Nepostojanje Nacionalnog informacionog sistema u sportu, s pripadajućim registrima i informacijama o mreži sportske infrastrukture u Crnoj Gori - Sportske organizacije su opterećene i nemaju dovoljno kapaciteta da odgovore na izazov u smislu povećanja administracije i birokratizacije u oblasti sporta - Sistem sporta nema dovoljno razvijene mehanizme za povećanje svijesti o značaju kulture volontiranja - Nepostojanje plana adaptacije rekonstrukcije i izgradnje sportskih objekata - Nepostojanje Strategije za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta Crne Gore, kojim bi se na detaljan način definisale uloge svih činioca sistema, izvršile koordinacije i inovacije poštujući autonomiju sporta, ali i Univerziteta - Nedovoljan broj školskih sportskih sala - Nedovoljna opremljenost školskih sportskih sala - Nedovoljan broj časova fizičkog vaspitanja u osnovnim i srednjim školama - Nedovoljan broj sportskih sekcija u osnovnim i srednjim školama
--

- Ukinuta obavezna nastava fizičkog vaspitanja na Univerzitetima
- Kvalitet nastave fizičkog vaspitanja upitno u smislu sprovođenja utvrđenih planova i programa (slaba realizacija usvojenih programa i favorizacija pojedinih sportova, obično onih sa loptom)
- Nedovoljna uključenost Fakulteta za sport i fizičkog vaspitanja Univerziteta Crne Gore u planiranje, kreiranje i vođenje politika u oblasti sporta, sa posebnim osvrtom na oblast obrazovanja u sportu
- Nepostojanje studijskih programa za sport i fizičko vaspitanje na privatnim univerzitetima (UDG, Adriatic, Mediteran)
- Nedovoljna i/ili neravnomjerna izgrađenost sportske infrastrukture na teritoriji Crne Gore
- Nedovoljan broj sportskih objekata koji su prilagođeni za korišćenje osobama sa invaliditetom
- Nedovoljan broj sportski objekata i prostora namijenjenih rekreaciji građanki i građana Crne Gore (teretane na otvorenom, biciklističke i trim staze i sl)
- Nedovoljan broj programa koji bi služili boljem povezivanju obrazovnog sistema i sistema sporta
- Nedovoljna briga o dualnoj karijeri sportista (Programi „Šta poslije sportske karijere“)
- Nedovoljno razvijen sistem zdravstvene i socijalne zaštite sportista
- Nedovoljno razvijen sistem podrške sportistima i trenerima u procesu sticanje statusa profesionalnih sportista i trenera
- Sistem rane selekcije i specijalizacije u sportu predstavlja ograničavajući faktor u smislu zadržavanja većeg broja djece u sportu
- Nedovoljno razvijeni kapaciteti sportskih organizacija, naročito u segmentu ljudskih resursa, za privlačenje sredstava iz fondova (ERASMUS +, IPA, IPARD, fondovi ambasada i drugi dostupni fondovi)
- Ne postoji sistemski uspostavljena i definisana saradnja između sistema sporta, civilnog sektora i vojske i policije
- Nedovoljno pozicioniran i razvijen sport u vojsci i policiji
- Nedovoljno razvijeni kapaciteti i uslovi za bavljenje sportom u kazneno-popravnim ustanovama za maloljetna i punoljetna lica
- Nedovoljna zastupljenost žena u sistemu sporta i u upravljačkim

strukturama sportskih organizacija u Crnoj Gori

SPOLJAŠNJE PRILIKE

- Izmjene i dopune Zakona o sportu
- Povećanje zainteresovanosti donatora i sponzora
- Mogućnost uspostavljanja kvalitetne međunarodne komunikacije i saradnje na međunarodnim sportskim projektima
- Stvorena mogućnost nastupa na međunarodnim sportskim manifestacijama
- Uspostavljanje kvalitetnih odnosa sa drugim ministarstvima nadležnih za poslove sporta iz drugih država i sa međunarodnim sportskim organizacijama
- Korišćenje međunarodnih fondova kojima se realizuju programi iz oblasti sporta (ERASMUS +, IPA, IPARD, fondovi ambasada i drugi dostupni fondovi)
- Unaprijeđena saradnja sa Savjetom Evrope, Evropskom komisijom, WADA-om, MOK-om, SportAccord-om i drugim međunarodnim sportskim organizacijama
- Stvaranje uslova za privlačenje potencijalnih sponzora u oblasti sport kroz definisanje novog sistema poreskih olakšica za ulaganja u sport
- Formiranje Fonda za razvoj sporta koji bi centralizovano prikupljao donacije, sredstva od igara na sreću i akcizne robe. Prikupljena sredstva bi na osnovu jasno definisanih kriterijuma bila raspoređena sportskim organizacijama
- Uspostavljen kvalitetan i konzistentan sistem školovanja stručnih kadrova u oblasti sporta
- Bolje povezivanje turističkih potencijala i promocija sportskog turizma u Crnoj Gori
- Preporuke Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) o važnosti sporta i fizičke aktivnosti
- Uspostavljanje i koordinacija aktivnosti Ministarstva unutrašnjih

poslova i Ministarstva odbrane sa sistemom sporta radi većeg uključivanja vrhunskih sportistkinja i sportista u ove sisteme

- Izgradnja tri Nacionalna trening centra – na sjeveru, u Podgorici i na primorju

SPOLJAŠNJE PRIJETNJE

- Česti izbori i promjene Vlade, a samim tim i promjena prioriteta u oblasti javnih politika koja se tiču sistema sporta
- Nedovoljan budžet za sport i nekonzistentna raspodjela sa pozicija javnih vlasti na svim nivoima (nacionalni nivo i u Jedinicama lokalnih samouprava)
- Nepovoljne demografske promjene
- Promjena potreba, naročito djece koja se sa sporta usmjeravaju na alternativne vidove zabave, rekreacije i sportskih aktivnosti
- Nedovoljna zainteresovanost drugih ministarstava za koordinisanu aktivnost za Ministarstvom sporta i mladih
- Uključivanje u sistem sporta Crne Gore većeg broja sportista iz inostranstva
- Povećana zainteresovanost sportskih kladionica za uključivanje u sistem sporta
- Povećana komercijalizacija sporta
- Slaba ekonomska moć građanki i građana Crne Gore
- Nedovoljno stabilna ekonomska situacija
- Nedovoljno razvijena svijest o značaju povezanosti zdravstvenog sistema i sistema sporta u očuvanju zdravlja građanki i građana Crne Gore
- Nedovoljna motivisanost činilaca sistema sporta za učešće u reformama sistema sporta i stvaranje novih javnih politika u oblasti sporta
- U okviru MONSTAT-a i izvještaja koji obuhvataju kulturu, informisanje i sport nema dovoljno kvalitetno i precizno definisanih indikatora

koji se odnose na sport (broj sportskih manifestacija, broj gledalaca na sportskim manifestacijama, broj fizički aktivnih građanki i građana Crne Gore, broj izdatih knjiga iz oblasti sporta, i dr)

3.2. PESTLE ANALIZA

Savremeni sport danas predstavlja mnogo više nego što je predstavljao u ranijem periodu civilizacije. Sport je danas važno postignuće modernog civilizovanog društva i važna društvena vrijednost. Sport ima sve kapacitete da ima aktivnu i konstruktivnu ulogu u jačanju fizičkog, intelektualnog i moralnog zdravlja čovječanstva u 21. vijeku. Njegujući vrijednosti fer-pleja sportisti, počev od svojih prvih koraka, se uče poštovanju pravila, različitosti, humanosti, empatiji, solidarnosti, šireći prave vrijednosti koje sve više nedostaju u savremenom svijetu. Učeći se fer-pleju mladi prije svega se uče da su predrasude, diskriminacija i nasilje neprihvatljivi obrasci ponašanja. Sport je i jedna od pokretačkih snaga za dostizanje Milenijumskih ciljeva razvoja ljudskog društva, definisanih od strane Ujedinjenih nacija.

Fer-plej obuhvata koncepte prijateljstva, poštovanja za druge i stalnog igranja u dobrom duhu, i definiše se kao način razmišljanja, ne samo način ponašanja. Obuhvata pitanja koja se odnose na sprječavanje varanja, nekolegijalnosti, dopinga, nasilja (fizičkog i verbalnog), seksualnog zlostavljanja i zloupotrebe djece, mladih ljudi i žena, iskorišćavanja, neravnopravnih šansi, pretjerane komercijalizacije i korupcije.

U ovom dijelu Strategije, pripremljena je analiza različitih faktora koji utiču, ili se očekuje da će uticati na potrošnju i rast aktivnosti u vezi sa zdravstvenim turizmom, uzimajući u obzir političke, ekonomske, socijalne, tehnološke i ekološke faktore. PESTEL analiza (akronim od riječi politički, ekonomski, socio-kulturološki, tehnološki, zaštita životne sredine, pravni) opisuje okvir makroekonomskih faktora koji se koriste prilikom koncipiranja strateških dokumenata. Crna Gora posjeduje kulturno i prirodno bogatstvo, turističke i sportske potencijale. Sport kao društvena nadgradnja se ne može posmatrati kao izolovan sistem, već kao sistem integrisan u ostale činioce društva zato ga i navodimo kao dio jednog integrisanog sistema. Ova djelatnost ima veoma važnu ulogu, kako u zdravstvenom, tako i u obrazovnom sistemu. Vrijednost sporta zato ima i svoje ekonomske uticaje na svaku državu, pa i na Crnu Goru.

3.2.1. Politički faktor

Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava. Kada se govori o političkim faktorima koji imaju uticaj na sport, pa samim tim i na sistem sporta u cjelini, onda se mora reći da je stabilnost države veoma važan faktor. Naime, ukoliko se žele postići benefiti od organizacije velikih sportskih događaja, jedan od prvih preduslova je da su političke prilike stabilne i da će svi učesnici sportskih događaja biti sigurni i bezbjedni, što ima prije svega omogućava stabilna politička situacija.

S druge strane, stabilna politička situacija utiče i na finansiranje ovakvih događaja, jer svaka država organizator značajno participira u finansiranju događaja od sredstava javnih vlasti tj. iz Budžeta države. Stabilna politička situacija je faktor i garant da će sve strukture vlasti biti uključene u organizaciju sportskog događaja kroz angažovanja Ministarstava unutrašnjih poslova ili odbrane, u smislu osiguravanja bezbjednosti učesnika, Ministarstva zdravlja, u smislu zdravstvene zaštite učesnika, Ministarstva saobraćaja, u smislu bezbjednog transporta učesnika, Ministarstva turizma, u smislu obezbjeđivanja kvalitetnog smještaja, Ministarstva inostranih poslova, u smislu pomoći prilikom dobijanja viza i olakšanog ulaska u državu, gradskih struktura, u smislu angažovanja svih komunalnih struktura tokom organizacije velikog događaja. Iz ovog primjera se jasno vidi koliko je sport dio svake pore društva i koliki je značaj njegovih aktivnosti. Često se u javnosti spekuliralo da sport treba odvojiti od politike, možda je bolje reći da politika ne smije svojim djelovanjem da ugrožava autonomiju sporta i da zloupotrebljava sport u političke svrhe, ali da je saradnja politike i sporta potrebna i neophodna nije potrebno posebno apostrofirati. Crna Gora je država u kojoj se poštuje autonomija sporta, a kao potvrda toga je i činjenica veoma kvalitetne saradnje Crnogorskog olimpijskog komiteta i Ministarstva sporta i mladih, gdje su odnosi uređeni Zakonom o sportu i poštovanjem svih principa definisanih u Olimpijskoj povelji, Evropskoj sportskoj povelji, dokumentima Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija.

Crna Gora je članica NATO alijanse i ova činjenica je važna jer se Strategijom predviđaju aktivnosti usmjerene na razvoj i unaprjeđenje sporta u vojsci i policiji. Angažovanje sportista u vojsci i policiji ima višestruku korist kako za državu tako i za sportiste. Vrhunski sportisti koji su angažovani u vojsci i policiji sebi obezbjeđuju društveni status, imaju vrhunski uslove za pripreme, a sa druge strane svojim vrhunskim sportskim postignućima promovišu Vojsku Crne Gore i državu Crnu Goru.

U nekoliko dokumenata Savjeta Evrope se nalaze preporuke kako bi trebalo javne vlasti da se odnose prema sportu u jedinicama lokalnih samouprava. Ova sportska politika je integracijom u zakonske okvire tako postajala i zvanična politika država potpisnica kulturne konvencije Savjeta Evrope. Glavne preporuke evropskih institucija su da bi javne vlasti trebalo da:

1. priznaju vitalni značaj lokalnih vlasti u promociji sporta;
2. unaprjeđuju stalnu i efektivnu i aktivnu saradnju između javnih vlasti, dobrovoljnih i privatnih organizacija na polju sporta;
3. pružaju savjete i pomoć lokalnim vlastima u pogledu izgradnje i upravljanja sportskim kapacitetima;
4. prilagode svoj finansijski doprinos suštinskom dijalogu između korisnika i lokalnih javnih finansijera;
5. unaprjeđuju participaciju grupacija sa niski primanjima kroz subvencije;
6. ostavljaju u javnim fondovima sredstva koja će omogućiti korišćenje sportskih kapaciteta kategorijama nemoćnih;
7. ohrabruju mješovitu finansijsku pomoć javnog i privatnog sektora sportu i
8. pomažu fizičke aktivnosti u medicinske svrhe, kako bi se obezbijedilo, sačuvalo i poboljšalo zdravlje ljudi kroz program „Sport za sve“, a kao prevencija od mogućih opasnosti.

Koliko će se preporuke, konvencije ili druga dokumenta primjenjivati u realnom sportskom životu upravo zavisi od odluke političkih elita koje svoje politike mogu usmjeriti ka tome da se sistem sporta integriše u sistem evropskog sistema sporta i kroz usaglašavanje legislative. Država Crna Gora je potpuno jasna u ovom smislu i sve aktivnosti su usmjerene ka evropskim integracijama, što dalje znači da će i buduća dokumenta koja predlaže nadležno ministarstvo iz oblasti sporta biti potpuno usaglašena sa javnim politikama evropskih institucija.

3.2.2. Ekonomski faktor

Kada govorimo o uticajima na ekonomsku oblast, navešćemo primjer kakav je uticaj imala Strategija razvoja sporta „SPORT ENGLAND 2021 - 2031“. Ova Strategija je donijeta nakon pandemije i imala je za cilj osmišljavanje mjera i aktivnosti kako uključiti više stanovnika Engleske u

redovno fizičko vježbanje, a kao preventivnu aktivnost za poboljšanje zdravlja nacije.

U ovom dokumentu se navodi da je aktivni način života za 30 miliona manje posjeta ljekaru opšte prakse u Engleskoj i za 375.000 ljudi manje sa dijagnozom depresije svake godine, što bi sve zajedno koštalo engleski zdravstveni sistem oko pola milijarde funti, odnosno donosi toliku uštedu na godišnjem nivou.

Konstatuje se da 1 funta potrošena na sport u zajednici i fizičku aktivnost generiše skoro 4 funte za englesku ekonomiju i društvo, te da vođenje aktivnog načina života sprječava 900.000 slučajeva dijabetesa i 93.000 slučajeva demencije (vodeći uzrok smrti u Velikoj Britaniji), čime se zajedno ostvaruje kombinovana ušteda od 7,1 milijardi funti za britansku ekonomiju.

Ulaganje u sport nije potrošnja već investicija, to je investicija u zdravlje građanki i građana Crne Gore. Investiranje u sport je investicija u mlade koji se kroz sport uče pravim vrijednostima, koji kroz sport uče da je normalno pobijediti, ali je normalno i izgubiti. Mladi se uče da se isplati vrijedan i pošten rad, jer se samo na takav način može postići vrhunsko sportsko postignuće.

Sa druge strane, sistem sporta značajno doprinosi ekonomiji društva kroz organizaciju velikih međunarodnih sportskih događaja. Tokom takvih manifestacija, u zemlju organizatora dolazi značajan broj gledalaca koji u prosjeku dnevno troše oko 50 EUR za troškove mimo troškova kupovine avio karata i plaćanja smještaja u hotelima u gradovima u kojima se održavaju veliki sportski događaji. Otuda i velika zainteresovanost država da se kandiduju za organizacije velikih sportskih događaja.

Kako je intencija Vlade Crne Gore da Crna Gora bude prepoznatljiva turistička destinacija smatramo da sport u ovoj aktivnosti ima veoma važnu ulogu. Stvaranje vrhunskih uslova za pripremanje sportista u Crnoj Gori može imati veoma velik uticaj i na razvoj sportskog turizma. Crna Gora je država koja ima preko 250 planinskih vrhova koji su na nadmorskoj visini većoj od 2.000 m. To nam otvara mogućnost razvijanja sportskog turizma, jer su visinske pripreme veoma važan uslov za kvalitetnu pripremu sportista za najviše izazove. Izgradnjom trening centara, turistička ponuda Crne Gore bi se značajno promijenila jer bi se tada stekli uslovi da u Crnu Goru na pripreme dolaze sportisti kako iz regiona, tako i iz Evrope i sa drugih kontinenata. Sam dolazak vrhunskih sportista iz cijelog svijeta bi, sa druge strane, bio veliki izazov i prilika da sportski stručnjaci Crne Gore imaju priliku da tokom perioda priprema razmjenjuju iskustva sa svojim kolegama iz cijelog svijeta. Dakle, smanjili bi se troškovi odlaska sportskih stručnjaka u druge zemlje radi prikupljanja novih znanja i praćenja

modernih trendova u sportskoj tehnologiji i mogli bi da u Crnoj Gori iskoriste mogućnosti koja pruža saradnja ovog tipa.

Sport ima i druge mogućnosti za doprinos ekonomiji Crne Gore kroz korišćenje fondova Evropske unije koji su dostupni svim sportskim organizacijama kroz programe ERASMUS+, IPA fondove, IPARD, konkurse ambasada koji u svojim aktivnostima imaju predviđena sredstva za programe iz oblasti sporta. Da bi se ova sredstva povlačila potrebno je ispuniti mnogo uslova, ali jedan je sigurno najveći, a radi se o ograničenim kapacitetima sporta u Crnoj Gori za pisanje projekata u EU formatu. Zato su ovom Strategijom predviđene aktivnosti podrške u obukama činioca sistema sporta za pisanje projekata u EU formatu.

Da bi sistem sporta bio vidljiviji i interesantniji za velike međunarodne kompanije koje investiraju u sport, moraju se obezbijediti uslovi da sportisti Crne Gore na međunarodnoj sceni postižu vrhunski sportske rezultate. Strategijom su zato predviđene aktivnosti u cilju identifikacije talenata, vođenja talenta do vrhunskog sportskog postignuća i konačno postizanje vrhunskih sportskih rezultata. Sa druge strane, potrebno je razmotriti i zakone koji se odnose na poreske olakšice. Stvaranje ambijenta u kojem će potencijalni sponzori imati konkretan interes za ulaganje u sport je još jedna od aktivnosti predviđenih Strategijom. Kada se govori o poreskim olakšicama obavezno se mora govoriti i o stvaranju uslova da svaku uloženi euro u sport bude transparentan, javan i vidljiv kao i njegovo trošenje. Zato je potrebno podizati kapacitete sportskih organizacija ali i uspostavljanje stabilne kontrole finansijskih tokova u sportu.

Sport kao važan faktor u ljudskom razvoju mora biti podržan na odgovarajući način i iz javnih sredstava, odnosno budžeta javnih vlasti i javnih fondova. Bez finansijskog učešća nacionalnih i lokalnih vlasti u programima podrške i razvoja sporta nije moguće ostvarivanje njegovih funkcija. Obim finansiranja trebalo bi da odgovara ulozi javnih vlasti u oblasti sporta, na koju smo pokušali da ukažemo u ovom dokumentu. On, razumije se, dosta zavisi od ekonomske razvijenosti određene zajednice (države, regiona, grada), ali bi, i u lošijim ekonomskim uslovima, sport morao, kao javna služba zajednice, da ima ravnopravan tretman sa drugim oblastima, kao što su obrazovanje, zdravstvo, umjetnost, turizam i sl. S druge strane, kako efikasna sportska politika može da bude određena i sprovedena samo kroz saradnju privatnog i javnog sektora koji su direktno ili indirektno uključeni u sport, javne vlasti svoju finansijsku podršku sportu treba da usklade sa finansijskim potencijalima dobrovoljnih i privatnih organizacija u oblasti sporta, stvarajući, pritom, povoljan zakonski ambijent za podsticanje ulaganja u sport.

Ekonomske stimulansi koji sport proizvodi daje doprinos povećanju potrošnje, dohotka i zapošljavanja i pospješuje lokalni, regionalni i

nacionalni ekonomski razvoj. Sport i sektori koji prate sport, uključujući sportske kapacitete, imaju značajne efekte i za otvaranje novih radnih mjesta.

Razvoj sporta bitno zavisi od vrste, rasta i povećanja izvora finansiranja sporta (javni sektor, privatni sektor, drugi izvori). U tom pogledu postoje značajne razlike između evropskih zemalja, kao što postoji i različito viđenje uloge centralne, regionalne i lokalne vlasti. Sportske aktivnosti se u Evropi uglavnom finansiraju iz privatnih izvora (prihoda) dobrovoljnih priloga, sponzorstava i iz sredstava lokalnih i regionalnih vlasti. U najvećem broju evropskih zemalja lokalne vlasti su te koje u najvećoj mjeri finansiraju sport, a ne centralna Vlada (vidjeti tačke 30-43. Završne deklaracije Evropske konferencije o sportu i lokalnim vlastima: "Sport za sve - uloga i odgovornosti lokalnih vlasti", održane 1996. godine u Mađarskoj).

Razvoj sporta treba da omogući odgovarajuća podrška i javnih budžetskih sredstava i resursa javnih fondova, na lokalnom i nacionalnom nivou. Javne vlasti bi trebalo da omoguće direktno i transparentno javno finansiranje sporta, kako kroz tekuće tako i kroz kapitalne troškove. Javne vlasti svih nivoa treba da, u međusobnoj saradnji i u dijalogu sa dobrovoljnim i komercijalnim sektorom, ustanove politiku finansiranja pojedinih oblasti sporta (rekreativni, takmičarski, profesionalni), kako bi se koordinirale aktivnosti na obezbjeđenju i korišćenju finansijskih sredstava i sportskih kapaciteta.

U finansiranju sporta trebalo bi da se uspostavi finansijska ravnoteža između javne i privatne potrošnje u sportu. Pri tome, treba ohrabrivati mješovito finansiranje sportskih programa iz javnog i privatnog sektora, kao i ulaganja samih organizacija iz njihovih prihoda. Obezbeđivanje sredstava i upravljanje tim sredstvima treba da budu zasnovani na direktnoj i bliskoj saradnji onih koji se bave sportom i korisnici su sredstava, i onih koji donose odluke o davanju sredstava. Finansijski doprinosi javnih vlasti ili pojedinih vlasti istog nivoa, trebalo bi da se prilagode „suštinskom“ dijalogu između primaoca sredstava (korisnika) i javnih funkcionera koji donose odluke.

Komercijalno sponzorisanje i marketing u sportu odavno su već priznati i prihvaćeni kao izvor dodatnih sredstava za finansiranje sporta. Od dobrog sponzorisanja korist imaju i sport i sponzori, i stoga javne vlasti treba da podržavaju i promovišu takav oblik finansiranja. Naravno, ovdje ne treba zaboraviti i podršku donatorstvu u sportu. Poreske olakšice su jedna od najefikasnijih metoda koje stoje javnim vlastima na raspolaganju u cilju podsticanja poslovnih krugova i zainteresovanih lica da ulože svoja sredstva u razvoj sporta.

Odvijanje različitih aktivnosti u sportu najvećim dijelom se temelji na dobrovoljnom radu (volonteri), ali javne vlasti treba da podrže i stvaranje novih radnih mjesta u sportu, što uključuje i edukaciju postojećih i budućih zaposlenih i poslodavaca u oblasti sporta.

Kao što javne vlasti treba da daju finansijski doprinos razvoju sporta, i oni koji se bave sportom treba da daju svoj doprinos kroz članarinu, proporcionalno vrstama aktivnosti kojima se bave.

Kao što finansiranje sporta nije isto na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, tako se finansiranje sporta različito vrši između pojedinih sportova i između različitih nivoa istog sporta. Javne vlasti, a posebno lokalne treba da ublaže finansijsku nejednakost koja postoji između vrhunskog sporta i sporta za sve, podržavajući pritom one sportove koji su manje medijski atraktivni.

Kada su u pitanju troškovi za poboljšanje kapaciteta, trebalo bi da daju svoj doprinos, čak i simboličan, mada javne vlasti bi trebalo da uvijek u tom smislu vode računa da suma ne bude nešto što će otežavati ili biti prepreka sportu za sve, a da bi posebni uslovi trebalo da važe za privilegovane kategorije lica (siromašni, osobe sa posebnim potrebama i dr). Javne vlasti treba da budu svjesne svoje primarne odgovornosti na stvaranju i održavanju ekonomskih uslova za razvoj sporta onako kako je to definisano u Evropskoj sportskoj povelji (vidjeti Prijedlog br. R(95)17: "O značaju sporta za društvo", koji je usvojio Komitet ministara Savjeta Evrope, 12. oktobra 1995. godine). Naime, prema čl. 12. Evropske sportske povelje, za ostvarivanje ciljeva i svrhe te Povelje, sportu treba da bude dostupna odgovarajuća podrška i resursi iz javnih sredstava, na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou. Ta podrška treba da bude kombinovana i sa privatnim finansijskim sredstvima i sopstvenim prihodovanjem sportskog sektora.

Sa stanovišta evropskih standarda¹⁴, mada postoje i značajne razlike između pojedinih zemalja, izbor programa i finansiranje bi trebalo, u principu, da se vrši na osnovu sljedećih načela:

- finansijska pomoć može (smije) da uslijedi samo onda kada postoje znatni interesi koji se bez finansijske potpore javnih vlasti ne mogu u dovoljnoj mjeri zadovoljiti (određeni sportski program uopšte ne može da započne ili da se okonča bez sredstava iz budžeta) i ako nadležni organ procijeni da je pomoć potrebna i prema osnovu i prema visini (načelo supsidijarnosti);

---

¹⁴ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

- da bi nadležni organ mogao da procijeni da li je određena aktivnost od interesa za državu, odnosno lokalnu zajednicu i da li je pomoć zaista potrebna, nužno je donošenje akta (pravilnika) kojim se konkretizuju opšta načela, kriterijumi za odobrenje i pojedina područja pomoći;
- odluka o odobravanju pomoći, naročito kada ima više zahtjeva (kod javnih konkursa to je redovno slučaj) vrši se u pet koraka: utvrđivanje postojećeg stanja; proučavanje različitih alternativa (alternativnih prijedloga) i njihovo vrjednovanje; odlučivanje o najprimjerenijoj alternativi. Nakon donošenja odluke i davanja pomoći, nadležni organ treba da stalno prati sprovođenje programa i da nakon realizacije programa, na osnovu povratnih informacija, izvrši analizu učinka, odnosno postignutih rezultata.
- nepostojanje pravnog zahtjeva za finansijsku pomoć. Okolnost da je zakonom predviđeno šta su potrebe građana koje se zadovoljavaju na određenom nivou ne znači da postoji i pravna obaveza javnih vlasti da finansiraju rad sportskih udruženja i drugih organizacija u oblasti sporta (sa svoje teritorije);
- sufinansiranje;
- detaljan i obrazložen program, sa odgovarajućom propratnom dokumentacijom. Smatra se korisnim postojanje formulara na kojima se podnose zahtjevi, odnosno prijedlozi programa (u Salzburgu, Austrija, na primjer, svaki zahtjev koji prelazi 1000 eura mora biti podnjet na propisanom formularu);
- pomoć se načelno može pružiti samo pojedincima i pravnim licima (organizacijama) koja posluju na neprofitnoj osnovi, a izuzetno i organizacijama iz oblasti profesionalnog sporta (prije svega nenovčane prirode – mogu se, na primjer, obezbijediti subvencije za korišćenje od strane građana sportskih kapaciteta komercijalnog kluba koji su strateški locirani);
- prioritet imaju programi koji su strukturne i razvojne prirode. Aktivnosti i mjere moraju, po pravilu, biti u granicama šireg (višegodišnjeg) plana razvoja sporta (planiranje kao proces);
- pomoć treba da dobiju samo one organizacije sa unutrašnjom demokratskom strukturom, koje su dugotrajnim radom i sopstvenim aktivnostima pokazale značajne rezultate i koje svoju imovinu koriste samo za ostvarivanje opštih društveno-korisnih sportskih ciljeva;

- ne smije da postoji nikakva osnovana sumnja u mogućnost realizovanja programa (ispunjenost prostornih, kadrovskih, organizacionih i drugih uslova);
- završeni program, odnosno aktivnosti mogu da se finansiraju samo ako je riječ o troškovima koje nosilac programa, odnosno aktivnosti ne može da namiri i koje nije mogao da predvidi;
- prije odobravanja sredstava mora se utvrditi da li se dotični program finansira ili će se finansirati iz drugih javnih sredstava, kako na državnom tako i na drugim nivoima;
- zajam za finansiranje određenog programa može da se da samo ako je osigurano njegovo vraćanje;
- programi se finansiraju u takvim iznosima i pod takvim uslovima koji obezbjeđuju, odnosno koji su podobni da uz najmanji utrošak sredstava iz budžeta postignu namjeravani rezultat;
- od primaoca sredstava, odnosno od nosioca programa može se zahtijevati da za realizaciju programa obezbijedi dio ličnih sredstava i sredstava od davanja drugih lica, ukoliko iz realizacije programa za njih nastaju očigledne izračunljive koristi;
- od primaoca sredstava se može tražiti određena „protivusluga“, kao, na primjer, besplatni termini, besplatne ulaznice, besplatni kursevi i sl.
- sredstva se obezbjeđuju ili kao nepovratna sredstva ili kao otplata anuiteta, kamata ili kreditnih troškova za uzeti kredit ili kao zajmovi. Bespovratna pomoć može da uslijedi samo ako nije moguće finansiranje putem otplata kredita ili davanjem zajma;
- davanje sredstava može se ugovorom učiniti zavisnim od garantovanja (obezbjeđenja) ovlašćenim licima davaoca sredstava neometanog uvida stanja na licu mjesta i provjere realizovanja projekta, kao i dostavljanje odgovarajućih izvještaja i dokaza u utvrđenim rokovima;
- pomoć koja se sastoji u većim sumama daje se, po pravilu, u ratama;
- ugovorom treba obezbijediti obavezu vraćanja, sa pripadajućom kamatom, nenamjenski utrošenih sredstava.

3.2.3. Društveni faktor

Koristi koje društvo ima od razvoja sistema sporta možda su na najprecizniji način definisane u „Kodeksu sportske etike“ Savjeta Evrope, usvojenom 1992. godine (revidiran 2001) Preporukom Komiteta ministara Savjeta Evrope br. R (92) 14 Rev¹⁵. „Sport je društvena i kulturna aktivnost koja, kada se praktikuje korektno, obogaćuje društvo i prijateljstvo među narodima. Sport je takođe individualna aktivnost koja, kada se upražnjava na pravi način, nudi šansu za samospoznaju, izražavanje ličnosti i njeno ispunjavanje; lična dostignuća, sticanje vještina i demonstriranje sposobnosti; socijalnu interakciju, uživanje, dobro zdravlje i dobrobit. Sport, sa velikim brojem klubova i lidera koji rade volonterski, promoviše angažovanost i društvenu odgovornost. Uz to, odgovorno učešće u nekim aktivnostima može pomoći promociji brige za životnu okolinu“.

U nekoliko navrata u ovoj definiciji je naglašen značaj „pravilne upotrebe sporta, ali i vrijednosti sporta“, što dalje implicira da sport nije imun na loše uticaje, pa u tom smislu može biti i zloupotrijebljen. Otuda je veliki značaj i uloga države u smislu zakonodavnog uređenja sistema sporta kroz Zakon o sportu, Strategiju razvoja sporta, podzakonskim aktima i uredbama Vlade Crne Gore. Da je problem manipulacije u sportu detektovan govori i činjenica da su i institucije Evropske unije i Savjeta Evrope u svojim agendama postavile upravo izrade konvencija koje se bave zaštitom integriteta u sportu, borbom protiv nasilja u sportu, borbom protiv namještanja mečeva i nelegalnog klađenja. Tako su u prethodnim godinama u ovim institucijama izrađene konvencije koje se bave upravo ovom tematikom. Zadatak državnih organa Crne Gore, kao zemlje koja trasira svoj put ka članstvu u Evropskoj uniji, jeste da svoju legislativu u potpunosti usaglasi sa dokumentima navedenih evropskih institucija. Kako bi se novi sistem sporta koji se stvara i implementirao u realnom životu potrebno jer ojačati veoma važnu kariku u sistemu sporta u Crnoj Gori, a to su ljudski resursi. Strategijom je zato predviđen čitav niz aktivnostima kojima će se ti kapaciteti povećavati, što će dovesti do uspostavljanja sistema koji je visoko profesionalan i spreman da odgovori na sve vrste izazova sa kojima se moderni sport susrijeće.

Jedan od velikih izazova u sportu danas je usmjeren na život sportista poslije karijere. Naime zbog preranog ulaska u profesionalizam, većina sportista zanemaruje svoje akademske karijere što, nakon završetka sportske karijere, predstavlja veliki izazov. Dužina sportske karijere ne zavisi samo od činjenice da se sportista takmiči na najvišem nivou, već zavisi i od

¹⁵ Đurđević.N, (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

činjenice kakav je zdravstveni status sportiste. Nije mali broj mladih sportista koji su morali veoma rano da okončaju svoje karijere zbog povreda i tada njihovi životi dobijaju potpuno drugu dimenziju. Mali je broj sportista koji tokom karijere mogu da zarade dovoljno novca, pa da nakon karijere otpočnu svoje privatne biznise. Većina se od trenutka prestanka sportske karijere oslanjaju na pomoć, naročito finansijsku, svojih porodica. Čak i oni koji ipak imaju priliku da od transfera zarade određeni novac vrlo često taj novac izgube zbog pogrešnih poslovnih odluka. Ove činjenice nas navode na zaključak da je za vrhunskog sportistu podjednako važno da razvija svoju profesionalnu sportsku karijeru, ali i svoje obrazovne kapacitete. Zato je obaveza društvene zajednice, škola i univerziteta da omoguće uslove za školovanje sportista, bez obzira na njihove obaveze prema klubovima, nacionalnim timovima i čestim putovanjima.

Zakonski okviri koji omogućavaju nagrađivanje sportista za njihova vrhunska sportska postignuća kojima se promovise Crna Gora jedan je od načina sistemske brige o zaslužnim sportistima. Na ovaj način se sistemski uređuje socijalni status vrhunskih sportista.

Strategijom su predviđene aktivnosti koje će dovesti do značajnog poboljšanja uslova za bavljenje vrhunskim sportom u Crnoj Gori, pa tako će se, nadamo se, izbjeći situacija da veliki broj veoma mladih sportista rano ode u inostranstvo zbog svog sportskog usavršavanja i napretka u sportskoj karijeri. Intencija Ministarstva sporta i mladih Crne Gore i ove Strategije jeste da se obezbijede uslovi svim mladim sportistima da svoje sportske ambicije i svoje živote vežu za državu Crnu Goru.

3.2.4. Tehnološki faktor

Moderno društvo se nalazi u ekspanziji razvoja tehnologije, IT sektora i informacionih tehnologija. Ovaj trend svakodnevno postaje sve veći i sport u tom smislu koristi nove tehnologije za unaprjeđenje tehnologije sporta. Dijagnostika u sportu, praćenje takmičarske forme, unaprjeđenje tehničkih mogućnosti sportista nije moguće bez razvijenih tehnoloških izuma.

O potrebi da se moderna tehnologija uključi u sport govorilo se još na Konferenciji evropskih ministara nadležnih za sport (Brisel, 1975) pod naslovom „Evropska povelja sporta za sve“ koja je prihvaćena od strane Komiteta ministara Savjeta Evrope, rezolucijom 41¹⁶ gdje se u jednoj tački kaže „Javne vlasti treba da ohrabre najracionalniju upotrebu modernih informacionih tehnologija u oblasti sporta“. Evropski ministri nadležni za

---

¹⁶ Đurđević, N. (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

sport koji su se sastali na Malti, na sjednici 15. i 16. maja 1984. godine donijeli su odluku da je potrebno da ohrabre najracionalniju upotrebu modernih informacionih tehnologija u oblasti „Sporta za sve“.

Na prvoj konferenciji Evropske unije o sportu, održanoj od 20. do 23. maja 1999. godine u Olimpiji (Grčka), usvojeni su zaključci koji se odnose na Evropski model sporta pa je tako u tački 1.11. rečeno „Nauka o sportu i sportska industrija treba da ostvare odgovarajuću korist od novih tehnologija, informacija i istraživačkih programa“.

Iz svega navedenog vidi se da su evropske institucije odavno prepoznale značaj upotrebe modernih tehnologija u sistemima sporta i zato su svojim odlukama podsticale javne vlasti da u svoju agendu uključe i ovaj segment razvoja društvenog sistema.

Strategijom za razvoja sporta predviđeno je podizanje kapaciteta Zavoda za sport koji pored svoje uloge u dijelu medicinskih pregleda sportista treba da postane informacioni centar sporta Crne Gore, gdje bi se objedinjavale sve informacije u vezi sa sportom. Tu, prije svega, mislimo na informacije koje se odnose na motoričke sposobnosti sportista koje se mjere visoko-tehnološki razvijenim aparatima, kojima je moguće mjeriti sve parametre visoke sportske performanse, a u odnosu na dobijene rezultate izrađuju se planovi i programi treninga i nakon toga, uz ponovna mjerenja, vrši se evaluacija primijenjenog programa.

Dijagnostika u sportu predstavlja veoma važan aspekt ranog prepoznavanja talenata i njihovog usmjeravanja ka sportu. Ovu aktivnost nije moguće sprovesti bez visoko-tehnološke opreme i bez visoko edukovanih sportskih stručnjaka koji se bave mjerenjem, ali i tumačenjem dobijenih rezultata. Kako je Crna Gora država sa malim brojem stanovnika, što je ograničavajući faktor u smislu pronalaženja sportskih talenata, potrebno je veoma precizno identifikovati svako dijete koje potencijalno može uspješno da razvije svoje antropomotoričke sposobnosti do postizanja vrhunskog sportskog rezultata.

Zavod za sportsku medicinu će se baviti i testiranjima djece osnovnih i srednjih škola i to testovima EUROFIT i svi rezultati bi trebalo da se integrišu u centralnu bazu Zavoda za sportsku medicinu, gdje bi se pratili trendovi, vršile analize i davale preporuke za dalje unaprjeđenje nastave fizičkog vaspitanja.

Zavod za sportsku medicinu će postati centralna baza svih naučnih istraživanja iz oblasti sporta, a koje bi mogli koristiti sportski stručnjaci u planiranju svojih aktivnosti. Da bi se unaprijedila sportska praksa potrebno je povećati ulaganja u naučna istraživanja u oblasti sporta i povezivanje akademske zajednice sa sistemom sporta u suštinskom smislu. U ovom trenutku malo se sredstava odvaja za naučno-istraživački rad, pa je to

oblast kojom će se Strategija sporta posebno baviti. Analizom trenutnog stanja ustanovljena je i slaba saradnja kako državnih tako i privatnih fakulteta koji se bave oblašću sporta sa sistemom sporta Crne Gore.

3.2.5. Pravni okvir

Država Crna Gora ima uređen sistem sporta definisan Zakonom o sportu, podzakonskim aktima i Strategijom za sport. Međutim, praksa pokazuje da postoje problemi u primjeni određenih zakonskih odredbi, ali i u tome da Zakonom o sportu neke oblasti u sistemu sporta nijesu dovoljno dobro obrađene, pa se ukazuje potreba da je potrebno otpočeti proces za izmjene i dopune Zakona o sportu.

Zakon o sportu Crne Gore i danas, u velikoj mjeri, prati potrebe iz ove oblasti, međutim, njegova primjena pokazuje i određene nedostatke, odnosno primjena Zakona u proteklom periodu ostavlja prostor za razmatranje mogućnosti uvođenja efikasnijih rješenja u pojedinim segmentima, te je u tom smislu, u narednom periodu, potrebno preispitati zakonska rješenja, na primjer datih izvora i načina finansiranja ove oblasti, uvođenja stimulativnih mjera i podsticaja za investiranje u sport, kako u pogledu sponzorstava i donatorstava sportskim organizacijama i sportistima, tako i u pogledu investiranja u sportsku infrastrukturu, uređenja nadzora nad radom organizacija u oblasti sporta od strane državnih organa i organa lokalne samouprave, čime bi se omogućio efikasniji režim nadzora i kontinuirano praćenje rada u ovoj oblasti, detaljnije regulisanje statusa ostalih fizičkih lica u sistemu sporta i njihovih prava i obaveza u odnosu na sportiste i organizacije u oblasti sporta, regulisanje organizacije profesionalnih sportskih liga.

Crna Gora ima obavezu da svoje zakone uskladi sa ostalim međunarodnim pravnim aktima, u cilju suzbijanja diskriminacije u sportu, zloupotrebe mladih sportista, rasizma, nasilja u sportu i sl, kao što su Evropski sporazum o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, Anti-doping kodeks, Prošireni parcijalni ugovor o sportu (EPAS), i dr. Crna Gora, kao država kandidat za prijem u Evropsku uniju, prihvata pravnu tekovinu Evropske unije (EU) i pitanje sporta tretirala je u Pregovaračkom poglavlju 26 - Obrazovanje i kultura, koje je jedno od prvih privremeno zatvorenih poglavlja.

U Ustavu Crne Gore, kojim je Crna Gora definisana kao država socijalne pravde (član 1), propisani su uslovi koji kreiraju ambijent za razvoj i bavljenje sportom:

- zabranjeno je izazivanje ili podsticanje mržnje ili netrpeljivosti po bilo kom osnovu (član 7);
- zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija po bilo kom osnovu (član 8);
- potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva (član 9);
- država jemči ravnopravnost žene i muškarca i razvija politiku jednakih mogućnosti (član 18);
- svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda (član 19);
- svako ima pravo na ličnu slobodu (član 29);
- svakome se jemči pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti (član 46);
- zabranjen je prinudni rad (član 63);
- djetetu se jemči zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe (član 74);
- država pomaže i podstiče razvoj prosvjete, nauke, kulture, umjetnosti, sporta, fizičke i tehničke kulture (član 77) i dr.

Jedno od najvažnijih pitanja koje se nameće je pitanje pravne regulative statusa Crnogorskog olimpijskog komiteta, pri čemu se mora voditi računa o autonomiji, koji ovaj krovni nacionalni sportski subjekt crpi iz Olimpijske povelje Međunarodnog olimpijskog komiteta i drugih međunarodnih konvencija, a koje su obavezujuće za nacionalno zakonodavstvo i u sukobu nadležnosti imaju primat u odnosu na domaće zakonodavstvo.

Crnogorski olimpijski komitet (COK), kao Nacionalni olimpijski komitet, promoviše osnovna načela i vrijednosti olimpizma u Crnoj Gori, podstiče, prati i unaprjeđuje sport u Crnoj Gori, učestvuje u utvrđivanju i ostvarivanju politike razvoja sporta u Crnoj Gori, predlaže i sprovodi programe od javnog interesa u sportu, učestvuje u izradi Nacionalnog programa, bira sportistu godine, na prijedlog nacionalnih sportskih saveza, usklađuje aktivnosti nacionalnih sportskih saveza na ostvarivanju ukupnog programa sporta, vodi brigu o ostvarivanju sportskih rezultata crnogorskih sportista i njihovom učestvovanju u nacionalnim sportskim ekipama na olimpijskim, evropskim i mediteranskim igrama, kao i drugim značajnim multi-sportskim, međunarodnim takmičenjima i sportskim manifestacijama, uređuje način ostvarivanja prava i obaveza svojih članova i način upotrebe i zaštite simbola i obilježja Međunarodnog olimpijskog komiteta i COK-a, obrazuje Arbitražu za rješavanje sporova u sportu, podstiče povezivanje Crne Gore sa drugim državama, predstavlja crnogorski sport pred Međunarodnim olimpijskim komitetom i odgovarajućim međunarodnim

sportskim organizacijama i asocijacijama, preduzima mjere protiv svih oblika diskriminacije i nasilja u sportu, obezbjeđuje poštovanje Olimpijske povelje u Crnoj Gori i obavlja i druge poslove koji su utvrđeni Zakonom o sportu i drugim propisima.

3.2.6. Životna sredina

Crna Gora je po Ustavu ekološka država sa povoljnim klimatskim uslovima. Usvajanjem Deklaracije na Žabljaku, 20. septembra 1991. godine, Crna Gora postala je prva ekološka država na svijetu. Deklaracijom je definisano strateško opredjeljenje zemlje da usvaja i primjenjuje najviše standarde i norme iz oblasti zaštite životne sredine, očuvanja prirode i ekonomskog razvoja na principima ekološki održivog sistema. Buđenje svijesti o neophodnosti zaštite životne sredine kod građanki i građana Crne Gore u posljednjih godina doživljava veću afirmaciju. Veliki broj organizacija, pojedinaca i udruženja pokreće i realizuje akcije u cilju podizanja svijesti o značaju ekologije ali svoje akcije usmjeravaju i na adekvatno upravljanje otpadom, bore se za zaštitu nacionalnih i parkova prirode, bave se obnovljivim izvorima energije i sl.

Crna Gora danas ima šest parkova prirode: Piva, Orjen, Zeta, Komovi, Ulcinjska solana, Dragašnica i Komarnica, dva zaštićena Parka prirode Platamuni i Katič i nacionalne parkove Durmitor, Biogradska gora, Skadarsko jezero, Lovćen i Prokletije.

Svakako uloga sporta u razvijanju ekološke svijesti i edukacije u oblasti ekologije ima svoje mjesto. Uzimajući u obzir značaj odnosa između podizanja svijesti o ekologiji i sportskih aktivnosti, Komitet ministara Savjeta Evrope je u Evropski sportsku povelju (Preporuka br. R(92)13 Rev.) unio i odredbu o odnosu sporta i održivog razvoja¹⁷. Prema članu 10. ove Povelje potrebno je uzeti u obzir prirodu i vrijednosti prirodne sredine, naročito u procesima planiranja i izgradnji sportske infrastrukture; podršku sportskih organizacija u njihovim naporima da očuvaju prirodu i okolinu; povećanje znanja i svijesti o odnosima između sporta i razumijevanja prirode.

Deveta konferencija evropskih ministara nadležnih za sport, održana u Bratislavi maja 2000. godine, usvojila je, polazeći od Evropske sportske povelje, Rezoluciju br. 5/2000: „O pravilima o održivosti u sportu - partnerstvo između sporta i životne sredine“. U Rezoluciji je pozvan Komitet ministara SE da podrži ovo Pravilo.

¹⁷ Đurđević, N. (2007) Javne vlasti i sport, Pravni fakultet univerziteta, Centar za sportsko pravo, Kragujevac.

Komitet ministara je 13. septembra 2000. godine usvojio Preporuku „O pravilima o održivosti u sportu: partnerstvo između sporta i životne sredine“. Ovom Preporukom definisan je čitav set mjera kojima bi se javne vlasti morale baviti, a kada se govori o podizanju kapaciteta sportskog pokreta u odnosu na ekološke izazove modernog društva. Javne vlasti u tom smislu bi trebalo da:

- Ispitaju potrebu za donošenjem propisa o mjerama u oblastima: upotrebe neobnovljivih prirodnih resursa, kao što su zemljište, voda, fosilna goriva; promocije ekoloških materijala u planiranju, izgradnji, korišćenju i održavanju sportskih objekata; saobraćajnih propisa u vezi sa sportskim objektima, u smislu smanjenja saobraćaja koji se odnosi na sport; držanja učesnika i gledalaca daleko od osjetljivih prostora i očuvanje flore; kontrole sportskih grana, uključujući tehnološke postupke i promjene sa njima u vezi, sa stanovišta potencijalnih opasnosti po životnu sredinu;
- Ispitaju mogućnosti obezbjeđenja finansijskih sredstava: koja bi pomogla modernizaciji sportskih objekata kako bi se smanjila upotreba neobnovljivih resursa; očuvao razvoj sportskih objekata i održavanja sportskih priredbi na njima u proporciji sa brigom koja je, prilikom njihovog planiranja, pružena zaštiti životne sredine;
- Tumače sportsku politiku sa stanovišta očuvanja životne sredine;
- Ostvare saradnju na međunarodnom nivou kako bi se obezbijedila usklađenost nacionalnih zakonodavstava;
- Podrže i ohrabre uvođenje „zelenih“ marki, koje bi se mogle dodjeljivati proizvodima, objektima, događajima, organizacijama, itd. koje shvataju ozbiljno brigu o životnoj sredini;
- Obezbijede da kada se organizuju velike sportske priredbe briga o životnoj sredini bude ozbiljno shvaćena tokom čitavog organizacionog procesa.

Iz svega gore navedenog se jasno vidi da su zaštita životne sredine i sport vrijednosno u vezi sa Strategijom sporta, pa se zato predviđaju mjere kojima će se postepeno podizati svijest sportskog pokreta o ovom značajnom pitanju koje se tiče svih građanki i građana Crne Gore, ali i naše planete.

Sažetak PESTLE analize

	Jake strane i šanse	Slabosti, izazovi i rizici
Politički faktori	<p>Crna Gora je građanska, demokratska, ekološka i država socijalne pravde, zasnovana na vladavini prava;</p> <p>Postoji jasna opredijeljenost države za politiku systemske podrške razvoja sporta i obezbjeđivanju uslova da se građanke i građani redovnije bave fizičkim aktivnostima;</p> <p>Crna Gora poštuje demokratske principe i autonomiju sporta;</p> <p>Sistem sporta Crne Gore usaglašen je sa principima Evropske sportske povelje;</p> <p>Crna Gora je kandidat za članstvo u EU;</p> <p>Crna Gora je članica NATO alijanse.</p>	<p>Potencijalna nestabilnost Vlade i novi izbori čime bi se zaustavilo uspostavljanje novog sistema sporta u Crnoj Gori;</p>
Ekonomski faktori	<p>Crna Gora posjeduje kulturno i prirodno bogatstvo, turističke i sportske potencijale;</p> <p>Sport i organizacija sportskih takmičenja i priprema /kampova značajno utiče na razvoj turizma u Crnoj Gori i doprinosi ekonomskoj politici;</p> <p>Potencijal korišćenja EU fondova u cilju finansiranja programa iz oblasti sporta;</p> <p>Nedovoljni razvijeni kapaciteti sistema sporta u Crnoj Gori za povlačenje sredstava iz EU</p>	<p>Nedobijanje podrške od Ministarstva finansija u procesu definisanja poreskih olakšica kako bi privrednici imali interes da ulažu u sistem sporta u Crnoj Gori;</p> <p>Moguće nedobijanje podrške za pravljenje Fonda za razvoja sporta koji bi koristio sredstva od Igara na sreću i korišćenja sredstava od akcizne robe, a ta sredstva bi se koristila za dodatno finansiranje programa iz oblasti sporta na svim nivoima vlasti;</p> <p>Slaba zainteresovanost</p>

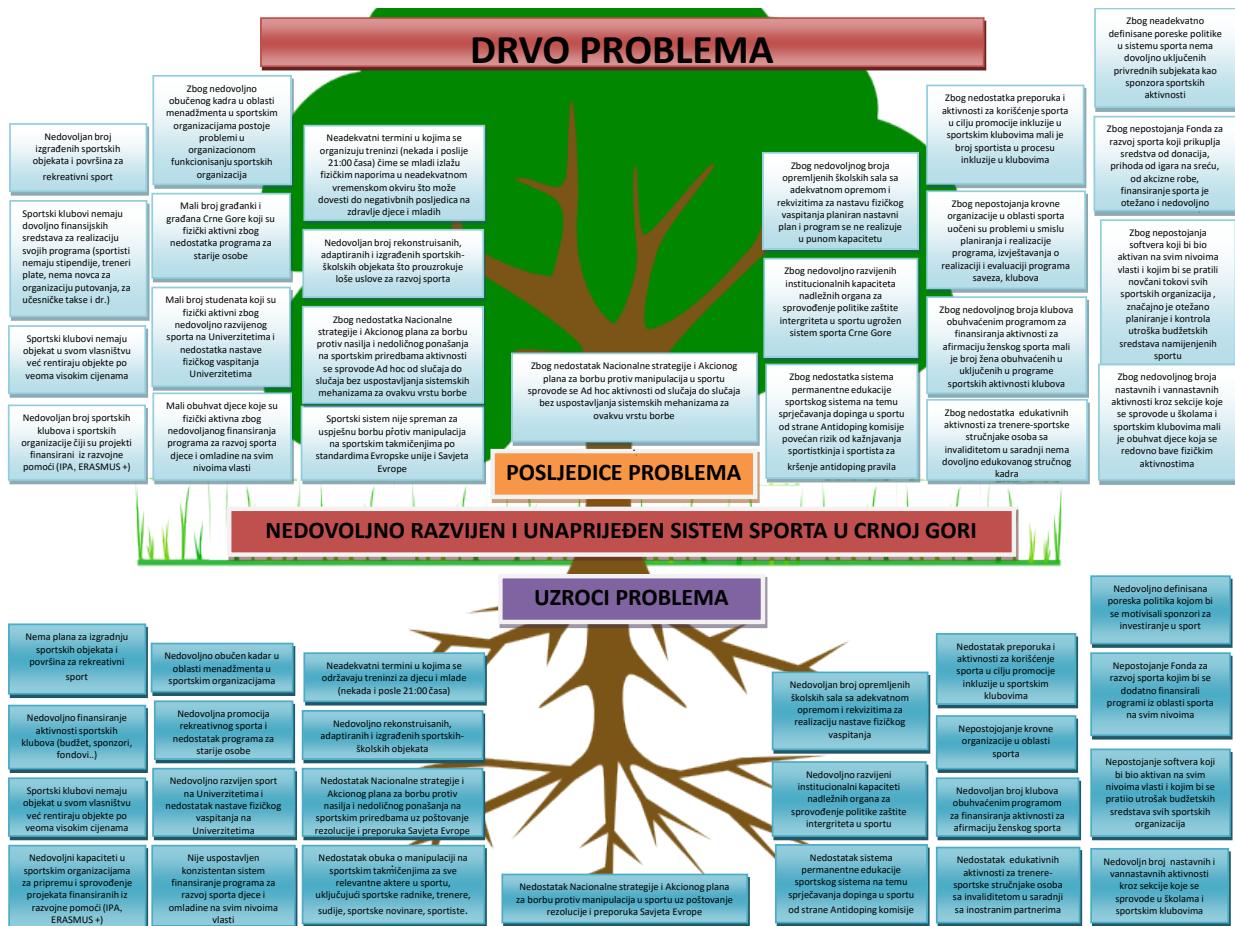
	<p>fondova;</p> <p>Nedovoljne stimulativne poreske olakšice za investiranje privrede u sport;</p> <p>Nerazvijena industrija što dovodi do smanjenog interesa za ulaganje u sport;</p> <p>Nedovoljna vidljivost i prepoznatljivost Crne Gore na međunarodnoj sportskoj sceni.</p>	<p>sistema sporta za obuke u pisanju projekata u EU formatu kako bi koristili fondove kao što su IPA fondovi i ERASMUS+.</p>
<p>Društveni faktori</p>	<p>Bogato kulturno-istorijsko nasljeđe, multikulturalnost, gostoljubivost;</p> <p>Nedovoljan broj edukativnih/programa obrazovanja/obuka/ za činioce sistema sporta u Crnoj Gori u cilju podizanja kapaciteta nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova i organizacija;</p> <p>Nedovoljan broj eksperata – trenera, sportskih menadžera, vrhunskih sportskih ljekara, sportskih psihologa, nutricionista;</p> <p>Nedovoljna iskorišćenost kapaciteta sporta u cilju većeg afirmisanja nacionalnog, kulturnog i sportskog identiteta Crne Gore;</p> <p>Nedovoljan broj edukativnih programa za sportiste kako bi uspješno nastavili svoje živote nakon sportske karijere;</p> <p>Sistem zdravstvene zaštite sportista na nedovoljno</p>	<p>Slaba zainteresovanost činilaca sistema sporta u Crnoj Gori za permanentnim usavršavanjem i edukacijama na teme kao što su strateško planiranje, finansijsko poslovanje, programsko finansiranje, javne nabavke, zaštita integriteta u sportu, izrada akata saveza i klubova koji su u skladu sa Zakonom o sportu;</p> <p>Mladi ne prepoznaju riješenost države da im pruži maksimalne uslove za njihov sportski razvitak i permanentan odlazak mladih talenata u inostranstvo;</p> <p>Opasnost da, i pored zakonskih uređenja, zbog ustaljenih praksi saveza i klubova, sportisti i treneri rade na način na koji se krše osnovni principi dostojanstvenog rada i tako nemaju prava na zdravstveno i socijalno osiguranje, čime se ugrožava ostvarivanje osnovnih socijalno-ekonomskih prava građana.</p>

	razvijenom nivou.	
Tehnološki faktori	<p>Postoje naučni kapaciteti u Crnoj Gori za unaprjeđenje metodologije treninga koristeći najnovija naučnih postignuća kroz saradnju sa visokoškolskim institucijama u oblasti sporta;</p> <p>Treneri koriste najnovija naučno-tehnološka znanja u procesu planiranja i realizacije treninga;</p> <p>Država finansira naučne projekte koji su u funkciji unaprjeđenja procesa u oblasti sporta;</p> <p>Zavod za sportsku medicinu kao zdravstveno- naučna institucija pruža podršku činocima sistema sporta;</p> <p>Agencija za antidoping prati sva kretanja u oblasti suplementacije i vrši edukaciju sportista o zabranjenim sredstvima.</p>	<p>Nedovoljna povezanost između akademske zajednice i sistema sporta u Crnoj Gori i u tom smislu nedovoljna povezanost naučnih postignuća sa realnim sportskim sektorom;</p> <p>Nedovoljno korišćenje modernih tehnoloških postignuća u unaprjeđenju sistema treninga;</p> <p>Nedovoljno korišćenje modernih tehnoloških postignuća u unaprjeđenju testiranja sportista i dijagnostike u sportu;</p> <p>Nizak nivo ulaganja u istraživanja u oblasti sporta;</p> <p>Činioci sistema sporta ne žele da se edukuju u oblasti dijagnostike u sportu, medicinskih, motoričkih i psiholoških testiranja, uticaju doping sredstava i dr.</p>
Pravni okvir	<p>Postojanje Zakona o sportu, Strategije razvoja sporta sa pripadajućem Akcionim planom i donetim podzakonskim aktima;</p> <p>Zakonom uređen sistem borbe protiv dopinga u sportu;</p> <p>Usklađenost pravnog okvira kojim je uređen sistem sporta sa dokumentima Evropske unije i Savjeta Evrope, Crna Gora, kao država kandidat za prijem u Evropsku uniju, prihvata pravnu tekovinu Evropske unije (EU) i pitanje</p>	<p>Nekonzistentnost u primjeni Zakona o sportu i podzakonskih akata;</p> <p>Nedovoljni kapaciteti nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova u segmentu dosljedne primjene svih zakonom o sportu utvrđenih obaveza;</p> <p>Moguć otpor činilaca sistema sporta u procesu izrade novih Pravilnika o kategorizaciji sportova, sportista i sportskih stručnjaka;</p> <p>Moguć otpor prilikom</p>

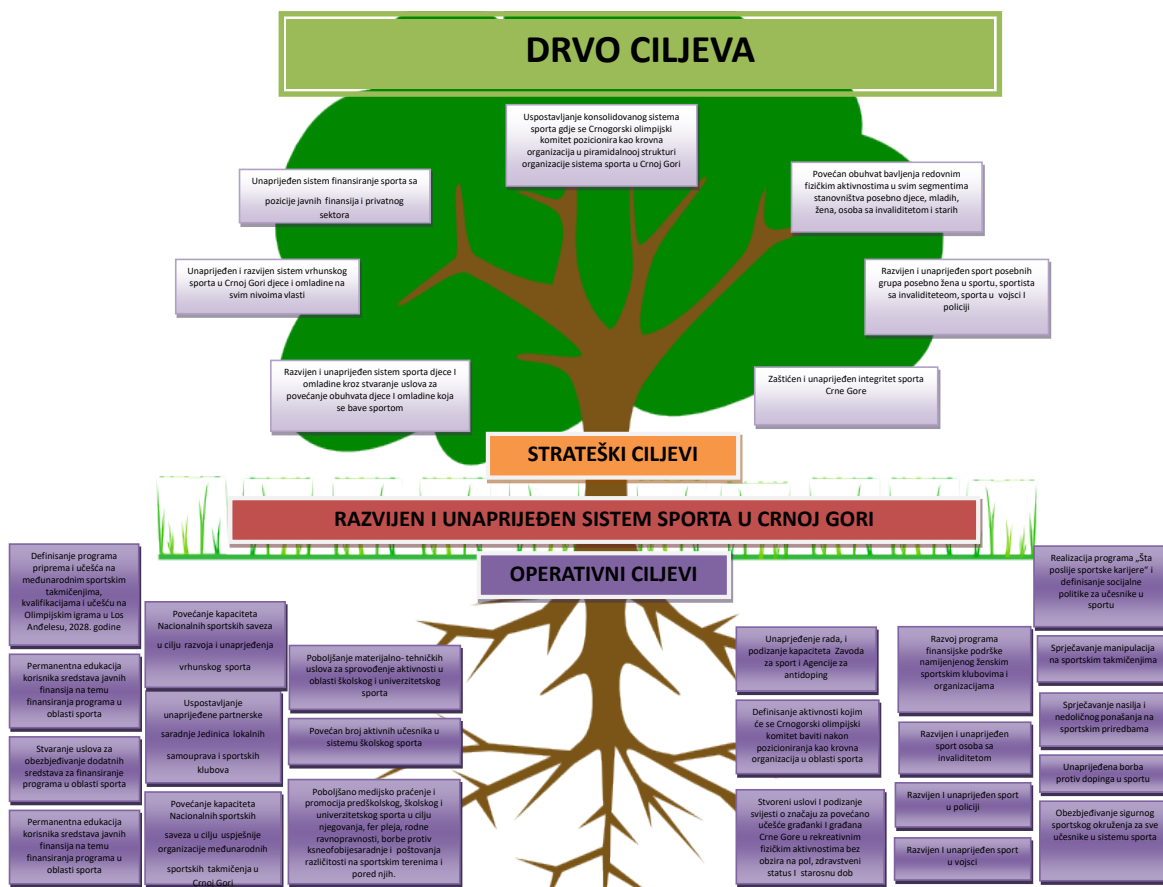
	<p>sporta tretirala je u Pregovaračkom poglavlju 26 - Obrazovanje i kultura, koje je jedno od prvih privremeno zatvorenih poglavlja;</p> <p>Crna Gora je država u kojoj se poštuju principi vladavine prava;</p> <p>Postojanja potrebe definisanja pozicije Crnogorskog olimpijskog komiteta kao krovne organizacije sistema sporta u Crnoj Gori;</p> <p>Postojanje potrebe za izvršenje izmjena i dopuna Zakona o sportu i izrade nove Strategije i Akcionog plana, novog Statuta Zavoda za sport sa proširenjem djelatnosti, definisanja statusa profesionalnih sportista, maloljetnih sportista;</p> <p>Potrebno je izraditi nove kategorizacije sportova, sportista i sportskih stručnjaka.</p>	<p>donošenja novog Zakona o sportu kojim će se morati dodatno urediti oblast uslova za finansiranje programa iz oblasti sporta, radnog prava, socijalne zaštite sportista i drugih pitanja.</p>
<p>Životna sredina</p>	<p>Crna Gora je po Ustavu ekološka država sa veoma povoljnim klimatskim uslovima;</p> <p>Nedovoljno razvijen ekološki, ruralni i sportski turizam;</p> <p>Crna Gora ima sve potencijale za razvoj zelene države;</p> <p>Nedovoljno razvijena svijest o značaju ekoloških standarda u oblasti sporta;</p>	<p>Nedovoljno razvijena svijest o značaju i povezanosti sporta sa ekologijom;</p> <p>Nepoštovanje preporuka Savjeta Evrope u smislu obaveza koje javne vlasti imaju u odnosu na povezivanje sporta i ekologije;</p> <p>Problemi zagađenja životne sredine, energetske efikasnosti i nedovoljne upotrebe obnovljivih izvora energije.</p>

Nedovoljna usaglašenost sportske infrastrukture sa zelenom agendom.

3.3. DRVO PROBLEMA

3.5 DRVO CILJEVA

4. STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI S PRATEĆIM INDIKATORIMA USPJEHA

Strateški i operativni ciljevi su definisani u skladu sa potrebama sistema sporta i na osnovu detaljne analize tog sistema koji pokazuje određene nedostatke. Kako bi obezbijedili konzistentan, čvrst a u isto vrijeme i mobilan sistem sporta potrebno je unaprijediti sljedeće oblasti koje su artikulisane kroz strateške ciljeve.

4.1. Sistem finansiranja sporta u Crnoj Gori

Sport kao važan faktor u svakom društvenom sistemu bi trebalo da bude podržan iz javnih sredstava, odnosno budžeta javnih vlasti i javnih fondova. Bez finansijskog učešća nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti u programima podrške i razvoja sporta nije moguće ostvarivanje njegovih funkcija.

Obim finansiranja programa u oblasti sporta zavisiće od finansijskih kapaciteta i ekonomske razvijenosti, kako na nivou vlasti jedinica lokalnih samouprava, tako i na nacionalnom nivou. Da bi se uspostavila efikasna finansijska podrška u realizaciji programa iz oblasti sporta, sistem finansiranja mora biti zakonski jasno definisan, uz uvažavanje činjenice o važnosti uključivanja u ovaj sistem i privatnih preduzeća koja nalaze svoj interes u ovoj oblasti, gdje se kroz zakonsku regulativu stvara povoljan ambijent za podsticanje ulaganja u sport. Ukoliko analiziramo sistem finansiranja programa u oblasti sporta u zemljama Evropske unije ustanovićemo da su lokalne vlasti te koje u najvećoj mjeri finansiraju sport, a ne centralna Vlada. U finansiranju sporta treba ohrabrivati mješovito finansiranje sportskih programa iz javnog i privatnog sektora, kao i ulaganja samih organizacija iz njihovih prihoda. Komercijalno sponzorisanje u sportu prihvaćen je kao realan izvor dodatnih sredstava za finansiranje sporta. Od sponzorisanja i sport i sponzori imaju korist, pa bi zato upravo javne vlasti trebalo da podržavaju i promovišu takav oblik finansiranja, ukoliko je on moguć zbog postojeće zakonske regulative. Često upravo nepovoljna zakonska regulativa ne podstiče ulazak sponzora u sport, jer, između ostalog, ne postoje poreske olakšice koje bi omogućavale uspostavljanje kvalitetnog partnerskog odnosa između sponzora i sportske organizacije.

Strategijom se prepoznaje značaj uspostavljanja konzistentnog sistema finansiranja sporta na osnovu jasnih kriterijuma i precizno definisane kategorizacije sportova, sportista, sportskih stručnjaka i sportskih klubova. Potrebno je uspostaviti sistem u kojem će se jasno znati koji nivo vlasti je odgovoran za finansiranje određenih programa iz oblasti sporta. Posebnu pažnju javne vlasti moraju obratiti na finansiranje kampova za mlade i perspektivne sportiste, stipendija za mlade i perspektivne sportiste, ali i za nagrađivanje vrhunskih sportskih postignuća u obliku nagrada i nacionalnih sportskih priznanja. Da bi se koristili dostupni fondovi za finansiranje projekata iz oblasti sporta potrebno je podizanje kapaciteta sportskih organizacija kako bi bile sposobne da apliciraju, dobiju, realizuju i konačno opravdaju dobijena sredstva, kako iz evropskih fondova tako i sa pozicije budžeta.

Prilikom odabira programa iz oblasti sport koji će biti finansirani posebno treba voditi računa o kvalitetu programa i obuhvatu djece i omladine koji taj program koriste.

Strateški cilj 1	Unaprijeđen sistem finansiranje sporta sa pozicije javnih finansija i privatnog sektora
------------------	---

Operativni cilj 1.1	Permanentna edukacija korisnika sredstava javnih finansija na temu finansiranja programa u oblasti sporta
---------------------	---

Mjera 1.1.1	Povećanje kapaciteta korisnika sredstava javnih finansija u smislu planiranja i realizacije budžeta uz poštovanje pozitivnih zakonskih propisa, izvještavanje i evaluacija projekta na nivou nacionalnih sportskih saveza
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizaciju stručnih skupova i seminara za nacionalne sportske saveze u oblasti planiranja, programiranja, praćenja, realizacije i izvještavanja za programe finansiranih sredstvima iz javnih finansija. Ove edukacije će voditi eksperti iz oblasti programiranja i planiranja finansiranja programa u oblasti sporta, a ciljna grupa su predstavnici nacionalnih sportskih saveza kao najveći korisnici budžeta Ministarstva sporta i mladih. Edukacijama bi bile obuhvaćene teme pripreme programa, definisanje ciljeva, finansijsko planiranje i evaluacija programa.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 1.1.2	Povećati kapaciteta korisnika sredstava javnih finansija u smislu planiranja i realizacije budžeta uz poštovanje pozitivnih zakonskih propisa, izvještavanje i evaluacija projekta na nivou jedinica lokalnih samouprava
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizaciju stručnih skupova i seminara za predstavnike jedinica lokalnih samouprava i predstavnika sportskih organizacija koje svoje aktivnosti sprovode na lokalnom nivou u oblasti planiranja, programiranja, praćenja, realizacije i izvještavanja za programe finansirane sredstvima iz javnih finansija. Edukacijama bi bile obuhvaćene teme pripreme programa, definisanje ciljeva, finansijsko planiranje i evaluacija programa.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 1.1.3	Izraditi Priručnik o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu analiza, materijala i primjera dobre prakse za izradu Priručnika o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava. Nakon utvrđenih analiza izradiće se i Priručnik koji bi zapravo bio praktikum kako pripremiti program za finansiranje projekata u oblasti sporta, koje su to ključne tačke u pripremi projekta, kako definisati ciljeve, koje alate koristiti prilikom izrada analiza, kako definisati jasne indikatore za mjerenje kvaliteta primjene programa i konačno kako vršiti evaluaciju.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta

Tabela indikatora za operativni cilj 1.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 1.1	<i>Permanentna edukacija korisnika sredstava javnih finansija na temu finansiranja programa u oblasti sporta</i>	<i>Povećan broj edukovanih korisnika sredstava javnih finansija za 50% u odnosu na 2024. godinu</i>	10%	20%	30%	40%	50%
Mjera 1.1.1	<i>Povećati kapacitete korisnika sredstava javnih finansija u smislu planiranja i realizacije budžeta uz poštovanje pozitivnih zakonskih propisa, izvještavanje i evaluacija projekta na nivou nacionalnih sportskih federacija</i>	<i>Organizovano najmanje 5 stručnih skupova i seminara godišnje na nacionalnom nivou</i>	5	10	10	10	10
Mjera 1.1.2	<i>Povećati kapacitete korisnika sredstava javnih finansija u smislu planiranja i realizacije budžeta uz poštovanje pozitivnih zakonskih propisa, izvještavanje i evaluacija projekta na nivou jedinica lokalnih samouprava</i>	<i>Organizovano najmanje 5 stručnih skupova i seminara godišnje na nivou jedinica lokalnih samouprava</i>	5	10	10	10	10
Mjera 1.1.3	<i>Izraditi Priručnik o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava</i>	<i>Izrađen Priručnik o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava i odštampan u 500 primjeraka</i>	500				
Mjera 1.1.4	<i>Izraditi prijedlog zakonskih i podzakonskih akata u cilju boljeg definisanja procedura za finansiranje programa u oblasti sporta</i>	<i>Izrađen prijedlog zakonskih i podzakonskih akata u cilju boljeg definisanja procedura za finansiranje programa u oblasti sporta</i>	100%				

Operativni cilj 1.2	Formiranje Fonda za razvoj sporta
------------------------	-----------------------------------

Mjera 1.2.1	Formirati Radnu grupu za pripremu prijedloga formalno-pravnih aspekata za osnivanje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva identifikaciju potencijalnih članova Radne grupe iz oblasti sporta, ekonomije, privrede i izrada analize pozitivnih zakonskih propisa kako bi se našao osnov i definisala struktura za formiranje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta. Ova Radna grupa bi imala zadatak da izradi dokument kojim bi bio formiran Fond za razvoj sporta, uz uvažavanje svih pozitivnih zakonskih propisa i uz saglasnost nadležnih ministarstava, kao što su Ministarstvo finansija i Ministarstvo sporta i mladih.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Mjera 1.2.2	Izraditi Pravilnik o kategorizaciji sportova, sportskih organizacija i rangiranje sportova i sportskih organizacija kao kriterijum za finansiranje programa sa pozicije Fonda za razvoj sporta
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizaciju sastanaka zainteresovanih strana, prikupljanje relevantnih podataka za izradu Pravilnika, analizu pozitivnih iskustava iz drugih država i konačno izradu Pravilnika o kategorizaciji sportova, sportskih organizacija i rangiranje sportova i sportskih organizacija kao kriterijum za finansiranje programa sa pozicije Fonda za razvoj sporta. Ovim Pravilnikom jasno će biti definisani kriterijumi koji bi se koristili za kategorizaciju sportova i sportskih organizacija što bi dalje pomoglo u donošenju odluke kako će biti finansirani program iz sredstava koja će biti prikupljena aktivnostima Fonda za razvoj sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Mjera 1.2.3	Izraditi kriterijume o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Nacionalne strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024 – 2028. i Pravilnika o kategorizaciji
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizaciju sastanaka zainteresovanih strana, prikupljanje relevantnih podataka za izradu kriterijuma o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Nacionalne strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024 – 2028. i izradu kriterijuma i Pravilnika o kategorizaciji. Javnost u radu Fonda za razvoj sporta i garantovanje da će se prikupljena sredstva raspodjeljivati isključivo na osnovu jasnih kriterijuma, a ne na osnovu političkih afiniteta donosioca odluka su veoma važna činjenica.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Mjera 1.2.4	Izraditi marketinšku i PR kampanju za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva identifikaciju eksperata iz oblasti sporta i ekonomije za učešće u izradi i izrada marketinške i PR kampanje za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta i izradu same kampanje. Da bi Fond za razvoj sport doživio svoju potpunu afirmaciju potrebno je na jasan i precizan način prezentovati javnosti Crne Gore koji su sve benefiti rada ovakvog Fonda, gdje će i za kakvu svrhu sredstva biti investirana i konačno kako i na koji način će ta investicija uticati na razvoj sporta u Crnoj Gori i kako će se kontrolisati rad Fonda .

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Tabela indikatora za operativni cilj 1.2 :

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 1.2	<i>Formiranje Fonda za razvoj sporta</i>	<i>Stvoreni uslovi za formiranje Fonda za razvoj sporta</i>		100%			
Mjera 1.2.1	<i>Formirati radnu grupu za pripremu prijedloga formalno-pravnih aspekata za osnivanje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta</i>	<i>Formirana Radna grupa za pripremu prijedloga formalno-pravnih aspekata za osnivanje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta</i>	100%				
Mjera 1.2.2	<i>Izraditi Pravilnik o kategorizaciji sportova, sportskih organizacija i rangiranje sportova i sportskih organizacija kao kriterijum za finansiranje programa sa pozicije Fonda za razvoj sporta</i>	<i>Izrađen Pravilnik o kategorizaciji sportova, sportskih organizacija i rangiranje sportova i sportskih organizacija kao kriterijum za finansiranje programa sa pozicije Fonda za razvoj sporta</i>		100%			
Mjera 1.2.3	<i>Izraditi kriterijume o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024-2028. i Pravilnika o kategorizaciji</i>	<i>Izrađeni kriterijumi o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024-2028. i Pravilnika o kategorizaciji</i>		100%			
	<i>Izraditi marketinšku i PR kampanju za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta</i>	<i>Izrađena marketinška i PR kampanja za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta</i>		100%			

Operativni cilj 1.3	Izrada prijedloga zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova koji bi doveli do povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport i uspostavljanje kontrole za investiranje dobijenih sredstava
------------------------	--

Mjera 1.3.1	Izraditi prijedlog zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova koji bi doveli do povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva formiranje Radne grupe za analizu pozitivnih zakonskih propisa i izrada prijedloga zakonskih i podzakonskih akata kojim bi se stvorili uslovi za povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport. Kako bi se značajno povećalo investiranje u sport potrebno je stvoriti uslove da privreda ima interes za ulaganje u sport, a ne da ta ulaganja zavise od ličnih kontakata. Da bi u ovom segmentu bile jasno pozicionirane uloge i zadaci i obaveze potrebno je sagledati zakonska rješenja koja su danas u opticaju i uz analizu primjera dobre prakse sagledati kako se kroz nova zakonska rješenja može uspostaviti sistem za povećanja poreskih olakšica sa sve privredne subjekte koji žele da investiraju u sistem sporta Crne Gore.

Ključni nosioci Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo finansija

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Mjera 1.3.2	Izraditi prijedlog zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova za uključivanje prihoda od Igara na sreću, kladionica i akcizne robe u sistem finansiranja programa iz oblasti sporta
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva formiranje Radne grupe za analizu pozitivnih zakonskih propisa i izradu prijedloga zakonskih i podzakonskih akata kojim bi se stvorili uslovi za uključivanje prihoda od Igara na sreću, kladionica i akcizne robe u sistem finansiranja programa iz oblasti sporta. Uključivanje državne lutrije, kladionica i akcizne robe u sistem prikupljanja dodatnih sredstava za finansiranje programa iz oblasti sporta je praksa koja je zastupljena u svim razvijenim državama. Kladionice naročito zavise od sporta i usmjerene su ka sportskim aktivnostima i potpuno je prirodno da od prihoda od sportskog klađenja u određenom procentu interes ima i sistem sporta jer bi se ova sredstva koristila za razvoj

i unaprjeđenje predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta, rekreativnog sporta i drugih programa iz oblasti sporta.

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo finansija

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Uprava za igre na sreću, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Mjera 1.3.3	Izraditi i implementirati softversko rješenje kojim će se pratiti korišćenje svih sredstava iz javnih finansija na nacionalnom i nivou jedinica lokalnih samouprava koja su namijenjena programima iz oblasti sporta uključujući i sredstva dobijenih kroz Fond za razvoj sporta
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva angažovanje referentne kompanije za izradu softvera kojim će biti kontrolisano korišćenje sredstava koji dolaze iz budžeta Crne Gore ali i iz budžeta jedinica lokalnih samouprava, Fonda za razvoj sporta i sredstava koja će se prikupljati od sponzora, donatora, igara na sreću, kladionica i akcizne robe. Ovakav softver će omogućiti i preciznije planiranje narednih budžeta i stvaranje veoma jasne slike o tome koliko sredstava zapravo ima u sistemu sporta i koje su potrebe sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Tabela indikatora za operativni cilj 1.3 :

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 1.3	<i>Izrada prijedloga zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova koji bi doveli do povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport i uspostavljanje kontrole za investiranje dobijenih sredstava</i>	<i>Izrađeni prijedlozi zakonskih i podzakonskih akata</i>		100%			
Mjera 1.3.1	<i>Izraditi prijedloge zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova koji bi doveli do povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport</i>	<i>Izrađeni prijedlozi zakonskih i podzakonskih akata</i>		100%			
Mjera 1.3.2	<i>Izraditi prijedloge zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova za uključivanje prihoda od igara na sreću, kladionica i akcizne robe u sistem finansiranja programa iz oblasti sporta</i>	<i>Izrađeni prijedlozi zakonskih i podzakonskih akata</i>	50%	50%			
Mjera 1.3.3	<i>Izraditi i implementirati softversko rješenje kojim će se pratiti korišćenje svih sredstava iz javnih finansija na nacionalnom i nivou jedinica lokalnih samouprava koja su namijenjena programima iz oblasti sporta uključujući i sredstva dobijenih kroz Fond za razvoj sporta</i>	<i>Izrađen softver za praćenje korišćenja svih sredstava iz javnih finansija na nacionalnom i nivou jedinica lokalnih samouprava koja su namijenjena programima iz oblasti sporta uključujući i sredstva dobijenih kroz Fond za razvoj sporta</i>		100%			

Operativni cilj 1.4	Podizanje kapaciteta sportskih organizacija za korišćenje sredstava iz EU fondova, a za finansiranje programa u oblasti sporta
---------------------	--

Mjera 1.4.1	Organizovati stručne skupove i seminare za pisanja projekata u EU formatu (ERASMUS+, IPA, IPARD i dr)
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu i organizaciju stručnih skupova i seminara za pisanja projekata u EU formatu (ERASMUS+, IPA, IPARD i dr). Primjenom ove mjere podići će se kapaciteti sportskih organizacija da krenu u izradu projekata u oblasti sporta koji bi se apliciralo u fondovima Evropske unije i drugim dostupnim međunarodnim fondovima.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Nacionalna Erasmus+ kancelarija, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, fakulteti za sport

Mjera 1.4.1	Apliciranje na pozive ERASMUS+ i drugih fondova Evropske unije
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremanje dokumentacije, pronalaženje partnera, pisanje projekta u EU formatu i realizaciju projekata. Primjenom ove mjere biće obezbijeđeni dodatni izvori finansiranja i dodatna finansijska sredstva kojim će se finansirati projekti iz oblasti sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, fakulteti za sport

Tabela indikatora za operativni cilj 1.4 :

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 1.4	<i>Podizanje kapaciteta sportskih organizacija za korišćenje sredstava iz EU fondova, a za finansiranje programa u oblasti sporta</i>	<i>Uspješno realizovano minimum 3 projekta po godini realizacije Strategije</i>	5	5	6	6	8
Mjera 1.4.1	<i>Organizovati stručne skupove i seminare za pisanja projekata u EU formatu (ERASMUS +, IPA, IPARD i dr)</i>	<i>Edukovano 10 % predstavnika sportskih organizacija za pisanje projekata u EU formatu po godini primjene Strategije</i>	100%	100%	100%	100%	100%
Mjera 1.4.2	<i>Apliciranje na pozive ERASMUS+ i fondova EU</i>	<i>Minimum 5 projekata odobrenih od međunarodnih fondova po godini primjene Strategije</i>	5	5	6	6	8

4.2 Razvoj i unaprjeđenje vrhunskog sporta u Crnoj Gori

Vrhunski sport zahtijeva od sportista mnogo odricanja i ako želi da postigne visoke rezultate sportista mora da bude disciplinovan u svom svakodnevnom životu, mora da posveti znatan dio svog slobodnog vremena treningu, putovanju, takmičenjima. Praktično nije moguće da takmičar koji želi da postigne vrhunski sportski rezultat profesionalno radi u punoj mjeri. Ako takmičar hoće da postigne i popravi sopstvene rezultate, može samo ograničeno da obavlja dužnost u svojoj profesiji. Uz to najčešće mora da izdržava sebe i porodicu. Sadašnji propisi u vrhunskom sportu ne daju rješenja na ova teška pitanja. Oni faktički primoravaju takmičara da bira između amaterstva, u kome ga obavezuje potpuna materijalna nezainteresovanost, i profesionalizma, koji u sadašnjem značenju treba teoretski da obuhvati sve one koji više nijesu amateri, ali u praksi obuhvata samo one kojima je sport jedina profesija.

Strategijom su prepoznati problemi koji opterećuju vrhunske sportiste. Ukoliko se želi da ostvarivanje vrhunskih sportskih postignuća ne budu slučajnost nego plod stručnog rada u kojem se vodi računa o identifikaciji talenata, redovnog testiranja i praćenja sportske forme u Zavodu za sport, permanentne edukacije u oblasti dopinga, suplementacije, kvalitetne zdravstvene zaštite vrhunskih sportista onda je potrebno podići kapacitete institucijama i organizacija, kao što su Zavod za sportsku medicinu,

Antidoping komisija, COK, POK, nacionalni sportski savezi i sportski klubovi. Kada se govori o vrhunskom sportu onda posebnu pažnju moramo usmjeriti i ka saradnji sa medicinskim sektorom jer liječenje sportista, prevencija od povreda i operativne intervencije moraju biti rađene po posebnim protokolima. Potrebno je ustanoviti brzu traku za vrhunske sportiste kako ne bi bili prepušteni sebi ili svojim porodicama u momentu kada se povrijede i naravno kako ne bi čekali na preglede, dijagnostiku i konačno na operaciju ukoliko je ona potrebna da se izvede urgentno. Unaprjeđenje segmenta sportske medicine je veoma važan dio u procesu rada sa vrhunskim sportistima. Kako bi Crna Gora bila što uspješnija na međunarodnim takmičenjima, veoma je važno da sistem podrške bude usmjeren naročito na sportske klubove gdje se upravo ti reprezentativci i stvaraju, borave i treniraju. Koordinacija, sistemska podrška i dobro planiranje aktivnosti obezbijediće uslove vrhunskim sportistima da i ostvare svoje kapacitete na međunarodnom sportskom planu. Prioritet ove Strategije je i osvajanje što većeg broja medalja na evropskim i svjetskim prvenstvima i Olimpijskim igrama.

Strategijom je prepoznat značaj programskog finansiranja. Ovakva praksa se naročito dobro pokazuje u finansiranju programa sportista koji se takmiče u pojedinačnim sportovima. Tako svaki sportista, koji je kategorisan i na osnovu svojih rezultata prepoznat da ispunjava uslove i bude podržan od strane javnih vlasti, definiše svoj godišnji program svih aktivnosti. Takav program u sebi sadrži informacije o ličnom treneru sportiste, kondicionom treneru, planu realizacije priprema, takmičenjima na kojima sportista uzima učešće, ljekarskoj brizi, fizioterapeutima koji će brinuti o njegovom oporavku, sportskom psihologu koji će se baviti psihološkom pripremom sportista, odgovarajućom suplementacijom, kupovinom opreme i rekvizita potrebnim za realizaciju sportskih aktivnosti i dr.

Kod kolektivnih sportova je takođe moguće sprovesti programsko finansiranje, ali tu postoji jedan izazov, a to je da svi igrači koji nastupaju za nacionalni tim Crne Gore ne igraju u jednom klubu već se okupljaju neposredno prije održavanja nekog međunarodnog takmičenja. Iskustva iz drugih država kao npr. Mađarske nam govori da je jačanje domaćih liga dovelo do značajnog napretka u postizanju vrhunskih rezultata nacionalnih selekcija. Godinama unazad vaterpolisti Mađarske igraju u domaćem prvenstvu gdje su kapaciteti domaćih klubova značajno ojačani, pa tako Mađarska predstavlja velesilu u vaterpolu. Na posljednjem održanom prvenstvu Evrope u Zagrebu 2024. godine selekcija Mađarske je nastupila sa drugim timom koji su činili juniori i stigli su do polufinala ovog velikog takmičenja. Dakle, sistem pokazuje svoju stabilnost i kontinuitet u pogledu ostvarivanja vrhunskih sportskih postignuća. Crna Gora ima mogućnosti da finansira i stvori nekoliko snažnih klubova u više sportova

koji bi okupili one najbolje koji bi činili i okosnicu nacionalnih timova. Tokom fokus grupa isticala se potreba da se država odredi prema samo nekoliko sportova koji će biti finansirani i podržani kako u smislu priprema nacionalnih timova, tako i u finansiranju programa sportskih klubova koji pripadaju odabranim sportskim granama.

Kada govorimo o razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta ne možemo, a da ne napomenemo značaj postojanja adekvatne sportske infrastrukture. U tom smislu, Strategijom je prepoznata potreba za izgradnjom Nacionalnih trening centara koji bi bili jedan na planini i većoj nadmorskoj visini od 1000 m i drugi koji bi se nalazio na moru. Ovakvi sportski kapaciteti bi značajno doprinijeli i povećanju turističke ponude Crne Gore, jer bi se tu okupljali, na pripremama, i timovi iz inostranstva. Nacionalni timovi iz Srbije svoje visinske pripreme uglavnom sprovode u Nacionalnoj trening bazi na Belmekenu, Bugarska. Mišljenja smo da bi izgradnjom ovakvih centara privukle sportske organizacije iz regiona, ali i šire.

Strategijom je predviđeno i uspostavljanje još značajnijeg sistemskog rješenja kada se govori o nagrađivanju sportista koji su ostvarili vrhunska sportska postignuća, kao i nagrađivanje njihovih trenera. Zato je veoma važno izraditi kvalitetan pravilnik o kategorizaciji sportova, sportista, sportskih stručnjaka i sportskih klubova. Dokument koji bi bio sačinjen od jasnih i mjerljivih kriterijuma bio bi osnova za sva dalja planiranja u smislu finansiranja programa iz oblasti sporta i kreiranja novih javnih politika.

Strategijom je prepoznat značaj saradnje sistema sporta sa visokoobrazovnim institucijama koje bi trebalo, pored formalnog obrazovanja, da posvete veliku pažnju i neformalnom obrazovanju gdje bi se kroz procese stručnog osposobljavanja permanentno edukovali kadrovi iz oblasti sporta.

Strateški cilj 2 Unaprijeđen i razvijen sistem vrhunskog sporta u Crnoj Gori

Operativni cilj 2.1	Izrađene i realizovane pripreme pojedinaca i timova za kvalifikacije i učešće na Olimpijskim igrama u Los Anđelesu 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
----------------------------	--

Mjera 2.1.1	Izraditi kriterijume za izbor sportista koji su evidentni kandidati za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, kao zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama
--------------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva formiranje tima koji će se baviti izradom procedura i kriterijumima za izbor sportista koji su evidentni kandidati za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama i drugim takmičenjima koja su u ingerenciji Međunarodnog paraolimpijskog komiteta. Izrađenim kriterijumima biće stvoreni uslovi da se prepoznaju talenti i oni koji imaju šansu da osvoje normu za učešće na Olimpijskim i Paraolimpijskim igrama.

Ključni nosioci: Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet CG

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 2.1.2	Izraditi programe priprema i učešća sportista na kvalifikacijama za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama u individualnim i ekipnim sportovima
--------------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva formiranje tima koji će se baviti izradom procedura, kriterijumima i programima priprema za sportiste koji su evidentni kandidati za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama i drugim takmičenjima koja su u ingerenciji

Međunarodnog paraolimpijskog komiteta. Ovim programima biće veoma precizno definisan plan priprema i potrebnih resursa za njihovo uspješno sprovođenje.

Ključni nosioci: Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet CG

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 2.1.3	Izraditi program suplementacije sportista i plana ishrane za sportiste koji su uključeni u program priprema Crnogorskog olimpijskog komiteta
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu programa suplementacije i plana ishrane za svakog sportistu koji je obuhvaćen programom priprema Crnogorskog olimpijskog komiteta. Ovom aktivnošću biće stvoreni uslovi za podizanje kapaciteta sportista koji možda u ovom trenutku nemaju uslova ili znanja kako se kvalitetno i pravilno hraniti i kako koristiti suplemente kao sredstva koja su dodatak ishrani, a ne njegova suština.

Ključni nosilac: Crnogorski olimpijski komitet

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 2.1.4	Izraditi plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportistima tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i drugim takmičenjima sa olimpijskog kalendara
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva saradnju Crnogorskog olimpijskog komiteta, fakulteta iz oblasti sporta sa Zavodom za sportsku medicine i pripremu plana medicinske zaštite, testiranja i podrške sportistima tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a. Tokom priprema i kvalifikacionih takmičenja jedan od najvećih izazova jeste ostati zdrav i nepovrijeđen i imati sistematski uspostavljenu podršku medicinskog tima Crnogorskog olimpijskog komiteta.

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Zavod za sportsku medicinu

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni savezi

Mjera 2.1.5	Izraditi plan nabavke potrebne opreme i rekvizita za pripremu sportista
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva formiranje stručnog tima koji će sublimirati sve potrebe potencijalnih olimpijskih kandidata za kupovinu opreme i rekvizita potrebnih za uspješnu pripremu sportista i timova. U opremu, pored sportske opreme i rekvizita, spadaju i aparati za testiranje sportista, aparati za oporavak sportista i druga sredstva koja se koriste u trenažnim metodologijama.

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Zavod za sportsku medicinu

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 2.1.6	Izgraditi tri nacionalna trening centra – na sjeveru, u Podgorici i na primorju
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu potrebne dokumentacije, izradu projekta, podjele realizacije projekta po fazama i obezbjeđivanje sredstva za realizaciju. U realizaciju projekta će biti uključene i druge institucije jer se radi o tri kapitalna projekta iz oblasti izgradnje sportske infrastrukture za koje je potrebno izdvojiti značajna finansijska sredstva. Realizacijom ova tri projekta značajno će se podići kapaciteti sistema sporta i sportskog turizma Crne Gore.

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Uprava za javne radove

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Tabela indikatora za operativni cilj 2.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 2.1	<i>Izrađene i realizovane pripreme pojedinaca i timova za kvalifikacije i učešće na Olimpijskim igrama u Los Anđelesu i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a i takmičenjima Paraolimpijskog komiteta Crne Gore</i>	<i>Broj realizovanih programa. Broj učesnika OI.</i>					30%
Mjera 2.1.1	<i>Izraditi kriterijume za izbor sportista koji su evidentni</i>	<i>Izrađeni kriterijumi</i>		100%			

	<i>kandidati za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama</i>							
Mjera 2.1.2	<i>Izraditi programe priprema i učešća sportista na kvalifikacijama za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama u individualnim i ekipnim sportovima</i>	<i>Izrađeni program priprema i učešća sportista na kvalifikacijama za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama u individualnim i ekipnim sportovima</i>		100%				
Mjera 2.1.3	<i>Izraditi program suplementacije sportista i plana ishrane za sportiste koji su uključeni u program priprema Crnogorskog olimpijskog komiteta</i>	<i>Izrađen program suplementacije i plana ishrane za svakog sportistu koji je obuhvaćen programom priprema COK-a</i>		100%				
Mjera 2.1.4	<i>Izraditi plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i drugim takmičenjima sa olimpijskog kalendara</i>	<i>Izrađen plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a</i>		100%				
Mjera 2.1.5	<i>Izraditi plan nabavke potrebne opreme i rekvizita za pripremu sportista</i>	<i>Izrađen plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a</i>		100%				
Mjera 2.1.6	<i>Izgraditi tri nacionalna trening centra – na sjeveru, u Podgorici i na primorju</i>	<i>Izgrađeni Nacionalni trening centri</i>	0% 0%	20% 0%	50% 0%	70% 20%	100% 50%	

Operativni cilj 2.2	Unaprjeđenje stručnog rada u oblasti vrhunskog sporta
------------------------	---

Mjera 2.2.1	Izraditi protokol o saradnji i usaglašavanja programa edukacije, u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih, Ministarstvom prosvjete, Crnogorskim olimpijskim komitetom, nacionalnim sportskim savezima i fakultetima koji se bave edukacijom kadrova za potrebe sporta o zajedničkoj platformi u vezi sa aktivnostima, planovima i programima edukacija, a u cilju permanentnog stručnog usavršavanja kadrova u okviru sistema sporta
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva analizu potrebe za edukacijama, pripremu planova i programa edukacija i usaglašavanje istih sa programima univerziteta, pravljenje liste predavača, donošenje planova edukacije, određivanje pravaca edukacije, prioriteta u edukativnom procesu, te realizacija edukacije. Ovom mjerom podižu se kapaciteti čitavog sistema sporta Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, nacionalni sportski savezi, fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 2.2.2	Organizovati edukacije stručnog kadra za poslove sporta kroz sistem neformalnog obrazovanja
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremanje i organizaciju po 5 stručnih edukacija na godišnjem nivou iz oblasti trenažnih tehnologija i menadžmenta sportskih organizacija. Realizovanom aktivnošću će biti podjednako podizani kapaciteti kako u segmentu trenažnih tehnologija i u segmentu upravljanja sportskim organizacijama.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Mjera 2.2.3 Organizovati polaganja stručnih ispita za rad u oblasti sporta

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva vršenje promocije na svim nivoima vlasti o značaju za sportske organizacije da u svom sistemu imaju lice koje je položilo stručni ispit za rad u oblasti sporta, a potrebno je pripremiti materijale za edukaciju i polaganje ispita i organizovati polaganja ispita. Realizacijom ove mjere očekivan rezultat je veći broj sportskih stručnjaka koji su sa uspjehom položili stručni ispit za rad u oblasti sporta čime će biti povećani kapaciteti organizacija u kojima ova lica rade.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi

Tabela indikatora za operativni cilj 2.2:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 2.2	<i>Unaprjeđenje stručnog rada u oblasti vrhunskog sporta</i>	<i>Unaprijeđen stručni rad u oblasti sporta- obučeno i edukovano najmanje 30% sportskih stručnjaka</i>	10%	15%	20%	25%	30%
Mjera 2.2.1	<i>Izraditi protokol o saradnji i usaglašavanja programa edukacije, a u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih, Ministarstvom prosvjete, Crnogorskim olimpijskim komitetom, nacionalnim sportskim savezima i fakultetima koji se bave edukacijom kadrova za potrebe sporta o zajedničkoj platformi u vezi sa aktivnostima, planovima i programima edukacija, a u cilju permanentnog stručnog usavršavanja kadrova u okviru sistema sporta</i>	<i>Izrađen Protokol o saradnji i usaglašeni programi edukacije</i>	100%				
Mjera 2.2.2	<i>Organizovati edukacije stručnog kadra za poslove sporta kroz sistem neformalnog obrazovanja</i>	<i>Realizovane edukacije za najmanje 20% stručnog kadra</i>	15%	30%	50%	80%	100%
Mjera 2.2.3	<i>Organizovati polaganja stručnih ispita za rad u oblasti sporta</i>	<i>Broj lica koja su položila stručni ispit za rad u oblasti sporta</i>	10	20	40	60	80

Operativni cilj 2.3	Unaprjeđenje razvojnih programa u oblasti vrhunskog sporta
---------------------	--

Mjera 2.3.1	Finansirati godišnje programe nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i podršku perspektivnim i vrhunskim sportistima
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva finansiranje programa nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova, uz podršku Ministarstva sporta i mladih, usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i podršku perspektivnim i vrhunskim sportistima. Programskim finansiranjem sredstva iz javnih finansija će stizati direktno do sportiste i biće namijenjena realizaciji već ranije utvrđenog i jasno definisanog programa i ostvarivanja sportskih ciljeva.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.2	Realizovati permanentno praćenje forme i napretka perspektivnih i vrhunskih sportista u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora u Zavodu za sportsku medicinu
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se u saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom i fakultetima za sport organizuje permanentno praćenje forme i napretka perspektivnih i vrhunskih sportista u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora. Realizacijom ove mjere biće uspostavljen stalni monitoring forme sportista kako bi se moglo na vrijeme reagovati u slučaju da se evidentirani talenti ili već prepoznati kandidati za učešće na Olimpijskim igrama ne razvijaju ili ne postižu rezultate koji se od njih u određenim vremenskim intervalima očekuju.

Ključni nosioci: Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.3	Izraditi programe ishrane i suplementacije za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se u saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom i fakultetima za sport izrade programi ishrane i suplementacije za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora i to za svakog sportistu ponaosob. U saradnji sa Antidoping komisijom vršiti provjere kvaliteta i odobravanje suplemenata koji će biti preporučivani sportistima.

Ključni nosioci: Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Antidoping komisija, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.4	Izraditi programe podrške sportskih psihologa za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se u saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom i fakultetima za sport izradi program sistemske podrške sportistima u oblasti psihološke pripreme, a kroz angažovanje referentnih psihologa. Realizacijom ove aktivnosti biće obezbijeđeni uslovi da svaki kandidat za učešće na Olimpijskim igrama ima podršku u smislu angažovanja sportskog psihologa.

Ključni nosioci: Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.5	Izraditi programe podrške za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora u oblasti kondicione pripreme
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se u saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom i fakultetima za sport izradi program sistemske podrške sportistima u oblasti kondicione pripreme, a kroz angažovanje referentnih kondicionih trenera.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.6	Stipendirati perspektivne i vrhunske sportiste na osnovu postignutih rezultata i kategorizacije sportista
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva obezbjeđivanje sredstava za stipendiranje perspektivnih i vrhunskih sportista koji su kategorisani na osnovu postignutih rezultata gdje bi svoje stipendije koristili za dalje napredovanje u sportu na svim nivoima vlasti, od državnog nivoa do nivoa jedinica lokalnih samouprava. Kroz permanentnu finansijsku podršku sportistima na svim nivoima vlasti obezbijediće se stabilan sistem sporta i veći obuhvat sportista.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.7	Nagraditi sportiste za poseban doprinos i afirmaciju sporta kroz sistem premija i nacionalnih nagrada
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva nastavak sa uspostavljenim sistemom nagrađivanja sportista koji svojim vrhunskim sportskim postignućima značajno doprinose i afirmišu sport, ali i Crnu Goru u međunarodnim okvirima. Ovakav vid podrške realizovati u skladu sa jasno definisanim kriterijumima za nagrađivanje.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.8	Uspostaviti sistemsku podršku u finansiranju programa za sportske klubove koji u svom sastavu imaju najveći broj reprezentativaca kandidata za učešće na Olimpijskim igrama
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva identifikaciju sportskih klubova koji u svom sastavu imaju najveći broj reprezentativaca kandidata za učešće na Olimpijskim igrama i uspostaviti stabilnu finansijsku podršku za realizaciju njihovih programa. Realizacijom ove aktivnosti obezbijediće se uslovi za povratak reprezentativaca iz inostranstva i formiranje timova koji će biti okosnica nacionalnog tima na predstojećim i budućim Olimpijskim igrama.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.9	Identifikovati perspektivne i vrhunske sportiste u olimpijskim sportovima, a koji žive i treniraju u inostranstvu i obezbijediti im uslove da svoje sportske karijere usmjere ka nastupima za nacionalne timove Crne Gore
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se izvrši analiza i identifikuju perspektivni i vrhunski sportisti u olimpijskim sportovima koji žive i treniraju u inostranstvu i obezbijediti im uslove da svoje sportske karijere usmjere ka nastupima za nacionalne timove Crne Gore, a kako bi eventualno postali članovi olimpijskog tima Crne Gore. Ovu aktivnost sprovesti tako što će se imenovati referentni treneri za svaki olimpijski sport ponaosob i izvršiti analizu potencijalnih kandidata. Nakon identifikacije uspostaviće se kontakt sa sportistima i otpočeti razgovori na temu finansijske podrške programima priprema tih sportista i njihovih nastupa za nacionalni tim Crne Gore

Ključni nosilac: Nacionalni sportski savezi olimpijskih sportova

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.10	Uspostaviti kontrolu utroška finansijskih sredstava za programe nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova iz javnih finansija na svim nivoima vlasti, iz Fonda za sport, sredstava od Igara na sreću i akcizne robe
--------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se permanentno vrši formalna, ali i suštinska analiza i evaluacija realizacije odobrenih programa uz korišćenje softvera za praćenje finansijskih tokova sportskih organizacija koje se nalaze u sistemu podrške javnih vlasti

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.3.11	Izraditi prijedloge za izmjene i dopune Zakona o sportu
--------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva analizu važećeg Zakona o sportu i podzakonskih akata i predlaganje izmjena i dopuna kojima bi bile prepoznate aktivnosti definisane Strategijom kao što su npr. kategorizacije sportova, sportista i trenera, pravni status maloljetnih sportista i drugih odredaba kojima bi se unaprijedio zakonski okvir i sistem sporta u Crnoj Gori. Realizacijom ove aktivnosti nakon izrađene Strategije i usaglašavanja zakonskih i podzakonskih rješenja u odnosu na ovaj dokument biće uspostavljen konzistentan sistem sporta u Crnoj Gori koji će imati perspektivnu za dalji napredak.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti za sport, Antidoping agencija, Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, ostala Ministarstva

Tabela indikatora za operativni cilj 2.3 :

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 2.3	<i>Unaprjeđenje razvojnih programa u oblasti vrhunskog sporta</i>	<i>Povećan broj sportista sa statusom vrhunski sportista najmanje za 20% u odnosu na 2023. godinu</i>	5%	5%	10%	15%	20 %
Mjera 2.3.1	<i>Finansirati godišnje programe nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i podrška</i>	<i>Broj finansijski podržanih programa nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i podrška perspektivnim</i>	100%	100%	100%	100%	100%

	<i>perspektivnim i vrhunskim sportistima</i>	<i>i vrhunskim sportistima</i>					
Mjera 2.3.2	<i>Realizovati permanentno praćenje forme i napretka perspektivnih i vrhunskih sportista u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora u Zavodu za sportsku medicinu</i>	<i>Broj sportista koji se nalaze u sistemu permanentnog praćenja</i>	10	20	40	60	80
Mjera 2.3.3	<i>Izraditi programe ishrane i suplementacije za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora</i>	<i>Broj sportista za koje je izrađen program ishrane i suplementacije</i>	10	20	40	60	80
Mjera 2.3.4	<i>Izraditi programe podrške sportskih psihologa za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora</i>	<i>Broj sportista za koje je obezbijedena podrška sportskih psihologa</i>	10	20	40	60	80
Mjera 2.3.5	<i>Izraditi programe podrške za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora u oblasti kondicione pripreme</i>	<i>Broj sportista za koje je izrađen program kondicione pripreme</i>	10	20	40	60	80
Mjera 2.3.6	<i>Stipendirati perspektivne i vrhunski sportiste na osnovu postignutih rezultata i kategorizacije sportista</i>	<i>Broj sportista korisnika stipendija</i>	10	15	15	20	25
Mjera 2.3.7	<i>Nagraditi sportiste za poseban doprinos i afirmaciju sporta kroz sistem premija i nacionalnih nagrada</i>	<i>Broj sportista dobitnika premija i nacionalnih nagrada</i>	10	15	15	20	25
Mjera 2.3.8	<i>Uspostaviti sistemsku podršku u finansiranju programa za sportske klubove koji u svom sastavu imaju najveći broj reprezentativaca kandidata za učešće na Olimpijskim igrama</i>	<i>Broj sportskih klubova koji su obuhvaćeni sistemskom podrškom u finansiranju programa</i>	10	15	15	20	25
Mjera 2.3.9	<i>Identifikovati perspektivne i vrhunske sportiste u olimpijskim sportovima, a koji žive i treniraju u inostranstvu i obezbijediti im uslove da svoje sportske karijere usmjere ka nastupima za nacionalne timove Crne Gore</i>	<i>Broj sportista iz inostranstva koji se odlučio da nastupa za nacionalni tim Crne Gore</i>	5	10	10	20	40
Mjera 2.3.10	<i>Uspostaviti kontrolu utroška finansijskih sredstava za programe nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova iz javnih finansija na svim nivoima vlasti, iz Fonda za</i>	<i>Broj suštinski kontrolisanih finansijski podržanih programa iz sredstava javnih finansija</i>	10	20	30	40	50

	<i>sport, sredstava od Igara na sreću i akcizne robe</i>						
Mjera 2.3.11	<i>Izraditi prijedloge za izmjene i dopune Zakona o sportu</i>	<i>Izmijenjen i dopunjen Zakon o sportu i broj izmijenjenih i dopunjenih članova Zakona o sportu</i>		100 %			

Operativni cilj 2.4	Povećanje kapaciteta nacionalnih sportskih saveza u cilju uspješnije organizacije međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori
----------------------------	---

Mjera 2.4.1	Definisanje standarda za uspješnu organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori
--------------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva izradu knjige standarda za kandidaturu i organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori, a u cilju stvaranja uslova za uspješnu organizaciju međunarodnih takmičenjima gdje bi se utvrdili zadaci i obaveze vladinog i nevladinog sektora u svakom segment organizacije. Ova aktivnost će obezbijediti stabilne finansiranje projekta, ali i smanjiti opasnost od neuspjeha u organizaciji i izazivanju finansijskih obaveza u smislu kazni i penala koje međunarodne organizacije dodjeljuju organizatorima i državama koje imaju propuste u organizaciji. Organizacija velikih međunarodnih takmičenja je višestruko korisna, kako za promociju sporta tako i za sportski turizam i promociju Crne Gore u međunarodnim okvirima.

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet

Partneri: nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Mjera 2.4.2	Permanentna edukacija organizatora međunarodnih takmičenja iz oblasti sportskog menadžmenata i poznavanja zakonskih normi u smislu javnih nabavki, zaštite integriteta u sportu (zaštita od zlostavljanja, sprječavanja nasilja na sportskim događajima, doping u sportu, namještanja mečeva i nelegalnog klađenja i dr)
--------------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizaciju seminara najmanje dva puta godišnje za organizatore međunarodnih sportskih takmičenja iz oblasti sportskog menadžmenata i poznavanja zakonskih normi u smislu javnih nabavki, zaštite integriteta u sportu (zaštita od

zlostavljanja, sprječavanja nasilja na sportskim događajima, doping u sportu, namještanja mečeva i nelegalnog klađenja i dr).

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet

Partneri: nacionalni sportski savezi, fakulteti za sport i menadžment u sportu, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi

Tabela indikatora za operativni cilj 2.4:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 2.4	<i>Povećanje kapaciteta nacionalnih sportskih saveza u cilju uspješnije organizacije međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori</i>	<i>Uspješno organizovana međunarodna takmičenja minimum 2 po godini realizacije Strategije</i>	2	2	2	2	2
Mjera 2.4.1	<i>Definisanje standarda za uspješnu organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori</i>	<i>Broj uspješno organizovanih međunarodnih sportskih takmičenja</i>	2	4	4	4	4
Mjera 2.4.2	<i>Permanentna edukacija organizatora međunarodnih takmičenja iz oblasti sportskog menadžmenata i poznavanja zakonskih normi u smislu javnih nabavki, zaštite integriteta u sportu (zaštita od zlostavljanja, sprječavanja nasilja na sportskim događajima, doping u sportu, namještanja mečeva i nelegalnog klađenja i dr)</i>	<i>Broj edukovanih sportskih stručnjaka I broj održanih seminara</i>	5 2	10 4	15 5	20 10	25 11

4.3 Unaprjeđenje sporta djece i omladine

Jedan od najvećih izazova u procesu uspostavljanja sistema sporta u Crnoj Gori jeste upravo predškolski, školski i univerzitetski sport. Danas je najveći problem ovog dijela sistema sporta mali obuhvat djece i omladine programima u oblasti sporta. Nastava fizičkog vaspitanja se često odvija u neadekvatnim prostorima koji nijesu ni opremljeni po normativima propisanim od strane nadležnog ministarstva. Nedostatak vannastavnih aktivnosti dovodi do toga da se sportom u sportskim klubovima, naročito u najranijem životnom dobu, bave oni koji imaju finansijskih sredstava da plate članarinu, a ne oni koji su talentovani za određenu sportsku granu. Klubovi su zbog loše finansijske situacije često prepušteni tržištu pa su tako zainteresovani za rad sa najmlađima i sve dok roditelji imaju interes

djeca se zadržavaju u sportu, ali kada se dođe do vrhunskog nivoa i kada počinju da se pojavljuju troškovi za klubove kako bi sportisti učestvovali na kampovima, međunarodnim takmičenjima i ukoliko roditelji nemaju dovoljno novca da sve ove aktivnosti finansiraju, klubovi se jednostavno povlače i tako se gube talenti. Strategija predviđa stvaranje humanih uslova za bavljenje sportom mladih kako bi se sportom bavilo što veći broj mladih koji nužno ne moraju da postanu vrhunski sportisti već pravi konzumenti sportskih aktivnosti kao rekreativci. Svjetska zdravstvena organizacija je propisala da je mladim ljudima potrebno 60 minuta svakog dana da redovno fizički vježbaju kako bi bili zdravi i da bi kvalitetno odrastali. Koordinacija i saradnja škola i sportskih klubova je više nego potrebna naročito u segmentu zajedničkih aktivnosti u dijelu vannastavnih aktivnosti. Strategija predviđa i unaprjeđenje studentskog sporta i vraćanja obaveznih časova fizičke kulture na Univerzitetima.

I u ovom segmentu veliku ulogu imaju ustanove kao što su Zavod za sportsku medicinu, Antidoping komisija, Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i sportski klubovi, a posebnu ulogu imaju Crnogorski školski sportski savez i Studentski sportski savez, jer oni kroz svoje programe moraju obezbijediti veliki obuhvat mladih koji će se redovno baviti fizičkim aktivnostima. U tom smislu potrebno je promijeniti sistem školskih sportskih takmičenja koja zapravo treba da budu prilika da se takmiče oni koji već nijesu obuhvaćeni organizovanim trenažnim procesom. Potrebno je voditi računa da u sistemu školskog sporta mora učestvovati najveći dio školske populacije i da ova takmičenja ne budu opterećena imperativom pobjede. Kako bi što više motivisali djecu da se bave sportskim aktivnostima u okviru škole potrebno je analizirati nastavne planove i programe i omogućiti djeci da se bave i probaju i neke druge sportove osim onih koji su im ponuđeni u planu i programu rada. Poseban izazov u dijelu sporta djece i omladine jeste školovanje i usklađivanje obaveza koje mladi sportisti imaju. Trening ne smije da bude smetnja u procesu edukacije sportiste, škole treba da pomognu, naročito vrhunskim sportistima, da mogu da uče i treniraju u isto vrijeme. Strategijom se utvrđuje potreba redovnih testiranja školske omladine EUROfit testovima kako bi se pratio status omladine u smislu motoričkih sposobnosti. Potrebno je kontrolisati realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i dodatno motivisati nastavnike i profesore da na kvalitetan i posvećen način realizuju nastavu fizičke kulture.

Razvoj i unaprjeđenje sistema školskog sporta je jedan od najvažnijih prioriteta Strategije jer kroz školske aktivnosti doći će do povećanja obuhvata djece koja aktivno vježbaju. Postojeći sistem diskriminiše djecu koja nijesu motorički dovoljno talentovana za sport ali i bez obzira na navedenu činjenicu imaju potrebu za fizičkim vježbanjem i učestvovanjem

u igri prije svega. Školski sport ne smije biti satkan samo od talentovane djece koja se već organizovano bave fizičkim vježbanjem u sportskim klubovima, škola mora dati priliku i drugima, mora motivisati sve učenike da se redovno bave fizičkim aktivnostima i to ne zbog postizanja vrhunskih sportskih postignuća nego zbog svog zdravlja koje je na prvom mjestu. Stvaranje navika za redovno vježbanje će u kasnijem uzrastu biti pokretač mladih ljudi da i tokom studija pa kasnije i kada se zaposle i formiraju svoje porodice ipak ostanu vjerni redovnom fizičkom vježbanju i da kasnije taj način razmišljanja prenesu i na svoju djecu.

Tokom rasprave o strategiji došlo se do zaključka da je potrebno izraditi Nacionalnu strategiju razvoja predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori jer je ova oblast veoma kompleksna i obuhvata više činilaca i ministarstava, a zahtijeva posebno angažovanje Crnogorskog školskog sportskog saveza i Studentskog sportskog saveza. Ovo javnom politikom se moraju jasno definisati ciljevi uz poštovanje autonomije sporta ali i Univerziteta.

Školski sport mora biti dostupan svima i ne smije biti opterećen takmičarskim rezultatima.

Strateški cilj 3	Razvijen i unaprijeđen sistem sporta djece i omladine kroz stvaranje uslova za povećanje obuhvata djece i omladine koja se bave sportom
Operativni cilj 3.1	Izgradnja, sanacija, adaptacija i opremanje adekvatnim spravama i rekvizitima zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta
Mjera 3.1.1	Izraditi analizu stanja zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva evidentiranje i analizu stanja zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta.

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski školski sportski savez i Studentski sportski savez Crne Gore

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 3.1.2	Definisanje prioriteta i izrada plana za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se nakon izvršene analize izvrši definisanje prioriteta i izrada plana za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima. Definisanjem prioriteta vršiće se i procjena potrebnog budžeta za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo prosvjete i Univerzitet Crne Gore

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 3.1.3	Izgraditi, rekonstruisati, adaptirati i opremiti fiskulturne sale i sportske terene pri školama i univerzitetima
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da će se nakon izvršene analize, definisanih prioriteta i izrada plana otpočeti sa konkretnim aktivnostima na poslovima na izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo prosvjete i Univerzitet Crne Gore

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava

Tabela indikatora za operativni cilj 3.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 3.1	<i>Izgradnja, sanacija, adaptacija i opremanje adekvatnim spravama i rekvizitima zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta</i>	<i>Povećan broj izgrađenih, saniranih, adaptiranih i opremljenih adekvatnim spravama i rekvizitima sportskih objekata namijenjenim za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta za 20 % u prve dvije godine realizacije strategije i za 20 % u za druge dvije godine realizacije strategije</i>	10%	20 %			20%
Mjera 3.1.1	<i>Izraditi analizu stanja zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta</i>	<i>Izrađena analiza stanja i opremljenosti zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima</i>		100 %			
Mjera 3.1.2	<i>Definisanje prioriteta i izrada plana za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima</i>	<i>Izrađena lista prioriteta i izrađen plan za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima</i>	100%				
Mjera 3.1.3	<i>Izgraditi, rekonstruisati, adaptirati i opremiti fiskulturne sale i sportske terene pri školama i univerzitetima</i>	<i>% objekata koji su izgrađeni, sanirani i adaptiranih pri školama i univerzitetima</i>	5%	5 %	10%	15 %	20 %

Operativni cilj 3.2	Povećan broj sportskih sekcija i drugih vannastavnih sportskih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta, sufinansiranje članarine za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova i obezbjeđivanje kvalitetnije nastave fizičke kulture
---------------------	---

Mjera 3.2.1	Pripremiti plan i program za realizaciju vannastavnih aktivnosti po sportovima i protokol o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih o realizaciji vannastavnih sportskih aktivnosti u sportskim klubovima
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva saradnju svih partnera u pripremi plana i programa za realizaciju vannastavnih aktivnosti po

sportovima i protokola o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih o realizaciji vannastavnih aktivnosti u sportskim klubovima. Treneri koji će realizovati vannastavne aktivnosti moraju ispunjavati uslov u smislu odgovarajućeg formalnog obrazovanja, a kako bi vannastavne aktivnosti bile realizovane po standardima škola i univerziteta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 3.2.2	Uspostaviti stručni nadzor nad realizacijom vannastavnih aktivnosti koje se sprovode u okviru sportskih organizacija
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se obezbijedi dovoljan broj kvalifikovanih stručnih nadzornika koji bi se bavili nadzorom nad realizacijom vannastavnih aktivnosti koje se sprovode u okviru sportskih organizacija. Da bi se ova aktivnost realizovala potrebno je izvršiti izmjene i dopune Zakona o sportu gdje bi se regulisao status stručnog sportskog nadzora formalno pravno regulisao

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 3.2.3	Uspostaviti jedinstveni piramidalni sistema takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva uspostavljanje jedinstvenog piramidalnog sistema takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu vodeći računa da u njemu učestvuju i oni koji se ne bave aktivno sportom i da se takmičenja organizuju od razrednih, preko međurazrednih, školskih, međuškolskih, opštinskih, regionalnih i nacionalnih takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu

Ključni nosioci: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 3.2.4	Sufinansirati članarine sa pozicije svih nivoa vlasti za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova na osnovu Odluke o izboru sportskih klubova koji će uključivati djecu u sportske aktivnosti i organizovano fizičko vježbanje
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva ocjenjivanje programa i priprema rješenja za dodjelu sredstava javnih finansija za sufinansiranje članarina za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova na svim nivoima vlasti. Realizacijom ove aktivnosti na svim nivoima vlasti biće povećan obuhvat uključivanja djece u sistem redovnog fizičkog vježbanja

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 3.2.5	Sprovesti EUROFIT testiranje đaka osnovnih i srednjih škola 2 puta godišnje
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizovanje i sprovođenje EUROFIT testiranje đaka osnovnih i srednjih škola 2 puta godišnje, a rezultate testiranja prosleđivati u bazu centralnog softvera koji se nalazi u Zavodu za medicinu sporta

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 3.2.6	Sprovesti ljebarske preglede za sve učesnike u vannastavnim sportskim aktivnostima
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizaciju i sprovođenje ljebarskih pregleda za sve učesnike u vannastavnim sportskim aktivnostima na cijeloj teritoriji Crne Gore uz uključivanje zdravstvenih ustanova u svim gradovima

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Tabela indikatora za operativni cilj 3.2:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 3.2	<i>Povećan broj sportskih sekcija i drugih vannastavnih sportskih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta, sufinansiranje članarine za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova i obezbjeđivanje kvalitetnije nastave fizičke kulture</i>	<i>Povećan broj djece i mladih obuhvaćen organizovanim fizičkim vježbanjem u vannastavnim aktivnostima u školama i univerzitetima za 20 %</i>	5	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 3.2.1	<i>Pripremiti plan i program za realizaciju vannastavnih aktivnosti po sportovima i protokola o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih o realizaciji vannastavnih sportskih aktivnosti u sportskim klubovima</i>	<i>Izrađen plan i program vannastavnih aktivnosti i protokola o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih</i>	100 %				
Mjera 3.2.2	<i>Uspostaviti stručni nadzor nad realizacijom vannastavnih aktivnosti koje se sprovode u okviru sportskih organizacija</i>	<i>Broj kvalifikovanih stručnih nadzornika</i>	5	10	15	20	25
Mjera 3.2.3	<i>Uspostaviti jedinstveni piramidalni sistema takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu</i>	<i>% djece koja su obuhvaćena piramidalnim sistemom takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu</i>	10%	10 %	15 %	20 %	25 %
Mjera 3.2.4	<i>Sufinansirati članarine sa pozicije svih nivoa vlasti za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova na osnovu Odluke o izboru sportskih klubova koji će uključivati djecu u sportske aktivnosti i organizovano fizičko vježbanje</i>	<i>Izrađeno Rješenje o dodjeli sredstava javnih finansija za sufinansiranje članarina za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Mjera 3.2.5	<i>Sprovesti EUROFIT testiranje đaka osnovnih i srednjih škola 2 puta godišnje</i>	<i>% đaka osnovnih i srednjih škola koja su testirana EUROFIT testovima</i>	10%	15 %	20 %	40 %	50 %
Mjera 3.2.6	<i>Sprovesti ljekarske preglede za sve učesnike u vannastavnim sportskim aktivnostima</i>	<i>% sprovedenih ljekarskih pregleda</i>	10%	20 %	35 %	40 %	50 %

Operativni cilj 3.3	Sistemska uređenje sporta djece i omladine
---------------------	--

Mjera 3.3.1	Osmisliti i realizovati kampanju u cilju promocije predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta, promocije fer pleja, tolerancije i poštovanja različitosti
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva sprovođenje medijske kampanje u cilju promocije zdravih stilova života kao što su predškolski, školski i univerzitetski sport, promocije fer pleja, tolerancije i poštovanja različitosti

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Mjera 3.3.2	Izrada Nacionalne strategije za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva saradnju sa širokim krugom partnera i kroz najširu javnu raspravu izraditi Nacionalnu strategiju za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori kako bi bio postignut konsenzus svih zainteresovanih strana. Nacionalnom strategijom biće veoma precizno definisani koraci u svrhu unaprjeđenja svih segmenata sistema školskog sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Tabela indikatora za operativni cilj 3.3:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 3.3	<i>Sistemska uređenje sporta djece i omladine</i>	<i>% predškolskih ustanova, škola i univerziteta uključenih u sistem sporta djece i omladine</i>	10%	10 %	15 %	20 %	25 %
Mjera 3.3.1	<i>Osmisliti i realizovati kampanju u cilju promocije predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta, promocije fer pleja, tolerancije i poštovanja različitosti</i>	<i>Realizovana medijska kampanja</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Mjera 3.3.2	<i>Izrada Nacionalne strategije za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori</i>	<i>Izrađena Nacionalna strategija za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori</i>	50%	100 %			
-------------	--	--	-----	-------	--	--	--

4.4 Uspostavljanje kvalitetnog sistema rekreativnog vježbanja u Crnoj Gori

Osnovni zadatak rekreativnog sporta jeste povećanje obuhvata bavljenja redovnim fizičkim aktivnostima u svim segmentima stanovništva posebno djece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih. Kao i za segment vrhunskog i školskog sporta i u segmentu rekreacije od izuzetne važnosti je objedinjenost sistema. Naime, na ovom polju potrebna je koordinacija aktivnosti sa nacionalnog nivoa sve do jedinica lokalnih samouprava. Izgradnja teretana na otvorenom, javnih sportskih terena koji su dostupni svim građankama i građanima i to bez finansijske nadoknade, izgradnja trim staza i staza zdravlja, izgradnja biciklističkih staza na kojima se mogu voziti i roleri, izgradnja bazena, uređenje prirodnih kupališta i dr, osnovni su preduslovi za unaprjeđenje rekreativnog sporta u Crnoj Gori. Pogodnost u ovom segmentu jeste što fondovi Evropske unije itekako prepoznaju značaj navedene teme, pa vrlo često odobravaju grantove upravo za realizaciju prethodno navedenih ideja. Da bi se ovakav vrsta podrške mogla realizovati potrebno je podizanje kapaciteta saveza i organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem rekreativnog sporta.

Dobro organizovan rekreativni sport garant je zdrave nacije i smanjenja rizika od tzv. "modernih bolesti", kao što su dijabetes, povećan stres, gojaznost, bolesti kardio-vaskularnog sistema i dr. To dalje znači da, ukoliko se građanke i građani bave rekreativnim sportom, i sistem zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite će biti relaksiraniji. Zbog svega gore navedenog, uz stvaranje uslova za bavljenje rekreativnim sportom, neophodno je imati permanentnu kampanju motivisanja građanki i građana Crne Gore da se fizički aktiviraju i da počnu da više vode računa o svom zdravlju. Zato rekreativni sport ima svoju značajnu ulogu u Strategiji i pripadajućem Akcionom planu.

Strateški cilj 4	Povećan obuhvat bavljenja redovnim fizičkim aktivnostima u svim segmentima stanovništva posebno djece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih
------------------	--

Operativni cilj 4.1	Stvoreni uslovi za povećano učešće građanki i građana Crne Gore u rekreativnim fizičkim aktivnostima
---------------------	--

Mjera 4.1.1	Izgraditi, obilježiti i održavati TRIM staze, staze zdravlja, staza za šetnju i planinarenje, staza za bicikle i rolere i teretana na otvorenom
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva izradu liste svih TRIM staza, staza zdravlja, staza za šetnju i planinarenje, staza za bicikle i rolere i teretana na otvorenom i izraditi plan održavanja i plan izgradnje novih kapaciteta širom Crne Gore. Nakon izrade planova krenuće se u konkretnu realizaciju aktivnosti u smislu izgradnje, obilježavanja i održavanja navedenih objekata.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, Biciklistički savez Crne Gore, Planinarski savez Crne Gore, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 4.1.2	Organizovati sportske susrete i takmičenja za radnike kompanija iz državnog i privatnog sektora
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnost koja se sprovodi u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, jedinicama lokalnih samouprava, privredom, sindikatima koji će organizovati susrete i takmičenja za radnike državnih i privatnih kompanija. Kroz organizaciju ovakvih aktivnosti podizaće se i svijest poslodavaca o značaju redovnog fizičkog vježbanja za zdravlje, ali i za produktivnost i zadovoljstvo zaposlenih.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 4.1.3	Stvoriti uslove za organizovano vježbanje osoba pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (punoljetne i maloljetne osobe)
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva opremanje prostora za rekreativno vježbanje pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (za punoljetne i maloljetne osobe), adekvatnom sportskom opremom i sportskim rekvizitima. Na ovaj način pruža se mogućnost upražnjavanja redovnih fizičkih aktivnosti i onim kategorijama koje su posebno društveno i socijalno osjetljive.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo pravde

Partneri: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, Specijalna olimpijada, jedinice lokalnih samouprava.

Mjera 4.1.4	Organizovati stručne edukacije na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegov pozitivan uticaj na zdravlje građanki i građana Crne Gore
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva organizovanje minimalno 4 stručne edukacije na nacionalnom nivou na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegov pozitivan uticaj na zdravlje građanki i građana Crne Gore. Realizacijom ove aktivnosti podići će se ukupna svijest o značaju redovnog fizičkog vježbanja za zdravlje i dovesti do povećanja građanki i građana Crne Gore koji redovno fizički vježbaju. Pozitivni aspekti redovne fizičke aktivnosti nijesu usmjereni samo na tijelo vježbača već i na njegov um pa tako rekreativno vježbanje pozitivno i preventivno utiče i na moderne bolesti kao što je stres.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 4.1.5	Sufinansirati programe sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva sistemsku podršku u smislu sufinansiranja programa aktivnosti sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava. Realizacijom ove aktivnosti nastaviće se i

unaprijediti dosadašnja praksa sufinansiranja programa rekreativnog sporta, ali je osnovni cilj ove aktivnosti da ona obuhvati kako državni tako i lokalni nivo vlasti. Uvidom u strukturu finansiranja sportskih programa u jedinicama lokalnih samouprava u Crnoj Gori mali dio sredstava se izdvaja za finansiranje programa iz oblasti rekreativnog sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, jedinice lokalnih samouprava

Tabela indikatora za operativni cilj 4.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 4.1	<i>Stvoreni uslovi za povećano učešće građanki i građana Crne Gore u rekreativnim fizičkim aktivnostima</i>	<i>Povećan broj učešća građanki i građana Crne Gore u rekreativnim fizičkim aktivnostima za 20 %</i>	5%	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 4.1.1	<i>Izgraditi, obilježiti i održavati TRIM staze, staze zdravlja, staza za šetnju i planinarenje, staza za bicikle i rolere i teretana na otvorenom</i>	<i>% Izgrađenih, obilježenih i održanih TRIM staze, staze zdravlja, staza za šetnju i planinarenje, staza za bicikle i rolere i teretana na otvorenom</i>	5%	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 4.1.2	<i>Organizovati sportske susrete i takmičenja za radnike kompanija iz državnog i privatnog sektora</i>	<i>Boj organizovanih susreta i takmičenja za radnike kompanija iz državnog i privatnog sektora</i>	2	5	10	15	20
Mjera 4.1.3	<i>Stvoriti uslove za organizovano vježbanje osoba pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (punoljetne i maloljetne osobe)</i>	<i>Boj opremljenih prostora za vježbanje pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (punoljetne i maloljetne osobe)</i>	2	2	4	6	8
Mjera 4.1.4	<i>Organizovati stručne edukacije na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegov pozitivan uticaj na zdravlje građanki i građana Crne Gore</i>	<i>Broj organizovanih stručnih edukacija na nacionalnom nivou na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegov pozitivan uticaj na zdravlje građanki i građana Crne Gore</i>	4	4	6	8	10
Mjera 4.1.5	<i>Sufinansirati programe sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava</i>	<i>Izrađeno Rješenje o sufinansiranju programa sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava</i>	100%	100%	100%	100%	100%

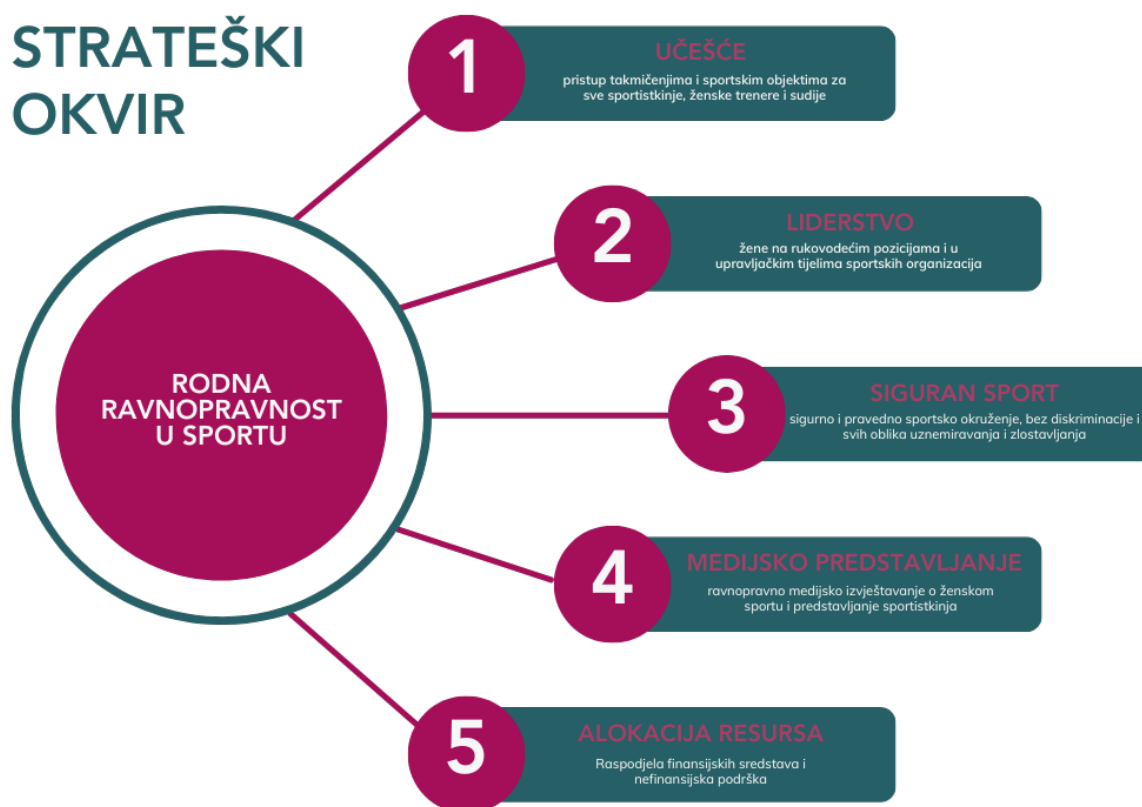
4.5 Žene u sportu

Nacionalna strategija razvoja sporta u Crnoj Gori za period 2024 - 2028, kao ključni dokument za razvoj sporta na nacionalnom nivou, ima za cilj unaprjeđenje sportske infrastrukture, podršku sportistima/sportistkinjama i ženskim i muškim trenerima, promociju sportskog turizma, razvoj sportske industrije i promociju zdravih stilova života. Međutim, od velike važnosti je i unaprjeđenje učešća žena u sportu i stvaranje jednakih mogućnosti za sve.

U svijetu, stopa učešća žena i djevojčica u sportu i fizičkim aktivnostima je generalno niža nego kod muškaraca i dječaka. Ovo se može pripisati dodatnim barijerama i diskriminaciji sa kojima se žene suočavaju, kao i posljedicama manjeg pristupa i manjeg broja mogućnosti za učešće u sportu i fizičkim aktivnostima. Rodna ravnopravnost tiče se svih nas, kako žena tako i muškaraca, kako starijih tako i mlađih, što se pokazuje njenim uključivanjem u Ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih nacija (br. 5). Kao društveno sredstvo, sport svakako može pružiti snažnu platformu za promovisanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena i djevojčica, a važno je da bude zasnovan na rodnoj ravnopravnosti i da pruža jednake mogućnosti, prava i odgovornosti ženama i muškarcima. Rodna ravnopravnost treba da se promoviše u sportskom učešću na svim nivoima, od osnovnih do elitnih, od terena do administrativnih i upravljačkih tijela sportskih organizacija.

Prema Izvještaju Evropske komisije za 2022, žene u Crnoj Gori se suočavaju sa velikim brojem prepreka i izazova, kao što su diskriminacija, nejednakost između žena i muškaraca u zapošljavanju i socijalnoj politici, seksualno i druge vrste zlostavljanja i uznemiravanja, nedostatak prilika za obuku i usavršavanje, stereotipi i predrasude, mali procenat žena u upravljačkim tijelima, da pomenemo samo neke, a što se preslikava i na oblast sporta. Zbog toga je neophodno da se Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori za period 2024 – 2028. posebno fokusira na unaprjeđenje položaja žena u sportu.

Međunarodni olimpijski komitet (MOK) i Ujedinjene nacije (UN) prepoznaju značaj ravnopravnosti polova u sportu i preporučuju nekoliko mjera koje bi Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori za period 2024 – 2028. mogla da primijeni u cilju postizanja rodne ravnopravnosti u sportu, a odnose se na oblasti učešća, liderstva, sigurnog sporta, predstavljanja sportistkinja u medijima i alokaciju resursa.

Jedna od preporuka je osnaživanje žena u sportu kroz edukaciju i podršku. Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori za period 2024 – 2028. bi mogla da uvede programe i seminare namijenjene ženama u sportu kako bi se unaprijedile njihove sportske vještine, ali i njihove leaderske sposobnosti. Takođe, važno je da se obezbijedi finansijska podrška za ženske sportske klubove i organizacije, kao i da se uvedu kvote za učešće žena u upravljačkim tijelima sportskih organizacija.

Druga preporuka je uspostavljanje rodno senzitivnih politika i mjera. Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori bi mogla da unaprijedi pristup žena sportskim objektima i opremi, kao i da se obezbijedi rodno senzitivna obuka za trenere i sportske zvaničnike.

Treća preporuka je unaprjeđenje medijskog izvještavanja o ženama u sportu. Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori bi mogla da se fokusira na promociju sportskih dostignuća žena, kao i na promovisanje pozitivnih i inspirativnih priča o ženama u sportu. Takođe, važno je da se osigura jednak tretman i ravnopravnost u medijskom izvještavanju o sportskim događajima, bez obzira na to da li se radi o ženama ili muškarcima.

Četvrta preporuka je sprovođenje istraživanja i analiza rodne ravnopravnosti u sportu. Nacionalna strategija bi mogla da se osloni na

naučne dokaze i istraživanja o uticaju rodni razlika u sportu, kako bi se razvile politike i mjere koje su zasnovane na činjenicama. Takođe, važno je da se redovno prati i evaluira napredak u ostvarivanju ravnopravnosti polova u sportu.

Konačno, važno je napomenuti da su mjere koje su preporučene od strane MOK-a i UN-a važne, ne samo za unaprjeđenje položaja žena u sportu, već i za poboljšanje sportskih performansi. Kada se obezbijedi jednak pristup i podrška, žene mogu postići izvanredne sportske uspjehe, što doprinosi promociji sporta i ravnopravnosti polova u društvu.

U skladu sa ovim preporukama, Strategija će se fokusirati na nekoliko ključnih oblasti koje će unaprijediti učešće žena u sportu i stvoriti ravnopravnije uslove za žene i muškarce u sportu:

- 1) Finansijska podrška: Nacionalna strategija bi trebalo da obezbijedi adekvatnu finansijsku podršku za ženske sportske klubove i organizacije, kao i da osigura pravednu raspodjelu finansijskih sredstava za sport, bez obzira na pol;
- 2) Obuka i podrška: Nacionalnom strategijom se predviđa unaprjeđenje pristupa edukaciji i obuci za žene u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, ali i liderstvo i preduzetničke sposobnosti;
- 3) Rodno senzitivna politika: Razvoj rodno senzitivne politike je jedan od ključnih ciljeva Nacionalne strategije razvoja sporta u Crnoj Gori za period do 2028. godine. Ovaj pristup je u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama Međunarodnog olimpijskog komiteta i drugih relevantnih organizacija koje se bave unaprjeđenjem ravnopravnosti polova u sportu. Jedna od ključnih oblasti na koju će Nacionalna strategija fokusirati svoju pažnju je prevencija seksualnog uznemiravanja i diskriminacije u sportu. Ovo uključuje razvijanje i implementaciju politika i programa koji će omogućiti sigurno i inkluzivno okruženje za sve učesnike u sportu. Nacionalna strategija će takođe podržavati implementaciju mehanizama za prijavljivanje i procesuiranje slučajeva zlostavljanja, uznemiravanja i diskriminacije u sportu;
- 4) Medijsko izvještavanje: Nacionalna strategija će se fokusirati i na promociju sportskih dostignuća žena, kao i na promovisanje pozitivnih i inspirativnih priča o ženama u sportu, uz osiguravanje jednakog tretmana i ravnopravnosti u medijskom izvještavanju. U tom smislu, trebalo bi potpisati Memorandum o razumijevanju sa Agencijom za elektronske medije, koji bi tretirao ovu oblast;
- 5) Istraživanje i evaluacija: Nacionalna strategija će se oslanjati na naučne dokaze i istraživanja o uticaju rodni razlika u sportu, kako bi se razvile politike i mjere koje su zasnovane na činjenicama, a

redovno praćenje i evaluacija bi mogli dati uvid u napredak u ostvarivanju ravnopravnosti polova u sportu.

Implementacija kvota za veću zastupljenost žena u upravljačkim tijelima sportskih organizacija je važan korak ka unaprjeđenju rodne ravnopravnosti u sportu. U tom smislu, neophodno je uvažiti preporuke Međunarodnog olimpijskog komiteta iz Agende 2020+5, Evropskih olimpijskih komiteta iz Agende 2030 i ostalih međunarodnih sportski organizacija. Međutim, da bi se kvote zaista primijenile i postigao željeni efekat, potrebno je razviti mehanizme nagrađivanja nacionalnih sportskih saveza za implementaciju ovih kvota. Ovi mehanizmi bi trebalo da budu usmjereni ka promovisanju i nagrađivanju onih nacionalnih saveza koji su najuspješniji u postizanju veće zastupljenosti žena u upravljačkim tijelima.

Jedan od mogućih mehanizama nagrađivanja bi mogao biti finansijska podrška od strane Ministarstva sporta ili neke druge relevantne institucije. Nacionalni savezi koji ispune ili premaše ciljeve kvota za zastupljenost žena u upravljačkim tijelima sportskih organizacija, mogu biti nagrađeni dodatnim sredstvima za rad. Ovi dodatni resursi mogu biti usmjereni ka daljem unaprjeđenju položaja žena u sportu, kao i ka unaprjeđenju kvaliteta rada nacionalnih saveza. Još jedan mehanizam nagrađivanja može biti davanje priznanja nacionalnim savezima koji su postigli uspjeh u primjeni kvota. Ova priznanja mogu biti javna, kao što su objavljivanje na web stranicama Ministarstva sporta ili formalna priznanja poput medalja ili pehara. Ova priznanja mogu biti usmjerena ka promovisanju i motivisanju nacionalnih saveza za primjenu kvota za zastupljenost žena u upravljačkim tijelima sportskih organizacija.

Konačno, nacionalni savezi koji uspješno primjenjuju kvote za zastupljenost žena u upravljačkim tijelima mogu dobiti prednost u apliciranju za finansijska sredstva, sponzorstva i druge vidove podrške. Na ovaj način, nacionalni savezi bi bili nagrađeni za svoj trud i doprinos unaprjeđenju rodne ravnopravnosti u sportu.

Rodna ravnopravnost i učešće žena u sportu, na svim nivoima, su od velike važnosti, ne samo za unaprjeđenje položaja žena u sportu, već i za stvaranje pravednog i jednakog društva.

Strateški cilj 5	Unaprijeđen i razvijen sistem podrške žena u sportu
------------------	---

Operativni cilj 5.1	Unaprjeđenje kapaciteta klubova i sportskih organizacija koje se bave afirmacijom ženskog sporta
---------------------	--

Mjera 5.1.1	Sufinansirati programe za klubove ili organizacije koje se bave afirmacijom ženskog sporta
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se na svim nivoima vlasti obezbijede uslovi za raspisivanje konkursa i odobravanje finansijskih sredstava za sufinansirane programa za klubove ili organizacije koje se bave afirmacijom ženskog sporta. Realizacijom ove aktivnosti povećavaće se kapaciteti čitavog sistema sporta u Crnoj Gori i obezbijediće se afirmacija ženskog sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Mjera 5.1.2	Imperativno ustanoviti kvotu u procentu od 30 % za uključivanje žena u upravljačke strukture sportskih klubova, nacionalnih sportskih saveza i Crnogorskog olimpijskog komiteta
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o sportu gdje će se uvesti imperativna odredba za uključivanje žena u upravljačke strukture sportskih klubova, nacionalnih sportskih saveza i Crnogorskog olimpijskog komiteta kvotom od 30 %. Iz iskustava iz drugih strategija se jasno vidi da je imperativna odredba najefikasniji način kako bi se u upravljačke strukture u sportskim organizacijama uključilo više žena.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Mjera 5.1.3	Organizovati seminare i radionice namijenjene ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti
--------------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti koje će se sprovoditi kontinuirano tokom svake godine primjene Strategije kada će se organizovati najmanje 4 seminara i radionica namijenjenih ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Mjera 5.1.4	Obezbijediti edukativne seminare za novinare i urednike o značaju ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici Crne Gore
--------------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti koje će se sprovoditi kontinuirano tokom svake godine primjene Strategije kada će se organizovati najmanje 4 seminara na temu značaja promocije i ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Tabela indikatora za operativni cilj 5.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 5.1	<i>Unaprjeđenje kapaciteta klubova i sportskih organizacija koje se bave afirmacijom ženskog sporta</i>	<i>Broj klubova i sportskih organizacija koje se bave razvojem i Unaprjeđenjem ženskog sporta povećan za 20 %</i>	5%	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 5.1.1	<i>Sufinansirati programe za klubove ili organizacije koje se bave afirmacijom ženskog sporta</i>	<i>Izrađeno Rješenje o raspodjeli sredstava za sufinansiranje programa za klubove ili organizacije koji se bave afirmacijom ženskog sporta</i>		100%	100%	100%	100%
Mjera 5.1.2	<i>Imperativno ustanoviti kvotu u procentu od 30 % za uključivanje žena u upravljačke strukture sportskih klubova,</i>	<i>Izmijenjen Zakon o sportu i broj sportskih organizacija koje su implementirale odredbu</i>	100 %				

	<i>nacionalnih sportskih saveza i Crnogorskog olimpijskog komiteta</i>						
Mjera 5.1.3	<i>Organizovati seminare i radionice namijenjene ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti</i>	<i>Broj organizovanih seminara i radionica namijenjenih ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti</i>	4	4	6	6	8
Mjera 5.1.4	<i>Obezbijediti edukativne seminare za novinare i urednike o značaju ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici Crne Gore</i>	<i>Broj organizovanih seminara na temu značaja promocije i ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici</i>	4	4	6	6	8

4.6 Sport posebnih grupa posebno sportista sa invaliditetom, sporta u vojsci i policiji

Sport osoba sa invaliditetom je prepoznat strateškim dokumentom i značaj uključivanja osoba sa invaliditetom u redovne fizičke i sportske aktivnosti je veoma važan. Strategijom je predviđena permanentna podrška sportistima sa invaliditetom u smislu njihove potpune afirmacije u sistemu sporta od rekreativnog i sve do vrhunskog sporta. Motivisati osobe sa invaliditetom da redovno da vježbaju, bave se sportom i tako se aktivno uključe u društvo je jedan od prioriteta Strategije. Inkluzija i nulta tolerancija na svaki oblik diskriminacije je osnovni postulat sporta, pa samim tim i ove Strategije. U tom smislu potrebno je povećati svijest o značaju adaptacije sportskih objekata kako bi bili pristupačni osobama sa invaliditetom i naravno propisati obavezu da svaki izgrađeni sportski objekat ubuduće mora biti potpuno u standardima kojima je propisano da osobe sa invaliditetom nesmetano mogu ući u objekat i koristiti svlačionice sa adekvatnim toaletom za osobe sa invaliditetom.

Razvijanje sporta u vojsci i policiji predstavlja poseban izazov definisan strateškim dokumentom. Značaj ovog segmenta sporta je obostran i to kako za vojsku i policiju tako i za sistem sporta. Zapošljavanjem vrhunskih sportista u jedinice vojske i policije omogućava vrhunskim sportistima da u toku svoje sportske karijere imaju maksimalno dobre uslove za pripremu, kao i riješeno socijalno pitanje tj. zaposlenje. Neriješen status u oblasti socijalne zaštite u sferi vrhunskog sporta je veliki problem, jer je mali broj vrhunskih sportista koji se nalaze u statusu profesionalnih sportista tj. nemaju potpisan profesionalni ugovor sa sportskom organizacijom, a sa druge strane sve obaveze koje imaju su u rangu profesionalnih sportista. Nije rijedak slučaj da vrhunski sportisti čak nemaju ni adekvatno

zdravstveno osiguranje jer nemaju status zaposlenih lica. Zato je rješavanje ovako važnog egzistencijalnog pitanja za vrhunske sportiste koji se naročito bave sportskim disciplinama interesantnim za vojsku i policiju kao što su streljaštvo, atletika, plivanje, džudo, rvanje, karate i dr. Upravo sportisti iz navedenih grana sporta kada završe svoje sportske karijere nastavljaju da rade u jedinicama vojske i policije kao instruktori u sportovima za koje su eksperti ili u nekim drugim granama za koje imaju formalno obrazovanje. Tako se, sa jedne strane, vrši promocija aktivnosti vojske i policije, a sa druge strane pomaže sportisti da maksimalno ostvari sve svoje kapacitete i konačno benefit imaju i svi oni koji kasnije dobijaju znanja i vještine sportista nakon njihove sportske karijere.

Strateški cilj 6	Razvijen i unaprijeđen sport posebnih grupa, posebno sportista sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama, sporta u vojsci i policiji
------------------	---

Operativni cilj 6.1	Stvaranje uslova za povećano učešće osoba sa invaliditetom u sportu kroz podizanje kapaciteta Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade i drugih organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
---------------------	---

Mjera 6.1.1	Uspostaviti sistemsku saradnju između Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade sa jedinicama lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu i izradu protokola o saradnji između Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade sa predstavnicima jedinica lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama. Cilj ove aktivnosti je da što veći broj jedinica lokalnih samouprava potpiše i u praksi realizuje Protokol.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, jedinice lokalnih samouprava

Mjera 6.1.2	Izraditi protokol sa preporukama jedinicama lokalnih samouprava, Ministarstvu za kapitalne investicije u cilju unaprjeđenja i prilagođavanja sportske infrastrukture za korišćenje sportista osobama sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva Potpisivanje protokola o saradnji između Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade sa predstavnicima jedinica lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava.

Mjera 6.1.3	Izraditi izmjene i dopune Kategorizacije sportova, sportista i trenera osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva analizu postojeće Kategorizacije sportova, sportista i trenera kao podzakonskog akta i izvršiti izmjene i dopune. Kategorizacija je podzakonski akt koji je veoma važan jer se njegovom primjenom rješava i značajni dio pitanja finansiranja programa u oblasti sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Mjera 6.1.4	Izraditi medijsku strategiju za promociju sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva osmišljavanje i izradu medijske strategije za promociju sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama, a u cilju prevencije od diskriminacije i prihvatanju različitosti, promocije sportista sa invaliditetom koji postižu vrhunska sportska postignuća na Paraolimpijskim igrama i Specijalnoj olimpijadi i promociji klubova koji se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama.

Ključni nosilac: Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Mjera 6.1.5	Obezbijediti edukativne seminare za trenere koji se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama i za trenere koji planiraju da se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti u kojima će se u toku godine organizovati najmanje 4 seminara na temu metodologije treninga za sportiste osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama. Na ovaj način priliku da se upoznaju sa metodologijom rada sa sportistima sa invaliditetom dobiju i treneri koji se ne bave treningom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama i što se na taj način podižu kapaciteti Paraolimpijskog sporta i Specijalne olimpijade.

Ključni nosilac: Paraolimpijski komitet i Specijalna olimpijada

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta

Tabela indikatora za operativni cilj 6.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 6.1	<i>Stvaranje uslova za povećano učešće osoba sa invaliditetom u sportu kroz podizanje kapaciteta Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade i drugih organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem sportista osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	<i>Broj klubova i sportskih organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama povećan za 20 %</i>	5%	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 6.1.1	<i>Uspostaviti sistemsku saradnju između Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade sa Jedinicama lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	<i>Broj potpisanih protokola</i>	5	5	5	5	5
Mjera 6.1.2	<i>Izraditi preporuke jedinicama lokalnih samouprava, Ministarstvu za kapitalne investicije u cilju unaprjeđenja i prilagođavanja sportske infrastrukture za korišćenje sportista osobama sa invaliditetom</i>	<i>Broj potpisanih protokola</i>	5	5	5	5	5
Mjera 6.1.3	<i>Izraditi izmjene i dopune kategorizacije sportova, sportista i trenera osoba sa invaliditetom i i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	<i>Izrađene izmjene i dopune Kategorizacije sportova, sportista i trenera</i>	100 %				
Mjera 6.1.4	<i>Izraditi medijsku strategiju za promociju sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	<i>Izrađena i implementirana medijska Strategija za promociju sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	100 %				
Mjera 6.1.5	<i>Obezbijediti edukativne seminare za trenere koji se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama i za trenere koji planiraju da se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	<i>Broj organizovanih seminara na temu metodologije treninga za sportiste osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama</i>	4	4	6	6	8

Operativni cilj 6.2	Razvijen i unaprijeđen sport u policiji
------------------------	---

Mjera 6.2.1	Formirati sportsku jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova u kojoj će profesionalno biti angažovani vrhunski sportisti
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu formalno-pravnih uslove za formiranje i formiranje sportske jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova. U ovako formiranoj strukturiranoj jedinici biće profesionalno angažovani vrhunski sportisti kandidati i učesnici Olimpijskih igara.

Ključni nosilac: Ministarstvo unutrašnjih poslova

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Mjera 6.2.2	Formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnost na pripremi formalno-pravnih uslova za formiranje i konačno formiranje sportskih klubova pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova i integraciju u sistem civilnog sporta Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo unutrašnjih poslova

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Mjera 6.2.3	Učešće sportskih klubova i sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih policijskih sportskih organizacija i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremama i učešću sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih policijskih sportskih organizacija i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija.

Ključni nosilac: Ministarstvo unutrašnjih poslova

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Mjera 6.2.4 Organizovati međunarodna i domaća takmičenja za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremama i organizaciji međunarodnih i domaćih takmičenja za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova. Realizacijom ove aktivnosti povećaće se zainteresovanost pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova da se aktivno uključe u sportski sistem Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo unutrašnjih poslova

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Tabela indikatora za operativni cilj 6.2:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 6.2	<i>Razvijen i unaprijeđen sport u policiji</i>	<i>Broj pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova koji se redovno bave fizičkim vježbanjem povećan za 20 %</i>	5%	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 6.2.1	<i>Formirati sportsku jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova u kojoj će profesionalno biti angažovani vrhunski sportisti</i>	<i>Formirana sportska jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova</i>		100 %			
Mjera 6.2.2	<i>Formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore</i>	<i>Broj formiranih sportskih klubova pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova</i>	2	2	4	6	6
Mjera 6.2.3	<i>Učešće sportskih klubova i sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih policijskih sportskih organizacija i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija</i>	<i>Broj sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova koji su učestvovali na takmičenjima</i>	10	20	20	30	30
Mjera 6.2.4	<i>Organizovati međunarodna i domaća takmičenja za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova</i>	<i>Broj sportskih takmičenja koje je organizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	1	1	2	2	3

Operativni cilj 6.3	Razvijen i unaprijeđen sport u vojsci
------------------------	---------------------------------------

Mjera 6.3.1	Formirati sportsku jedinicu Ministarstva odbrane u kojoj će profesionalno biti angažovani vrhunski sportisti
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremi formalno-pravnih uslova za formiranje i formiranje sportske jedinice Ministarstva odbrane. U ovako formiranoj strukturiranoj jedinici biće profesionalno angažovani vrhunski sportisti kandidati za učešće na Olimpijskim igrama.

Ključni nosilac: Ministarstvo odbrane

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Mjera 6.3.2	Formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva odbrane i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremi formalno-pravnih uslova za formiranje i formiranje sportskih klubova pod ingerencijom Ministarstva odbrane i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo odbrane

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Mjera 6.3.3	Učešće sportskih klubova i sportista vojnika na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih vojnih sportskih organizacija (CISM- International Military Sports Council) i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremi i učešću sportista pripadnika Ministarstva odbrane na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih vojnih sportskih organizacija (CISM- International Military Sports Council) i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija.

Ključni nosilac: Ministarstvo odbrane

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi

Mjera 6.3.4 Organizovati međunarodna i domaća takmičenja za pripadnike Ministarstva odbrane

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremama i organizaciji međunarodnih i domaćih takmičenja za pripadnike Ministarstva odbrane. Realizacijom ove aktivnosti povećaće se zainteresovanost pripadnika vojske da se aktivno uključe u sportski sistem Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo odbrane

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Nacionalni sportski savezi

Tabela indikatora za operativni cilj 6.3:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 6.3	<i>Razvijen i unaprijeđen sport u vojsci</i>	<i>Broj pripadnika Ministarstva odbrane koji se redovno bave fizičkim vježbanjem povećan za 20 %</i>	5%	5 %	10 %	15 %	20 %
Mjera 6.3.1	<i>Formirati sportsku jedinicu Ministarstva odbrane u kojoj će profesionalno biti angažovani vrhunski sportisti</i>	<i>Formirana sportska jedinica Ministarstva odbrane</i>	100 %				
Mjera 6.3.2	<i>Formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva odbrane i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore</i>	<i>Broj formiranih sportskih klubova pod ingerencijom Ministarstva odbrane</i>	2	2	4	6	6
Mjera 6.3.3	<i>Učešće sportskih klubova i sportista pripadnika Ministarstva odbrane na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih vojnih sportskih organizacija (CISM- International Military Sports Council) i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija</i>	<i>Broj sportista pripadnika Ministarstva odbrane koji su učestvovali na takmičenjima</i>	20	20	30	30	40
Mjera 6.3.4	<i>Organizovati međunarodna i domaća takmičenja za pripadnike Ministarstva odbrane</i>	<i>Broj sportskih takmičenja koje je organizovalo Ministarstvo odbrane</i>	1	1	2	2	3

4.7 Zaštita integriteta u sportu

Siguran sport je koncept koji obuhvata sve mjere koje su preduzete da se osigura da sport bude bezbjedan, inkluzivan i etički prihvatljiv za sve učesnike, bez obzira na njihovu starost, pol, vjeru ili bilo koji drugi faktor.

Siguran sport je veoma važan koncept, iz mnogo razloga. Prvo, sport treba da bude mjesto u kojem svi učesnici, bilo da su igrači, treneri, sudije ili navijači, mogu da se osjećaju sigurno i zaštićeno. Ovo ne samo da promovira zdrav mentalni i fizički razvoj, već i omogućava svima da u potpunosti uživaju u sportu i da postignu svoje ciljeve. Drugo, uspostavljanjem koncepta sigurnog sporta pojačava se borba protiv svih negativnih pojava u sportu koje, između ostalog, uključuju zlostavljanje, diskriminaciju, nasilje, korupciju i doping. Ovi fenomeni mogu ozbiljno narušiti integritet sporta i naštetiti zdravlju i dobrobiti učesnika, što dugoročno može dovesti do pada interesa za sport i njegovog ugleda.

Najčešće negativne pojave u sportu su:

1. **Zlostavljanje:** To može biti fizičko, seksualno, psihološko ili emocionalno zlostavljanje. Zlostavljanje u sportu može biti između trenera i sportista, sportista i sportista, navijača i sportista, roditelja i trenera, roditelja i sportista ili bilo koje kombinacije navedenih. To može, na primjer, uključivati verbalne uvrede, ponižavanje, ignorisanje, zanemarivanje, fizičko zlostavljanje i seksualne napade.
2. **Diskriminacija:** Diskriminacija u sportu može se odnositi na sve vrste diskriminacije, uključujući rodnu, rasnu, etničku, vjersku ili seksualnu diskriminaciju. Ovo može biti vidljivo u formi nejednakog tretmana sportista ili navijača zbog njihove pripadnosti određenoj grupi ili zbog stereotipa koji se vezuju za te grupe.
3. **Nasilje:** Nasilje u sportu može se pojaviti između sportista, trenera, navijača ili drugih učesnika. Nasilje u sportu može biti fizičko ili verbalno i može uključivati prijetnje, napade, tuče ili druge vrste nasilničkog ponašanja.
4. **Korupcija:** Korupcija u sportu može se pojaviti u formi mita, pranja novca, namještanja utakmica, odavanja insajderskih informacija i drugih aktivnosti koje krše zakone i propise.
5. **Doping:** Doping predstavlja korišćenje nedozvoljenih supstanci i metoda radi poboljšanja sportskih performansi. Osim što upotreba doping sredstava i metoda ozbiljno narušava integritet takmičenja, takođe predstavlja ozbiljnu prijetnju za zdravlje sportista.

Sve ove negativne pojave u sportu predstavljaju ozbiljnu prijetnju integritetu sporta i zdravlju sportista, te je potrebno aktivno raditi na njihovoj prevenciji i suzbijanju. Ključno je da sportske organizacije, treneri, sportisti, navijači i svi uključeni u oblast sporta budu obrazovani o ovim negativnim fenomenima i preduzimaju odgovarajuće korake da ih spriječe i sankcionišu.

U Nacionalnoj strategiji za razvoj sporta u Crnoj Gori za period od 2024. do 2028. godine, siguran sport će biti jedna od ključnih tema i prioriteta. Cilj je da se obezbijedi sigurno okruženje za sve učesnike u sportu, kao i da se spriječe i suzbiju slučajevi zlostavljanja, maltretiranja i drugih oblika nasilja u sportu.

Međunarodne organizacije, poput Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK) i međunarodnih sportskih federacija, prepoznaju značaj bezbjednosti u sportu i preporučuju državama i sportskim organizacijama da usvoje mjere i politike koje će obezbijediti sigurnost i dobrobit svih učesnika u sportu.

Jedna od preporuka MOK-a je uspostavljanje mehanizma zaštite koji će podstaći bezbjednost sportista i omogućiti pravovremenu intervenciju u slučaju zlostavljanja i nasilja. Ova inicijativa se zalaže za stvaranje okruženja u kojem su sportisti i sportistkinje u centru pažnje, u kojem se uvažavaju njihova prava i integritet, a u kojem su svi učesnici u sportu osnaženi da djeluju preventivno i da se bore protiv svakog oblika nasilja i zlostavljanja.

U skladu sa ovim, Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori će podržati uspostavljanje mehanizama zaštite i drugih inicijativa koje će obezbijediti sigurno sportsko okruženje za sve.

Pored uspostavljanja mehanizma zaštite, postoje i druge proaktivne mjere koje se mogu primijeniti kako bi se spriječili i suzbili slučajevi zlostavljanja i nasilja u sportu.

Ovo uključuje:

- 1) Obrazovanje i osnaživanje sportista i sportistkinja, ženskih i muških trenera, administratora, volontera i drugih učesnika i učesnica u sportu o pravilima ponašanja i o tome kako prepoznati, prijaviti i spriječiti zlostavljanje, zanemarivanje i nasilje.
- 2) Uspostavljanje jasnih pravila i politika za sprječavanje i suzbijanje zlostavljanja i nasilja u sportu, kao i njihovo efikasno sprovođenje. Pogotovu je važno uspostaviti i sprovoditi politike koje se tiču djece, mladih i žena, te pripadnika i pripadnica ranjivih grupa, uz uspostavljanje jasnih smjernica za postupanje u slučaju sumnje na bilo koju vrstu zlostavljanja ili zanemarivanja. Ove politike bi trebalo

da obuhvataju sve relevantne aspekte sporta, uključujući trening, takmičenja, putovanja, boravak u kampovima i drugo. Takođe bi trebalo da obuhvataju sve relevantne aktere u sportu, uključujući sportiste i sportistkinje, trenere, administratore, volontere i druge.

- 3) Uspostavljanje jasnih mehanizama prijave i praćenja sumnjivog ponašanja ili slučajeva zlostavljanja, uključujući mehanizam sigurnog prijavljivanja i/ili imenovanje osobe za zaštitu svih učesnika u sportu, a pogotovu djece, mladih, žena i članova ranjivih grupa. Na nacionalnom nivou, potrebno je uspostaviti centralni mehanizam za prijavljivanje slučajeva zlostavljanja, koji bi bio dostupan svim sportistima i sportistkinjama, muškim i ženskim trenerima i drugim relevantnim akterima u sportu. Ovaj mehanizam bi trebalo da bude lako dostupan, anoniman i bezbjedan, kako bi se osigurala zaštita sportista i sportistkinja koji prijavljuju slučajeve zlostavljanja i u ovom smislu ključnu ulogu će igrati uspostavljanje Odjeljenja za siguran sport u okviru Nacionalne agencije za zaštitu integriteta u sportu.
- 4) Uspostavljanje jasnih procedura za istragu sumnji ili slučajeva zlostavljanja, uključujući saradnju sa nadležnim tijelima i osiguravanje pravne zaštite za sve uključene strane.
- 5) Osnaživanje sportista i sportistkinja da prijave slučajeve zlostavljanja.
- 6) Razvijanje i promovisanje etičkih smjernica za ponašanje u sportu, uključujući nultu toleranciju prema zlostavljanju i zanemarivanju, kao i promovisanje pozitivnih vrijednosti i ponašanja u sportu.
- 7) Osiguravanje psihološke podrške i savjetovanja za žrtve zlostavljanja i zanemarivanja u sportu.
- 8) Uspostavljanje partnerstva sa relevantnim organizacijama institucijama za borbu protiv zlostavljanja i zanemarivanja u sportu, kao što su Ministarstvo unutrašnjih poslova, pravosudni organi, medicinski stručnjaci i sl.

Ciljevi uspostavljanja mehanizama zaštite u sportu su:

- Zaštita prava i dobrobiti sportista i sportistkinja, posebno djece i mladih;
- Obezbjedivanje sigurnog i inkluzivnog okruženja za sve učesnike u sportu;
- Promocija etičkih vrijednosti i fer igre u sportu i

- Sprječavanje i suzbijanje svih oblika zlostavljanja, uključujući seksualno, fizičko i emocionalno zlostavljanje, zanemarivanje i eksploataciju.

Ključni cilj svih ovih aktivnosti je stvaranje sigurnog i inkluzivnog sportskog okruženja za sve učesnike, posebno djecu i mlade, kako bi im se omogućilo da razviju svoj puni potencijal i da se bave sportom na način koji im donosi radost i zadovoljstvo, bez straha od bilo kakvog oblika zlostavljanja i zanemarivanja. Samo kroz zajedničku saradnju i angažovanje svih relevantnih aktera u sportu, možemo stvoriti sigurno i pozitivno sportsko okruženje za sve.

Krug brige u kontekstu sigurnog sporta se odnosi na široku mrežu ljudi i organizacija koji zajedno rade kako bi se obezbijedila sigurnost sportista na svim nivoima. Ovaj krug uključuje sportiste i sportistkinje, muške i ženske trenere, medicinsko osoblje, psihologe i psihološkinje, roditelje i staratelje, sportske organizacije, saveze, državne institucije, kao i druge relevantne strane.

Svi članovi kruga imaju jedinstvenu i važnu ulogu u osiguravanju bezbjednosti sportista. Na primjer, sportisti i sportistkinje bi trebalo da budu upoznati sa svojim pravima i obavezama i trebalo bi da imaju povjerenje u svoje trenere i osoblje. Treneri bi trebalo da budu svjesni potreba svakog pojedinačnog sportiste, i trebalo bi da znaju kako da efektivno komuniciraju sa medicinskim osobljem, psiholozima i roditeljima. Medicinsko osoblje i psiholozi bi trebalo da pružaju sportistima i sportistkinjama odgovarajuću zdravstvenu i psihološku podršku, dok bi roditelji i staratelji trebalo da budu informisani o tome kako najbolje podržati i zaštititi svoju djecu u sportu.

Sportske organizacije i savezi imaju ključnu ulogu u osiguravanju bezbjednog i inkluzivnog okruženja za sve. To uključuje izradu jasnih pravila i propisa o ponašanju i zaštiti sportista, efektivno postupanje sa svim izvještajima o zlostavljanju, obrazovanje trenera i osoblja o sigurnom sportu, kao i izgradnju snažnih partnerstava sa relevantnim institucijama i organizacijama.

Državne institucije, poput Ministarstva sporta i mladih, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde, takođe igraju veoma važnu ulogu u osiguravanju bezbjednosti sportista i sportistkinja. U tom smislu, potrebno je zajednički inicirati donošenje jasnih propisa i zakona o zaštiti sportista, koji bi trebalo da osiguraju da se svi slučajevi zlostavljanja i ostalih negativnih pojava u sportu procesuiraju na odgovarajući način.

Civilni sektor bi, takođe, trebalo da bude uključen, u smislu praćenja i promovisanja politika i praksi koje se tiču zaštite sportista i borbe protiv

zlostavljanja i svih negativnih pojava u sportu. Takođe, može pružati podršku sportistima i organizacijama u borbi protiv zlostavljanja i diskriminacije.

Zaštita integriteta u sportu predstavlja ključni faktor u očuvanju sportskih vrijednosti i stvaranja uslova za pošteno nadmetanje. Kako bi se očuvao integritet u sportu, potrebno je razviti odgovarajući sistem nadzora i sankcija koji će spriječiti sve oblike korupcije, dopinga i drugih negativnih pojava u sportu.

Jedna od preporuka za unaprjeđenje zaštite integriteta u sportu je u prvom koraku Savjeta za integritet u sportu, a onda nakon toga ukoliko se ukaže potreba i Nacionalne agencije za integritet u sportu, koja bi bila zadužena za koordinaciju i nadzor nad svim aktivnostima u sportu koje se odnose na sprječavanje korupcije, dopinga, manipulacije na sportskim takmičenjima i drugih negativnih pojava. Ova komisija bi imala ključnu ulogu u zaštiti integriteta u sportu, sprovodeći adekvatne istrage i sankcije za sve uključene u nelegalne aktivnosti u sportu.

Opseg rada Komisije za integritet u sportu je usmjeren na sprječavanje, otkrivanje i sankcionisanje svih oblika korupcije, dopinga, manipulacije na sportskim takmičenjima i drugih negativnih pojava u sportu. Ova agencija će imati nadležnost za sve sportske aktivnosti koje se odvijaju na teritoriji Crne Gore i za sve sportske organizacije koje djeluju u Crnoj Gori.

Važno je naglasiti da su ključne oblasti koje treba uzeti u obzir prilikom razvoja sistema zaštite integriteta u sportu su antidoping, prevencija manipulacije sportskim takmičenjima, bezbjedan sport za sve, prevencija svih negativnih pojava u sportu, uključujući diskriminaciju, rasizam, homofobiju, zlostavljanje i zanemarivanje, kao i nasilje u sportu.

Zaštita integriteta u sportu je složena i multidisciplinarna oblast koja zahtijeva sveobuhvatan pristup i saradnju svih relevantnih aktera u sportu. Samo adekvatan sistem zaštite integriteta može osigurati da sport ostane čist, fer i pošten, a sportske vrijednosti budu sačuvane.

Manipulacija na sportskim takmičenjima odnosi se na namjerno i nezakonito djelovanje koje ima za cilj promjenu ishoda sportskih takmičenja, bilo kroz kladioničarske mreže, bilo kroz druge vidove korupcije i prevara. Ovaj problem se pojavio u sportu kao posljedica povećanog interesa za sportsko klađenje, koje je postalo vrlo popularno i u Crnoj Gori. Stoga, Nacionalna strategija za razvoj sporta u Crnoj Gori za period od 2024. do 2028. godine ima za cilj da uspostavi mehanizme i mjere za prevenciju manipulacije na sportskim takmičenjima, u skladu sa preporukama Međunarodnog olimpijskog komiteta i Konvencije Savjeta Evrope o manipulaciji na sportskim takmičenjima (Macolin konvencija).

Međunarodni olimpijski komitet (MOK) prepoznaje manipulaciju u sportu kao veliki problem i aktivno radi na njegovoj prevenciji. U okviru svoje Jedinice za borbu protiv manipulacija u sportu, MOK je uspostavio niz mjera i preporuka za sportske organizacije i države, koje se tiču sprječavanja manipulacija na sportskim takmičenjima. Među ovim mjerama su obuka, podizanje svijesti o problemu manipulacije, razmjena informacija i saradnja između sportskih organizacija i država.

Takođe, Savjet Evrope je prepoznao značaj prevencije manipulacija u sportu i razvio Konvenciju o manipulaciji na sportskim takmičenjima (Macolin konvencija), koja je usvojena u decembru 2014. godine. Ova Konvencija ima za cilj uspostavljanje međunarodne saradnje u borbi protiv manipulacija na sportskim takmičenjima, uključujući preduzimanje mjera za sprječavanje, otkrivanje i kažnjavanje.

Jedna od ključnih preporuka Savjeta Evrope iz Konvencije odnosi se na uspostavljanje nezavisnih nacionalnih tijela za sprječavanje manipulacije u sportu, stoga bi osnivanje Nacionalne agencije za integritet u sportu moglo biti odlučan korak naprijed za Crnu Goru u borbi protiv ovog problema. Agencija bi bila odgovorna za praćenje aktivnosti u sportu i prijavljivanje sumnjivih aktivnosti, kao i za sprovođenje istraga i kažnjavanje počinitelaca.

Kao dio ove Strategije, potrebno je osigurati da sve sportske organizacije u Crnoj Gori implementiraju preventivne politike i procedure protiv manipulacija u sportu. To uključuje uspostavljanje odjeljenja za sprječavanje manipulacija, kao i izradu politika i kodeksa ponašanja nacionalnih sportskih saveza.

Evropskim dokumentima za uređenje sistema sporta predviđeno je da u cilju sprječavanja dopinga u sportu, javne vlasti treba da obezbijede primjenu odgovarajućih antidoping mjera, kao i da ih dodatno pojača kroz zdravstveno obrazovanje. U tom smislu razrađene su mjere za izradu Zakona o sportu i formiranja Antdoping agencije Crne Gore (ADACG).

Na osnovu Svjetskog antidoping kodeksa, usvojenog u Kopenhagenu 2003. godine doping je definisan kao „postojanje jednog ili više prekršaja antidoping pravila utvrđenih članom 2.1 do 2.8 Kodeksa“ (član 1)¹⁸. Većina međunarodnih sportskih federacija koje su ratifikovale Svjetski antidoping kodeks, odnosno koje su svoja antidoping pravila uskladile sa odredbama Kodeksa, u potpunosti su svojim pravilima prihvatile definiciju iz člana 1. Kodeksa. U ovom pravcu idu i planirane aktivnosti Antdoping agencije koje su u skladu sa dokumentima kojima se uređuje evropski sportski prostor. Zaštititi sportiste od dopinga, a time zaštititi i integritet sporta jedna je od zadataka ove strategije.

---

¹⁸ Svjetski antidoping kodeks ovim i ne daje definiciju dopinga već definiše antidoping prekršaje.

Neka od dokumenata, pored onih koje smo u ranijem tekstu naveli, a koja se bave zaštitom integriteta u sportu sa kojim je ova Strategija usaglašena su:

- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
- Ugovor o funkcionisanju Evropske unije;
- Međunarodna povelja o fizičkom vaspitanju, fizičkoj aktivnosti i sportu (UNESCO);
- Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije;
- Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena;
- Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom;
- Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta;
- konvencija Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarotska konvencija);
- Konvencija međunarodne organizacije rada, br. 182.

Strateški cilj 7	Zaštita integriteta sporta Crne Gore
------------------	--------------------------------------

Operativni cilj 7.1	Unaprijeđen institucionalni okvir za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima
---------------------	--

Mjera 7.1.1	Ratifikovati Međunarodnu konvenciju za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima (Macolin konvencija) u Skupštini Crne Gore
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se obezbijedi prevod Konvencije od strane ovlašćenog prevodioca i pripremiti je komentare nadležnih ministarstava. Nakon toga, dokument biti upućen u Vladinu proceduru i zatim prosljeđen na usvajanje u Skupštinu Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Vlada Crne Gore i Skupština Crne Gore

Mjera 7.1.2	Obezbijediti sprovođenje odredbi Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se stvore uslovi za sprovođenje odredbi Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope i da svi činioci sistema koji su prepoznati ovom konvencijom krenu sa realizacijom aktivnosti koje su u njihovoj nadležnosti.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nadležna ministarstva, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava

Mjera 7.1.3	Organizovati obuku o manipulacijama na sportskim takmičenjima za sve relevantne aktere u sportu, uključujući sportske radnike, trenere, sudije, sportske novinare, sportiste i ostale činioce sistema sporta Crne Gore
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu i organizaciju najmanje 4 obuke o manipulacijama na sportskim takmičenjima za sve relevantne aktere u sportu, uključujući sportske radnike, trenere, sudije, sportske novinare, sportiste i ostale činioce sistema sporta Crne Gore, na godišnjem nivou za sve vrijeme primjene Strategije.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava

Mjera 7.1.4	Obezbijediti sprovođenje međunarodnih standarda za uspostavljanje transparentnosti i odgovornosti u upravljanju u sportskim organizacijama
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva pripremu i organizaciju najmanje 4 obuke godišnje na temu primjena međunarodnih standarda za uspostavljanje transparentnosti i odgovornosti u upravljanju u sportskim organizacijama

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava

Mjera 7.1.5	Uspostaviti efikasne mehanizme za saradnju i razmjenu informacija sa drugim državama i organizacijama u slučaju sumnje na manipulacije u sportu
--------------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se uspostave kanali komunikacije sa sportskim organizacijama u inostranstvu i uspostavljanje mehanizama permanentnog praćenja i obavještanja u slučaju uočenih manipulacija u sportu. Da bi se realizovala ova aktivnost potrebna je edukacija čitavog sistema sporta da prijave nepravilnosti ukoliko ih uoče ali i da se stvore uslovi zaštite onih koji iste prijave.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava

Tabela indikatora za operativni cilj 7.1:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 7.1	<i>Unaprijeđen institucionalni okvir za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima</i>	<i>Broj usvojenih i ratifikovanih dokumenata i broj realizovanih edukacija</i>	5%	5%	10%	15%	20%
Mjera 7.1.1	<i>Ratifikovati Međunarodnu konvenciju za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima (Macolin konvencija) u Skupštini Crne Gore</i>	<i>Ratifikovana Međunarodna konvencija za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima (Macolin konvencija) u Skupštini Crne Gore</i>	100%				
Mjera 7.1.2	<i>Obezbijediti sprovođenje odredbi Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope</i>	<i>Broj sportskih organizacija, Jedinica lokalnih samouprava koje su prihvatile i sprovele odredbe Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope</i>	10%	15%	20%	25%	30%
Mjera 7.1.3	<i>Organizovati obuku o manipulacijama na sportskim takmičenjima za sve relevantne aktere u sportu, uključujući sportske radnike, trenere, sudije, sportske novinare, sportiste i ostale činioce sistema sporta Crne Gore</i>	<i>Organizovanje obuke najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije</i>	4	6	6	8	10
Mjera 7.1.4	<i>Obezbijediti sprovođenje međunarodnih standarda za</i>	<i>Organizovanje obuke najmanje 4 puta godišnje</i>	4	6	6	8	10

	<i>uspostavljanje transparentnosti i odgovornosti u upravljanju u sportskim organizacijama</i>	<i>za sve vrijeme primjene Strategije</i>					
Mjera 7.1.5	<i>Uspostaviti efikasne mehanizme za saradnju i razmjenu informacija sa drugim državama i organizacijama u slučaju sumnje na manipulacije u sportu</i>	<i>Uspostavljeni efikasni mehanizmi za saradnju i razmjenu informacija sa drugim državama i organizacijama u slučaju sumnje na manipulacije u sportu</i>	100%	100%	100%	100%	100%

Operativni cilj 7.2	Razvijanje institucionalnog okvira za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama
----------------------------	--

Mjera 7.2.1	Izraditi Nacionalnu strategiju i Akcioni plan za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
--------------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva da se realizuju aktivnosti na pripremi potrebne analize o bezbjedonosnim aspektima u oblasti sporta i izrada Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope. Da bi ova aktivnost bila uspješno realizovana neophodna je kvalitetna koordinacija i saradnja više ministarstava prvenstveno Ministarstva sporta i mladih, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.2.2	Organizovati tribine za predstavnike nacionalnih sportskih saveza, sportskih klubova, jedinica lokalnih samouprava na temu implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti za organizaciju tribina najmanje 4 puta godišnje na temu implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope. Nakon izrađene strategije obaveza svih činioca sistema sporta će biti da u svoja dokumenata usaglase sa dokumentima koje su usvojile Skupština i Vlada Crne Gore.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Tabela indikatora za operativni cilj 7.2:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 7.2	<i>Razvijanje institucionalnog okvira za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama</i>	<i>Broj usvojenih dokumenata i broj realizovanih edukacija</i>	10%	20%	25%	30%	40%
Mjera 7.2.1	<i>Izraditi Nacionalnu strategiju i Akcioni plan za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope</i>	<i>Izrađena Nacionalna Strategija i Akcioni plan za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope</i>		100%			
Mjera 7.2.2	<i>Organizovati tribine za predstavnike nacionalnih sportskih saveza, sportskim klubovima, jedinicama lokalnih samouprava na temu implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope</i>	<i>Organizovanje tribina najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije</i>		6	6	8	10

Operativni cilj 7.3	Unaprijeđena borba protiv dopinga u sportu
------------------------	--

Mjera 7.3.1	Izraditi Zakon o sprječavanju dopinga u sportu
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti kojima će se pripremiti potrebne analize, izraditi Zakon o sprječavanju dopinga u sportu, koji će potom proći procedure Vlade i usvajanje u Skupštini Crne Gore. Strategijom je prepoznata potreba za donošenje Zakona o sprječavanju dopinga i donošenjem ovakvog Zakona borba protiv dopinga u sportu bi dobila potpuno drugu dimenziju. Jedan od benefita jeste i stvaranje Antidoping agencije Crne Gore (ADACG), koja bi po svojoj strukturi bila značajno snažnija sa jasno definisanim i planiranim budžetima za realizaciju svojih aktivnosti.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, Antidoping komisija nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.3.2	Formirati Antidoping agenciju Crne Gore (ADACG)
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti kojima će se stvoriti formalni uslovi za formiranje Antidoping agencije Crne Gore (ADACG). Realizacijom ove aktivnosti Agencija bi bila nezavisna i imala bi jasno definisan budžet što bi omogućilo realno planiranje aktivnosti Agencije. Formiranjem Antidoping agencije i usvajanjem Zakona o sprječavanju dopinga u sportu Crna Gora bi usaglasila svoje javna politike sa javnim politikama Evropske unije i Savjeta Evrope. Dalje aktivnosti bi bile usmjerene na aktivnije učešće delegacije Crne Gore u CAHAMA-i, što je tijelo Savjeta Evrope koje u svojoj agendi ima upravo borbu protiv dopinga u sportu i koja institucionalno saraduje sa WADA-om (Svjetskom antidoping agencijom).

Ključni nosilac: Antidoping komisija

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.3.3	Organizovati edukacije sportskog sistema Crne Gore na temu sprječavanja dopinga u sportu
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na organizaciji tribina najmanje 4 puta godišnje na temu sprječavanja dopinga u sportu. Obukom će biti obuhvaćeni svi činioци sistema i na taj način će se podizati kapaciteti sporta Crne Gore, jer će se značajno smanjiti šanse da sportisti Crne Gore budu kažnjavani zbog prekršenih antidoping pravila.

Ključni nosilac: Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.3.4	Uspostaviti obavezu da stipendirani sportisti, od strane Ministarstva sporta i mladih i Crnogorskog olimpijskog komiteta dva puta godišnje prisustvuju edukaciji na temu sprječavanja dopinga u sportu
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na organizaciji edukacija 2 puta godišnje na temu sprječavanja dopinga u sportu za sportiste stipendirane od strane Ministarstva sporta i mladih i Crnogorskog olimpijskog komiteta. Realizacijom ove aktivnosti uspostaviće se partnerski odnos i povjerenje između sportista i ADACG, što je veoma značajno.

Ključni nosilac: Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.3.5	Uspostaviti obavezu da organizatori međunarodnih i domaćih takmičenja u Crnoj Gori testiraju sportiste od strane Antidoping agencije Crne Gore
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremi formalnih uslova za stvaranje obaveze da organizatori međunarodnih i domaćih takmičenja u Crnoj Gori testiraju sportiste od strane Antidoping agencije Crne Gore

Ključni nosilac: Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)

Partneri: Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Tabela indikatora za operativni cilj 7.3:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 7.3	<i>Unaprijeđena borba protiv dopinga u sportu</i>	<i>Podignuti kapaciteti sistema sporta u Crnoj Gori za borbu protiv dopinga u sportu</i>	5%	5%	10%	15%	20%
Mjera 7.3.1	<i>Izraditi Zakon o sprječavanju dopinga u sportu</i>	<i>Izrađen Zakon o sprječavanju dopinga u sportu</i>		100%			
Mjera 7.3.2	<i>Formirati Antidoping agenciju Crne Gore (ADACG)</i>	<i>Formirana Agencija</i>		100%			
Mjera 7.3.3	<i>Organizovati edukacije za subjekte sportskog sistema Crne Gore na temu sprječavanja dopinga u sportu</i>	<i>Organizovanje obuke najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije</i>	4	6	6	8	10
Mjera 7.3.4	<i>Uspostaviti obavezu da stipendirani sportisti, od strane Ministarstva sporta i mladih i Crnogorskog olimpijskog komiteta dva puta godišnje prisustvuju edukaciji na temu sprječavanja dopinga u sportu</i>	<i>Organizovanje obuke najmanje 2 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije</i>	2	2	2	2	2
Mjera 7.3.5	<i>Uspostaviti obavezu da organizatori međunarodnih i domaćih takmičenja u Crnoj Gori testiraju sportiste od strane Antidoping agencije Crne Gore</i>	<i>Broj testiranih sportista</i>		50	70	100	150

Operativni cilj 7.4	Povećanje kapaciteta svih činioca sistema sporta za stvaranje sigurnog sportskog okruženja
----------------------------	---

Mjera 7.4.1	Jačanje institucionalnih kapaciteta nadležnih organa za sprovođenje politike zaštite u sportu kroz formiranje Komisije za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gore
--------------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti na pripremi formalnih uslova za formiranje Komisije za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gori. Formiranjem Komisije stvorili bi se preduslovi da se u narednom periodu, kada se stvore uslovi za to, formira i samostalna Agencija koja bi se bavila zaštitom integriteta sporta Crne Gore. Zaštita integriteta u sportu je aktivnost koja se nalazi na listi prioriteta svih evropskih institucija koja se bave sportom, jer siguran sport nema alternativu.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.4.2	Uspostaviti mehanizme za prijave i postupanja po prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti kojima će se pripremiti formalni uslovi za uspostavljanje mehanizama za prijave i postupanja po prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu. Tokom primjene Strategije realizovaće se aktivnosti na podizanju svijesti o značaju zaštite integriteta sporta kakao bi se prije svega zaštitili oni najmlađi, a to su djeca u sportu.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.4.3	Izraditi i implementirati Etički kodeks za sve učesnike u sportu koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti kojima će se pripremiti formalni uslovi za izradu i implementiranje Etičkog kodeksa za sve učesnike u sportu koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu. Veoma značajna aktivnost nakon usvajanja Etičkog kodeksa jeste podrška sportskim organizacijama da prihvate ovaj Kodeks i da ga implementiraju u svom.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.4.4	Sprovesti obuke o prepoznavanju i prijavljivanju nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu i sigurnom sportu za sve učesnike u sportu
-------------	--

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti kojima će se organizovati obuke minimum 4 puta godišnje na temu prepoznavanja i prijavljivanju nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu i sigurnom sportu za sve učesnike u sportu. Edukacije su veoma značajan alat ukoliko se želi primjena standarda kojima se veoma jasno prepoznaju i prijavljuju nasilje, zlostavljane i diskriminacija u sportu i sigurnom sportu za sve učesnike u sportu

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Mjera 7.4.5	Izrada Nacionalne strategije i Akcionog plana za zaštitu integriteta sporta Crne Gore
-------------	---

Opis mjere: Realizacija mjere podrazumijeva aktivnosti u cilju pripreme analiza i izrade Nacionalne strategije i Akcionog plana u oblasti zaštite integriteta u oblasti sporta. Kako bi svi segmenti borbe za zaštitu integriteta sporta bili jasno i precizno definisani ukazuje se potreba za izradu Nacionalne strategije i Akcionog plana u oblasti zaštite integriteta u oblasti sporta.

Ključni nosilac: Ministarstvo sporta i mladih

Partneri: Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije

Tabela indikatora za operativni cilj 7.4:

		Indikator	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Operativni cilj 7.4	<i>Povećanje kapaciteta svih činioca sistema sporta za stvaranje sigurnog sportskog okruženja</i>	<i>Podignuti kapaciteti sistema sporta u Crnoj Gori za stvaranje sigurnog sportskog okruženja</i>	5%	5%	10%	15%	20%
Mjera 7.4.1	<i>Jačanje institucionalnih kapaciteta nadležnih organa za sprovođenje politike zaštite u sportu kroz formiranje Komisije za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gori</i>	<i>Formirana Komisija za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gori</i>	100%				
Mjera 7.4.2	<i>Uspostaviti mehanizme za prijave i postupanja po</i>	<i>Uspostavljeni mehanizmi za prijave i postupanja po</i>	100%				

	<i>prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu</i>	<i>prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu</i>					
Mjera 7.4.3	<i>Izraditi i implementirati Etički kodeks za sve učesnike u sportu koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu</i>	<i>Izrađen Etički kodeks koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu</i>	100%				
Mjera 7.4.4	<i>Sprovesti obuke o prepoznavanju i prijavljivanju nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu i sigurnom sportu za sve učesnike u sportu</i>	<i>Organizovanje obuka najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije</i>	4	4	6	6	8
Mjera 7.4.5	<i>Izrada Nacionalne strategije i Akcionog plana za zaštitu integriteta sporta Crne Gore</i>	<i>Izrađena Strategija i Akcioni plan za zaštitu integriteta sporta Crne Gore</i>		100%			

5. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJE

U cilju praćenja ostvarenja ciljeva utvrđenih Strategijom, neophodno je redovno praćenje sprovođenja konkretnih aktivnosti, ispunjenosti rokova i indikatora. Izvještavanje o praćenju sprovođenja izvršiće se po završetku svake dvije kalendarske godine u okviru perioda na koji se odnosi Strategija. U dvogodišnjem izvještaju sumiraće se ostvareni rezultati i dati prijedlozi za eventualna poboljšanja realizacije u toku sprovođenja Strategije.

Po završetku perioda na koji se odnosi Strategija potrebno je izvršiti ex post evaluaciju implementacije Strategije, odnosno analizu efekata svih sprovedenih aktivnosti i stepena ispunjenosti ciljeva nakon implementacije plana kako bi se izveli zaključci i preporuke za naredni period.

6. PRATEĆI AKCIONI PLAN S PROCJENOM TROŠKOVA

CRNA GORA

MINISTARSTVO SPORTA I MLADIH

Akcioni plan za implementaciju Nacionalne strategije razvoja sporta u Crnoj Gori za 2024. i 2025. godinu

Podgorica, mart 2024. godine

Oblast 1	FINANSIRANJE PROGRAMA IZ OBLASTI SPORTA
STRATEŠKI CILJ 1	<i>Unaprijeđen sistem finansiranje sporta sa pozicije javnih finansija i privatnog sektora</i>
<i>Operativni cilj 1.1.</i>	<i>Permanentna edukacija korisnika sredstava javnih finansija na temu finansiranja programa u oblasti sporta</i>
<i>Indikator</i>	<i>Povećan broj edukovanih korisnika sredstava javnih finansija za 20% u odnosu na 2024. godinu</i>
Mjera 1.1.1.	Povećati kapacitete korisnika sredstava javnih finansija u smislu planiranja i realizacije budžeta uz poštovanje pozitivni zakonskih propisa, izvještavanje i evaluacija projekta na nivou nacionalnih sportskih saveza
Aktivnosti	Organizacija stručnih skupova i seminara za nacionalne sportske saveze u oblasti planiranja, programiranja, praćenja, realizacije i izvještavanja za programe finansiranih sredstvima iz javnih finansija
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovano najmanje 5 stručnih skupova i seminara godišnje na nacionalnom nivou
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 2.000 EUR
Mjera 1.1.2.	Povećati kapacitete korisnika sredstava javnih finansija u smislu planiranja i realizacije budžeta uz poštovanje pozitivni zakonskih propisa, izvještavanje i evaluacija projekta na nivou jedinica lokalnih samouprava
Aktivnosti	Organizacija stručnih skupova i seminara za predstavnike jedinica lokalnih samouprava i sportskih klubova u oblasti planiranja, programiranja, praćenja, realizacije i izvještavanja za programe finansiranih sredstvima iz javnih finansija
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih

Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovano najmanje 5 stručnih skupova i seminara godišnje na nivou jedinica lokalnih samouprava
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ 2.000 EUR
Mjera 1.1.3.	Izraditi Priručnik o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava
Aktivnosti	Priprema analiza, materijala i primjera dobre prakse za izradu Priručnika o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, Fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađen Priručnik o finansiranju programa u oblasti sporta na nacionalnom nivou i u jedinicama lokalnih samouprava i odštampan u 500 primjeraka
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 4.000 EUR
Mjera 1.1.4	Izraditi prijedlog zakonskih i podzakonskih akata u cilju boljeg definisanja procedura za finansiranje programa u oblasti sporta
Aktivnosti	Analizirati problem u dosadašnjem sistemu sporta u Crnoj Gori na svim nivoima i izrada prijedloga zakonskih i podzakonskih akata u cilju boljeg definisanja procedura za finansiranje programa u oblasti sporta
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađen prijedlog zakonskih i podzakonskih akata u cilju boljeg definisanja procedura za finansiranje programa u oblasti sporta

Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Operativni cilj 1.2</i>	<i>Formiranje Fonda za razvoj sporta</i>
<i>Indikator</i>	<i>Obezbijeđena dodatna sredstva za finansiranje programa iz oblasti sporta za 20% u odnosu na 2024. godinu</i>
<i>Mjera 1.2.1</i>	Formirati Radnu grupu za pripremu prijedloga formalno pravnih aspekata za osnivanje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta
Aktivnosti	Identifikacija potencijalnih članova Radne grupe iz oblasti sporta, ekonomije, privrede i izrada analize pozitivnih zakonskih propisa kako bi se našao osnov i definisala struktura za formiranje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-II kvartal
Indikator	Formirana Radna grupa za pripremu prijedloga formalno pravnih aspekata za osnivanje i funkcionisanje Fonda za razvoj sporta
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Mjera 1.2.2</i>	Izraditi Pravilnik o kategorizaciji sportova, sportskih organizacija i rangiranje sportova i sportskih organizacija kao kriterijum za finansiranje programa sa pozicije Fonda za razvoj sporta
Aktivnosti	Organizacija sastanaka zainteresovanih strana, prikupljanje relevantnih podataka za izradu Pravilnika, analiza pozitivnih iskustava iz drugih država
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih

Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađen Pravilnik o kategorizaciji sportova, sportskih organizacija i rangiranje sportova i sportskih organizacija kao kriterijum za finansiranje programa sa pozicije Fonda za razvoj sporta
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Mjera 1.2.3</i>	Izraditi kriterijume o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024-2028. i Pravilnika o kategorizaciji
Aktivnosti	Organizacija sastanaka zainteresovanih strana, prikupljanje relevantnih podataka za izradu kriterijuma o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024-2028. i izrada kriterijuma i Pravilnika o kategorizaciji
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Ministarstvo finansija, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađeni kriterijumi o načinu raspolaganja i raspodjeli finansijskih sredstava iz budžeta Fonda za razvoj sporta poštujući utvrđene ciljeve Strategije razvoja sporta Crne Gore za period 2024-2028. i Pravilnika o kategorizaciji
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
<i>Mjera 1.2.4</i>	Izraditi marketing i PR kampanju za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta
Aktivnosti	Identifikacija eksperata iz oblasti sporta i ekonomije za učešće u izradi i izrada marketing i PR kampanje za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta i izrada kampanje
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih

Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta i ekonomije, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađena marketinška i PR kampanja za promovisanje rada Fonda za razvoj sporta
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Operativni cilj 1.3</i>	<i>Izrada prijedloga zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova koji bi doveli do povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport i uspostavljanje kontrole za investiranje dobijenih sredstava</i>
<i>Indikator</i>	<i>Izrađeni prijedlozi zakonskih i podzakonskih akata za povećanje poreskih olakšica i uspostavljena kontrole utroška dobijenih sredstava</i>
<i>Mjera 1.3.1</i>	<i>Izraditi prijedlog zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova koji bi doveli do povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport</i>
Aktivnosti	Formiranje Radne grupe za analizu pozitivnih zakonskih propisa i izrada prijedloga zakonskih i podzakonskih akata kojim bi se stvorili uslovi za povećanja poreskih olakšica za kompanije koje investiraju u sport
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo finansija
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, Fakulteti za sport i Ekonomski fakulteti
Vremenski okvir	2025.
Indikator	Izrađeni prijedlog zakonskih i podzakonskih akata
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
<i>Mjera 1.3.2</i>	<i>Izraditi prijedlog zakonskih i podzakonskih akata za stvaranje uslova za uključivanje prihoda od Igara na sreću, kladionica i akcizne robe u sistem finansiranja programa iz oblasti sporta</i>
Aktivnosti	Formiranje Radne grupe za analizu pozitivnih zakonskih propisa i izrada prijedloga zakonskih

	i podzakonskih akata kojim bi se stvorili uslovi za uključivanje prihoda od Igara na sreću, kladionica i akcizne robe u sistem finansiranja programa iz oblasti sporta
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo finansija
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, Fakulteti za sport i Ekonomski fakulteti
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađeni prijedlog zakonskih i podzakonskih akata
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
Mjera 1.3.3	Izraditi i implementirati softversko rješenje kojim će se pratiti korišćenje svih sredstava iz javnih finansija na nacionalnom i nivou jedinica lokalnih samouprava koja su namijenjena programima iz oblasti sporta uključujući i sredstva dobijenih kroz Fond za razvoj sporta
Aktivnosti	Angažovanje referentne kompanije za izradu softverskog rješenja
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Ministarstvo finansija, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, Fakulteti za sport i Ekonomski fakulteti
Vremenski okvir	I-IV kvartala za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Izrađeno softversko za praćenje korišćenja svih sredstava iz javnih finansija na nacionalnom i nivou jedinica lokalnih samouprava koja su namijenjena programima iz oblasti sporta uključujući i sredstva dobijenih kroz Fond za razvoj sporta
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 50.000 EUR
Operativni cilj 1.4	<i>Podizanje kapaciteta sportskih organizacija za korišćenje sredstava iz EU fondova, a za finansiranje programa u oblasti sporta</i>
Indikator	<i>Uspješno realizovano minimum 5 projekata po godini realizacije Strategije</i>
Mjera 1.4.1	Organizovati stručne skupove i seminare za pisanje projekata u EU formatu (ERASMUS +, IPA, IPARD i dr)

Aktivnosti	Priprema i organizacija stručnih skupova i seminara za pisanje projekata u EU formatu (ERASMUS +, IPA, IPARD i dr)
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Nacionalna ERASMUS + kancelarija, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, Fakulteti za sport
Vremenski okvir	I-IV kvartala za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Edukovano 10 % predstavnika sportskih organizacija za pisanje projekata u EU formatu po godini primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ 2.000 EUR
<i>Mjera 1.4.2</i>	Apliciranje na ERASMUS+ pozive i pozive drugih fondova Evropske unije
Aktivnosti	Pripremanje dokumentacije, pronalaženje partnera, pisanje projekta u EU formatu i realizacija projekata
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Nacionalna Erasmus+ kancelarija, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, Fakulteti za sport
Vremenski okvir	I-IV kvartala za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Minimum 5 projekata odobrenih od međunarodnih fondova po godini primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih
Oblast 2	UNAPRJEĐENJE VRHUNSKOG SPORTA
<i>STRATEŠKI CILJ 2</i>	<i>Unaprijeđen i razvijen sistem vrhunskog sporta u Crnoj Gori</i>
<i>Operativni cilj 2.1.</i>	<i>Izrađene i realizovane pripreme pojedinaca i timova za kvalifikacije i učešće na Olimpijskim igrama u Los Anđelesu 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a i Paraolimpijskog komiteta Crne Gore</i>
<i>Indikator</i>	<i>Broj realizovanih programa i učešće na Olimpijskim i Paraolimpijskim igrama</i>
<i>Mjera 2.1.1.</i>	<i>Izraditi kriterijume za izbor sportista koji su evidentni kandidati za učešće na zimskim i</i>

	ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine, i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama
Aktivnosti	Formirati tim koji će se baviti izradom procedura i kriterijumima za izbor sportista koji su evidentni kandidati za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine, Evropskim igrama, Mediteranskim igrama, Igrama malih zemalja Evrope i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama
Ključni nosioci	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađeni kriterijumi
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
Mjera 2.1.2.	Izraditi programe priprema i učešća sportista na kvalifikacijama za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama u individualnim i ekipnim sportovima
Aktivnosti	Formirati tim koji će se baviti izradom procedura, kriterijumima i programima priprema za sportiste koji su evidentni kandidati za učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama
Ključni nosioci	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađeni program priprema i učešća sportista na kvalifikacijama učešće na zimskim i ljetnjim Olimpijskim igrama 2026. i 2028. godine i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, zimskim i ljetnjim Paraolimpijskim igrama u individualnim i ekipnim sportovima

Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
Mjera 2.1.3.	Izraditi program suplementacije sportista i plana ishrane za sportiste koji su uključeni u program priprema Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
Aktivnosti	Pripremiti program suplementacije i plana ishrane za svakog sportistu koji je obuhvaćen programom priprema Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
Ključni nosioci	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, nacionalni sportski savezi i fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađen program suplementacije i plana ishrane za svakog sportistu koji je obuhvaćen programom priprema Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 5.000 EUR
Mjera 2.1.4	Izraditi plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, i Međunarodnog paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
Aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu pripremiti plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, i takmičenjima Međunarodnog paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, POK, Specijalna olimpijada i fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađen plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, i takmičenjima Međunarodnog paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade

Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
Mjera 2.1.5	Izraditi plan nabavke potrebne opreme i rekvizita za pripremu sportista
Aktivnosti	Formirati stručni tim koji će sublimirati sve potrebe potencijalnih olimpijaca i paraolimpijaca i sportista Specijalne olimpijade za kupovinu opreme i rekvizita potrebnih za uspješnu pripremu sportista i timova. U opremu, pored sportske opreme i rekvizita, spadaju i aparati za testiranje sportista, aparati za oporavak sportista i druga pomoćna sredstva.
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i Fakulteti iz oblasti sporta
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađen plan medicinske zaštite, testiranja i podrške sportista tokom priprema za učešće na Olimpijskim igrama i ostalim multisportskim takmičenjima pod pokroviteljstvom MOK-a i EOK-a, i Paraolimpijskim igrama i drugim takmičenjima u organizaciji Međunarodnog paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Potrebna sredstva zavise od potreba sportista definisanih kroz predloženi program priprema
Mjera 2.1.6	Izgraditi tri nacionalna trening centra – na sjeveru, u Podgorici i na primorju
Aktivnosti	Pripremiti potrebnu dokumentaciju, izraditi projekat, podijeliti realizaciju projekta po fazama i obezbijediti sredstva za realizaciju. U realizaciju projekta će biti uključene i druge institucije jer se radi o dva kapitalna projekta iz oblasti izgradnje sportske infrastrukture za koje je potrebno izdvojiti značajna finansijska sredstva. Realizacijom ova dva projekta značajno će se podići kapacitet sistema sporta i sportskog turizma Crne Gore, a objekti će biti upodobljeni za korišćenje za osobe sa invaliditetom.
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Uprava za javne radove
Partneri u realizaciji	Ministarstvo finansija, Ministarstvo kapitalnih investicija, Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartala sve do kraja realizacije projekta

Indikator	Izgrađeni Nacionalni trening centri
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo kapitalnih investicija/Procjena investicija nakon izrade idejnog projekta
<i>Operativni cilj 2.2</i>	<i>Unaprjeđenje stručnog rada u oblasti vrhunskog sporta</i>
<i>Indikator</i>	<i>Unaprijeđen stručni rad u oblasti sporta - obučeno i edukovano najmanje 30% sportskih radnika</i>
<i>Mjera 2.2.1</i>	Izraditi protokol o saradnji i usaglašavanje programa edukacije i aktivnosti između Ministarstva sporta i mladih, Ministarstva prosvjete, Crnogorskog olimpijskog komiteta, Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade, nacionalnih sportskih saveza i fakulteta koji se bave edukacijom kadrova za potrebe sporta, u cilju permanentnog stručnog usavršavanja kadrova u okviru sistema sporta
Aktivnosti	Analizirati potrebe za edukacijama, pripremiti planove i programe edukacija i usaglasiti ih sa programima univerziteta, napraviti listu predavača, osmisliti planove edukacije, pravce edukacije, prioritete u edukativnom procesu, realizovati edukacije
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartala svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Izrađen Protokol o saradnji i usaglašeni programi edukacije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Mjera 2.2.2</i>	<i>Organizovati edukacije stručnog kadra za poslove sporta kroz sistem neformalnog obrazovanja</i>
Aktivnosti	Pripremanje i organizacija po 5 stručnih edukacija na godišnjem nivou iz oblasti trenažnih tehnologija i upravljanja sportskim organizacijama

Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Realizovane edukacije za najmanje 20% stručnog kadra
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ 2.000 EUR
Mjera 2.2.3	Organizovati polaganja stručnih ispita za rad u oblasti sporta
Aktivnosti	Vršiti promociju na svim nivoima vlasti o značaju za sportske organizacije da u svom sistemu imaju lice koje je položilo stručni ispit za rad u oblasti sporta, pripremiti materijale za edukaciju i polaganje ispita, organizovati polaganja ispita.
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj lica koja su položila stručni ispit za rad u oblasti sporta
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
Operativni cilj 2.3	<i>Unaprjeđenje razvojnih programa u oblasti vrhunskog sporta</i>
Indikator	<i>Povećan broj sportista sa statusom vrhunski sportista najmanje za 20% u odnosu na 2023. godinu</i>
Mjera 2.3.1	Finansirati godišnje programe nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i podrška perspektivnim i vrhunskim sportistima
Aktivnosti	Finansiranje programa nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i podrška perspektivnim i vrhunskim sportistima

Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj finansijski podržanih programa nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova usmjerenih ka razvoju i unaprjeđenju vrhunskog sporta i broj podržanih perspektivnih i vrhunskih sportista
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Visina sredstava zavisi od budžeta Ministarstva sporta i mladih i budžeta jedinica lokalnih samouprava
Mjera 2.3.2	Realizovati permanentno praćenje forme i napretka perspektivnih i vrhunskih sportista u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora u Zavodu za sportsku medicinu
Aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom, Paraolimpijskim komitetom, Specijalnom olimpijatom i fakultetima za sport organizovati permanentno praćenje forme i napretka perspektivnih i vrhunskih sportista u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora
Ključni nosioci	Zavod za sportsku medicinu i nacionalni sportski savezi
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista koji se nalaze u sistemu permanentnog praćenja
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.
Mjera 2.3.3	Izraditi programe ishrane i suplementacije za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora
Aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom, Paraolimpijskim komitetom, Specijalnom olimpijatom i fakultetima za sport izraditi programe ishrane i suplementacije za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora i to za svakog sportistu ponaosob. U saradnji sa Antdoping

	komisijom vršiti provjere kvaliteta i odobravanje suplemenata koji će biti preporučivani sportistima
Ključni nosioci	Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, Specijalna olimpijada, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, Antidoping komisija
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista za koje je izrađen program ishrane i suplementacije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Mjera 2.3.4</i>	Izraditi programe podrške sportskih psihologa za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora
Aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom i fakultetima za sport izraditi program sistemske podrške sportistima u oblasti psihološke pripreme, a kroz angažovanje referentnih psihologa
Ključni nosilac	Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi,
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista za koje je obezbijedena podrška sportskih psihologa
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Mjera 2.3.5</i>	Izraditi programe podrške za sve perspektivne i vrhunske sportiste u uzrastu kadeta, juniora, mlađih seniora i seniora u oblasti kondicione pripreme
Aktivnosti	U saradnji sa Zavodom za sportsku medicinu, Crnogorskim olimpijskim komitetom i fakultetima za sport izraditi program sistemske podrške sportistima u oblasti kondicione pripreme, a kroz angažovanje referentnih kondicionih trenera
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih

Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista za koje je izrađen program kondicione pripreme
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Mjera 2.3.6</i>	Stipendirati perspektivne i vrhunske sportiste na osnovu postignutih rezultata i kategorizacije sportista
Aktivnosti	Obezbijediti sredstva za stipendiranje perspektivnih i vrhunskih sportista koji su kategorisani na osnovu postignutih rezultata gdje bi svoje stipendije koristili za dalje napredovanje u sportu na svim nivoima vlasti od državnog nivoa do nivoa jedinica lokalnih samouprava. Kroz permanentnu finansijsku podršku sportistima na svim nivoima vlasti obezbijediće se stabilan sistem sporta i veći obuhvat sportista.
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista korisnika stipendija
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Visina sredstava zavisi od budžeta Ministarstva sporta i mladih i budžeta jedinica lokalnih samouprava
<i>Mjera 2.3.7</i>	Nagraditi sportiste za poseban doprinos i afirmaciju sporta kroz sistem premija i nacionalnih nagrada
Aktivnosti	Nastaviti sa uspostavljenim sistemom nagrađivanja sportista koji svojim vrhunskim sportskim postignućima značajno doprinose i afirmišu sport, ali i Crnu Goru u međunarodnim okvirima. Ovakav vid podrške realizovati u skladu sa jasno definisanim kriterijumima za nagrađivanje.

Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista dobitnika premija i nacionalnih nagrada
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Visina sredstava zavisi od budžeta Ministarstva sporta i mladih i budžeta jedinica lokalnih samouprava
Mjera 2.3.8	Uspostaviti sistemsku podršku u finansiranju programa za sportske klubove koji u svom sastavu imaju najveći broj reprezentativaca kandidata za učešće na olimpijskim igrama
Aktivnosti	Identifikovati sportske klubove koji u svom sastavu imaju najveći broj reprezentativaca kandidata za učešće na Olimpijskim igrama i uspostaviti stabilnu finansijsku podršku za realizaciju njihovih programa. Realizacijom ove aktivnosti obezbijediće se uslovi za povratak reprezentativaca iz inostranstva i formiranje timova koji će biti okosnica Nacionalnog tima na budućim Olimpijskim igrama
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportskih klubova koji su obuhvaćeni sistemskom podrškom u finansiranju programa
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Visina sredstava zavisi od budžeta Ministarstva sporta i mladih i budžeta jedinica lokalnih samouprava
Mjera 2.3.9	Identifikovati perspektivne i vrhunske sportiste u olimpijskim sportovima, a koji žive i treniraju u inostranstvu i obezbijediti im uslove da svoje sportske karijere usmjere ka nastupima za nacionalne timove Crne Gore
Aktivnosti	Izvršiti analizu i identifikovati perspektivne i vrhunske sportiste u olimpijskim sportovima koji žive i treniraju u inostranstvu i obezbijediti im uslove da svoje sportske karijere usmjere ka nastupima za nacionalne timove Crne Gore, a kako bi eventualno postali članovi Olimpijskog tima Crne Gore. Ovu aktivnost sprovesti tako što će se imenovati referentni treneri za svaki

	olimpijski sport ponaosob koji će izvršiti analizu potencijalnih kandidata. Nakon identifikacije uspostaviće se kontakt sa sportistima i otpočeti razgovori na temu finansijske podrške programima priprema tih sportista i njihovih nastupa za Nacionalni tim Crne Gore
Ključni nosilac	Nacionalni sportski savezi olimpijskih sportova
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj sportista iz inostranstva koji se odlučio da nastupa za Nacionalni tim Crne Gore
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Visina sredstava zavisi od budžeta Ministarstva sporta i mladih i budžeta jedinica lokalnih samouprava
Mjera 2.3.10	Uspostaviti kontrolu utroška finansijskih sredstava za programe nacionalnih sportskih saveza i sportskih klubova iz javnih finansija na svim nivoima vlasti, iz Fonda za sport, sredstava od Igara na sreću i akcizne robe
Aktivnosti	Permanentno vršiti formalnu, ali i suštinsku analizu i evaluaciju realizacije odobrenih programa uz korišćenje softverskog rješenja za praćenje finansijskih tokova sponzorskih organizacija koje se nalaze u sistemu podrške javnih vlasti
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj suštinski kontrolisanih finansijski podržanih programa iz sredstava javnih finansija
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
Mjera 2.3.11	Izraditi prijedloge za izmjene i dopune Zakona o sportu i podzakonskih akata
Aktivnosti	Analizirati važeći Zakon o sportu i podzakonske akte i predložiti izmjene i dopune kojima bi bile prepoznate aktivnosti definisane Strategijom kao što su na primjer kategorizacije sportova, sportista i trenera, pravni status maloljetnih sportista i drugih odredbi kojima bi se unaprijedio zakonski okvir i sistem sporta u Crnoj Gori.

Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti za sport, Antidoping agencija, Zavod za sportsku medicinu, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi, ostala ministarstva
Vremenski okvir	I-IV kvartala 2024. godine
Indikator	Izmijenjen i dopunjen Zakon o sportu i broj izmijenjenih i dopunjenih članova Zakona o sportu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva
<i>Operativni cilj 2.4</i>	<i>Povećanje kapaciteta nacionalnih sportskih saveza u cilju uspješnije organizacije međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori</i>
<i>Indikator</i>	<i>Uspješno organizovana međunarodna takmičenja minimum 2 po godini realizacije Strategije</i>
<i>Mjera 2.4.1</i>	<i>Definisanje standarda za uspješnu organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori</i>
Aktivnosti	Izraditi knjigu standarda za organizaciju međunarodnih sportskih takmičenja u Crnoj Gori, a u cilju stvaranja uslova za uspješnu kandidaturu i organizaciju međunarodnih takmičenjima gdje bi se utvrdili zadaci i obaveze vladinog i nevladinog sektora u svakom segmentu organizacije. Ova aktivnost će obezbijediti stabilno finansiranje projekta ali i smanjiti opasnost od neuspjeha u organizaciji i izazivanju finansijskih obaveza u smislu kazni i penala koje međunarodne organizacije dodjeljuju organizatorima i državama koje imaju propuste u organizaciji. Organizacija velikih međunarodnih takmičenja je višestruko korisna, kako za promociju sporta tako i za sportski turizam i promociju Crne Gore u međunarodnim okvirima.
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet
Partneri u realizaciji	Jedinice lokalnih samouprava, sportski klubovi
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj uspješno organizovanih međunarodnih sportskih takmičenja
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Mjera 2.4.2	Permanentna edukacija organizatora međunarodnih takmičenja iz oblasti sportskog upravljanja i poznavanja zakonskih normi u smislu javnih nabavki, zaštite integriteta u sportu (sprječavanja nasilja na sportskim događajima, doping u sportu, namještanja mečeva i nelegalnog klađenja i dr)
Aktivnosti	Organizovati seminare najmanje dva puta godišnje za organizatore međunarodnih sportskih takmičenja iz oblasti sportskog menadžmenta i poznavanja zakonskih normi u smislu javnih nabavki, zaštite integriteta u sportu (sprječavanja nasilja na sportskim događajima, doping u sportu , namještanja mečeva i nelegalnog klađenja i dr)
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, fakulteti za sport i menadžment u sportu
Vremenski okvir	I-IV kvartal svake godine tokom realizacije Strategije
Indikator	Broj edukovanih sportskih stručnjaka i broj održanih seminara
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 2.000 EUR
Oblast 3	SPORT DJECE I OMLADINE
STRATEŠKI CILJ 3	<i>Razvijen i unaprijeđen sistem sporta djece i omladine kroz stvaranje uslova za povećanje obuhvata djece i omladine koja se bave sportom</i>
Operativni cilj 3.1	<i>Izgradnja, sanacija, adaptacija i opremanje adekvatnim spravama i rekvizitima zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta</i>
Indikator	<i>Povećan broj izgrađenih, saniranih, adaptiranih i opremljenih adekvatnim spravama i rekvizitima sportskih objekata namijenjenim za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta za 20% u prve dvije godine realizacije Strategije i za 20 % u za druge dvije godine realizacije Strategije</i>

Mjera 3.1.1	Izraditi analizu stanja zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta
Aktivnosti	Organizovati evidentiranje i analizu stanja zatvorenih i otvorenih sportskih objekata namijenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za vrijeme realizacije Strategije
Indikator	Izrađena analiza stanja i opremljenosti zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebno finansijska sredstva
Mjera 3.1.2	Definisati prioritete i izraditi plan za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
Aktivnosti	Nakon izvršene analize izvršiti definisanje prioriteta i izraditi plan za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo prosvjete i Univerzitet Crne Gore
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, savez za školski sport, savez za univerzitetski sport, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal
Indikator	Izrađena lista prioriteta i izrađen plan za izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Mjera 3.1.3	Izgraditi, rekonstruisati, adaptirati i opremiti fiskulturne sale i sportske terene pri školama i univerzitetima
Aktivnosti	Nakon izvršene analize, definisanih prioriteta i izrada plana otpočeti sa konkretnim aktivnostima na poslovima na izgradnju, sanaciju i adaptaciju zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih i Ministarstvo prosvjete, Univerzitet Crne Gore
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal
Indikator	% objekata koji su izgrađeni, sanirani i adaptiranih zatvorenih i otvorenih sportskih objekata pri školama i univerzitetima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	
<i>Operativni cilj 3.2</i>	<i>Povećan broj sportskih sekcija i drugih vannastavnih sportskih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta, sufinansiranje članarine za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova i obezbjeđivanje kvalitetnije nastave fizičke kulture</i>
<i>Indikator</i>	<i>Povećan broj djece i mladih obuhvaćen organizovanim fizičkim vježbanjem u vannastavnim aktivnostima u školama i univerzitetima za 20 %</i>
Mjera 3.2.1	Pripremiti plan i program za realizaciju vannastavnih aktivnosti po sportovima i protokola o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih o realizaciji vannastavnih sportskih aktivnosti u sportskim klubovima
Aktivnosti	U saradnji sa partnerima pripremiti plan i program za realizaciju vannastavnih aktivnosti u sportskim klubovima po sportovima i protokola o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih o realizaciji vannastavnih aktivnosti. Treneri koji će realizovati vannastavne aktivnosti moraju ispunjavati uslov u smislu formalnog obrazovanja, a kako bi vannastavne aktivnosti bile realizovane po standardima škola i

	univerziteta.
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, savez za školski sport, savez za univerzitetski sport, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal
Indikator	Izrađen plan i program vannastavnih aktivnosti i protokola o saradnji između škola, sportskih organizacija i Ministarstva sporta i mladih
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 3.2.2	Uspostaviti stručni nadzor nad realizacijom vannastavnih aktivnosti koje se sprovode u okviru sportskih organizacija
Aktivnosti	Obezbijediti dovoljan broj kvalifikovanih stručnih nadzornika koji bi se bavili nadzorom nad realizacijom vannastavnih aktivnosti koje se sprovode u okviru sportskih organizacija. Da bi se ova aktivnost realizovala potrebno je izvršiti izmjene i dopune Zakona o sportu gdje bi se status stručnog sportskog nadzora formalno pravno regulisao
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, savez za školski sport, savez za univerzitetski sport, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal
Indikator	Broj kvalifikovanih stručnih nadzornika
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet potreban za angažovanje stručnih sportskih nadzornika će biti definisan u odnosu na broj angažovanih lica
Mjera 3.2.3	Uspostaviti jedinstveni piramidalni sistema takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu
Aktivnosti	Uspostavljanje jedinstvenog piramidalnog sistema takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu, vodeći računa da u njemu učestvuju i oni koji se ne bave aktivno sportom i da se takmičenja organizuju od razrednih, preko međurazrednih, školskih,

	međuškolskih , opštinskih, regionalnih i Nacionalnih takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal tokom realizacije Strategije
Indikator	% djece koja su obuhvaćena piramidalnim sistemom takmičenja u školskom i univerzitetskom sportu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet potreban za organizaciju takmičenja će biti definisan u odnosu na broj organizovanih takmičenja
Mjera 3.2.4	Sufinansirati članarine sa pozicije svih nivoa vlasti za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova na osnovu Odluke o izboru sportskih klubova koji će uključivati djecu u sportske aktivnosti i organizovano fizičko vježbanje
Aktivnosti	Ocjenjivanje programa i priprema Rješenja za dodjelu sredstava javnih finansija za sufinansiranje članarina za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova na svim nivoima vlasti. Realizacijom ove aktivnosti na svim nivoima vlasti biće povećan obuhvat uključivanja djece u sistem redovnog fizičkog vježbanja
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal tokom realizacije Strategije
Indikator	Izrađeno Rješenje o dodjeli sredstava javnih finansija za sufinansiranje članarina za djecu koja se bave sportom u okviru sportskih klubova
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet će zavisiti od predloženih programa nadležnog Saveza za školski sport

Mjera 3.2.5	Sprovesti EUROFIT testiranje đaka osnovnih i srednjih škola 2 puta godišnje
Aktivnosti	Organizovati i sprovesti EUROFIT testiranje đaka osnovnih i srednjih škola 2 puta godišnje, a rezultate testiranja prosljeđivati u bazu centralnog softvera koji se nalazi u Zavodu za sportsku medicinu
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal tokom realizacije Strategije
Indikator	% đaka osnovnih i srednjih škola koja su testirana EUROFIT testovima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ Ministarstvo zdravlja/Ministarstvo prosvjete
Mjera 3.2.6	Sprovesti ljekarske preglede za sve učesnike u vannastavnim sportskim aktivnostima
Aktivnosti	Organizovati i sprovesti ljekarske preglede za sve učesnike u vannastavnim sportskim aktivnostima na cijeloj teritoriji Crne Gore uz uključivanje zdravstvenih ustanova u svim gradovima
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal tokom realizacije Strategije
Indikator	% đaka osnovnih i srednjih škola koja su testirana EUROFIT testovima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih/ Ministarstvo zdravlja/Ministarstvo prosvjete
<i>Operativni cilj 3.3</i>	<i>Sistemska uređenje sporta djece i omladine</i>
<i>Indikator</i>	<i>% predškolskih ustanova, škola i univerziteta uključenih u sistem sporta djece i omladine</i>

Mjera 3.3.1	Osmisliti i realizovati kampanju u cilju promocije predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta, promocije fer pleja, tolerancije i poštovanja različitosti
Aktivnosti	U periodu realizacije Strategije biće sprovedena permanentna medijska kampanja u cilju promocije zdravih stilova života kroz predškolski, školski i univerzitetski sport, promocije fer pleja, tolerancije i poštovanja različitosti
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal
Indikator	Realizovana medijska kampanja
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 5.000 EUR
Mjera 3.3.2	Izrada Nacionalne strategije za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori
Aktivnosti	U saradnji sa najširim krugom partnera i najširoj javnom raspravom izraditi Nacionalnu strategiju za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori, kako bi bio postignut konsenzus svih zainteresovanih strana
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, fakulteti iz oblasti sporta, Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez Crne Gore, nacionalni sportski savezi, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartala
Indikator	Izrađena Nacionalna strategija za razvoj predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta u Crnoj Gori
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / UNICEF 20.000 EUR

Oblast 4	REKREATIVNI SPORT
STRATEŠKI CILJ 4	<i>Povećan obuhvat bavljenja redovnim fizičkim aktivnostima u svim segmentima stanovništva posebno djece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih</i>
<i>Operativni cilj 4.1</i>	<i>Stvoreni uslovi za povećano učešće građanki i građana Crne Gore u rekreativnim fizičkim aktivnostima</i>
<i>Indikator</i>	<i>Povećan broj učešća građanki i građana Crne Gore u rekreativnim fizičkim aktivnostima za 20 %</i>
Mjera 4.1.1	Izgraditi, obilježiti i održavati TRIM staze, staze zdravlja, staze za šetnju i planinarenje, staze za bicikle i rolere i teretane na otvorenom
Aktivnosti	Napraviti listu svih TRIM staza, staza zdravlja, staza za šetnju i planinarenje, staza za bicikle i rolere i teretana na otvorenom i izraditi plan održavanja i plan izgradnje novih kapaciteta širom Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, Biciklistički savez Crne Gore, Planinarski savez Crne Gore, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za vrijeme realizacije Strategije
Indikator	% Izgrađenih, obilježenih i održavanih TRIM staze, staze zdravlja, staza za šetnju i planinarenje, staza za bicikle i rolere i teretana na otvorenom
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo za kapitalne investicije, Ministarstvo turizma, Jedinice lokalnih samouprava / budžet će biti definisan nakon izrađenog plana
Mjera 4.1.2	Organizovati sportske susrete i takmičenja za radnike kompanija iz državnog i privatnog sektora
Aktivnosti	U saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, jedinicama lokalnih samouprava, privredom, sindikatima organizovaće se susreti i takmičenja za radnike

	državnih i privatnih kompanija
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, jedinice lokalnih samouprava, Ministarstvo rada i socijalnog staranja
Vremenski okvir	I-IV kvartal za vrijeme realizacije Strategije
Indikator	Boj organizovanih susreta i takmičenja za radnike kompanija iz državnog i privatnog sektora
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Jedinice lokalnih samouprava / budžet će biti definisan nakon izrađenog plana
Mjera 4.1.3	Stvoriti uslove za organizovano vježbanje osoba pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (punoljetne i maloljetne osobe)
Aktivnosti	Opremiti prostore za rekreativno vježbanje pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (punoljetne i maloljetne osobe), adekvatnom sportskom opremom i sportskim rekvizitima
Ključni nosioci	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo pravde, Ministarstvo rada i socijalnog staranja
Partneri u realizaciji	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, Specijalna olimpijada, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za vrijeme realizacije Strategije
Indikator	Boj opremljenih prostora za vježbanje pri dnevnim centrima za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, domovima za stara lica i ustanovama pod ingerencijom Uprave za izvršenje krivičnih sankcija (punoljetne i maloljetne osobe)
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Jedinice lokalnih samouprava / budžet će biti definisan nakon izrađenog plana

Mjera 4.1.4	Organizovati stručne edukacije na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegovog pozitivnog uticaja na zdravlje građanki i građana Crne Gore
Aktivnosti	Organizovati minimalno 4 stručne edukacije na nacionalnom nivou na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegovog pozitivnog uticaja na zdravlje građanki i građana Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za vrijeme realizacije Strategije
Indikator	Broj organizovanih stručnih edukacija na nacionalnom nivou na temu značaja redovnog rekreativnog fizičkog vježbanja i njegovog pozitivnog uticaja na zdravlje građanki i građana Crne Gore
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Jedinice lokalnih samouprava / budžet 3.000 EUR
Mjera 4.1.5	Sufinansirati programe sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava
Aktivnosti	Sistemska podrška u smislu sufinansiranja programa aktivnosti sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Crnogorski savez za rekreativni sport-Sport za sve, jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za vrijeme realizacije Strategije
Indikator	Izrađeno Rješenje o sufinansiranju programa sportsko-rekreativnih klubova i sportsko-rekreativnih društava
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Jedinice lokalnih samouprava / budžet će biti definisan nakon izrađenog plana

Oblast 5	ŽENE U SPORTU
STRATEŠKI CILJ 5	<i>Unaprijeđen i razvijen sistem podrške ženama u sportu</i>
<i>Operativni cilj 5.1</i>	<i>Unaprjeđenje kapaciteta klubova i sportskih organizacija koje se bave afirmacijom ženskog sporta</i>
<i>Indikator</i>	<i>Broj klubova i sportskih organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem ženskog sporta povećan za 20 %</i>
Mjera 5.1.1	Sufinansirati programe za klubove ili organizacije koje se bave afirmacijom ženskog sporta
Aktivnosti	Na svim nivoima vlasti obezbijediti uslove za raspisivanje konkursa i odobravanje finansijskih sredstava za sufinansirane programa za klubove ili organizacije koje se bave afirmacijom ženskog sporta.
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I kvartal u svakoj godini primjene Strategije
Indikator	Izrađeno Rješenje o raspodjeli sredstava za sufinansiranje programa za klubove ili organizacije koji se bave afirmacijom ženskog sporta
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / Visina predviđenih sredstava zavisi od godišnjeg budžeta Ministarstva sporta i mladih
Mjera 5.1.2	Imperativno ustanoviti kvotu u procentu od 30 % za uključivanje žena u upravljačke strukture sportskih klubova, nacionalnih sportskih saveza i Crnogorskog olimpijskog komiteta
Aktivnosti	Izmjenama i dopunama Zakona o sportu uvesti imperativnu odredbu za uključivanje žena u upravljačke strukture sportskih klubova, nacionalnih sportskih saveza i Crnogorskog olimpijskog komiteta kvotom od 30 %
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava

Vremenski okvir	I – IV kvartal
Indikator	Izmijenjen Zakon o sportu i broj sportskih organizacija koje su implementirale odredbu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 5.1.3	Organizovati seminare i radionice namijenjene ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti
Aktivnosti	U toku godine organizovaće se najmanje 4 seminara i radionica namijenjenih ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I – IV kvartal u svakoj godini primjene Strategije
Indikator	Broj organizovanih seminara i radionica namijenjenih ženama u sportu, kako bi se unaprijedile sportske vještine, liderstvo i preduzetničke sposobnosti
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 5.1.4	Obezbijediti edukativne seminare za novinare i urednike o značaju ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici Crne Gore
Aktivnosti	U toku godine organizovaće se najmanje 4 seminara na temu značaja promocije i ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I – IV kvartal u svakoj godini primjene Strategije
Indikator	Broj organizovanih seminara na temu značaja promocije i ravnopravnog izvještavanja o učešću i rezultatima žena u sportu i sportskoj politici Crne Gore
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Oblast 6	SPORT POSEBNIH GRUPA
STRATEŠKI CILJ 6	<i>Razvijen i unaprijeđen sport posebnih grupa, posebno sportista sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama, sporta u vojsci i policiji</i>
Operativni cilj 6.1	<i>Stvaranje uslova za povećano učešće osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama u sportu kroz podizanje kapaciteta Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade i drugih organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem sportista sa invaliditetom i sportista sa intelektualnim smetnjama</i>
Indikator	<i>Broj klubova i sportskih organizacija koje se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama povećan za 20 %</i>
Mjera 6.1.1	Uspostaviti sistemsku saradnju između Paraolimpijskog komiteta, Specijalne olimpijade sa Jedinicama lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Aktivnosti	Potpisivanje protokola o saradnji između Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade sa predstavnicima jedinica lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I –IV kvartal
Indikator	Broj potpisanih protokola
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Mjera 6.1.2	Izraditi protokol sa preporukama jedinicama lokalnih samouprava, Ministarstvu za kapitalne investicije u cilju unaprjeđenja i prilagođavanja sportske infrastrukture za korišćenje osobama sa invaliditetom
Aktivnosti	Potpisivanje protokola o saradnji između Paraolimpijskog komiteta i Specijalne olimpijade sa predstavnicima jedinica lokalnih samouprava u cilju boljeg finansiranja aktivnosti klubova koji se bave razvojem i unaprjeđenjem sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I – IV kvartal
Indikator	Broj potpisanih protokola
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 6.1.3	Izraditi izmjene i dopune kategorizacije sportova, sportista i trenera osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Aktivnosti	Analizirati postojeću Kategorizaciju sportova, sportista i trenera kao podzakonskog akta i izvršiti izmjene i dopune navedenog akta
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I – IV kvartal
Indikator	Izrađene izmjene i dopune Kategorizacije sportova, sportista i trenera
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Mjera 6.1.4	Izraditi medijsku strategiju za promociju sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Aktivnosti	Osmisliti i Izraditi medijsku strategiju za promociju sporta osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama, a u cilju prevencije od diskriminacije i prihvatanju različitosti, promocije sportista koji postižu vrhunska sportska postignuća na Paraolimpijskim igrama i Specijalnoj olimpijadi, promociji klubova koji se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Ključni nosilac	Paraolimpijski komitet, Specijalna olimpijada
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-III kvartal
Indikator	Izrađena i implementirana medijska Strategija
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 6.1.5	Obezbijediti edukativne seminare za trenere koji se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama i za trenere koji planiraju da se bave sportom osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Aktivnosti	U toku godine organizovaće se najmanje 4 seminara na temu metodologije treninga za sportiste osoba sa invaliditetom i osoba sa intelektualnim smetnjama
Ključni nosilac	Paraolimpijski komitet i Specijalna olimpijada
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi i jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I – IV kvartal u svakoj godini primjene Strategije
Indikator	Broj organizovanih seminara na temu metodologije treninga za sportiste osoba sa invaliditetom
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

<i>Operativni cilj 6.2</i>	<i>Razvijen i unaprijeđen sport u policiji</i>
<i>Indikator</i>	<i>Broj pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova koji se redovno bave fizičkim vježbanjem povećan za 20 %</i>
Mjera 6.2.1	Formirati sportsku jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova u kojoj će profesionalno biti angažovani vrhunski sportisti
Aktivnosti	Pripremiti formalno-pravne uslove za formiranje i formirati sportsku jedinicu Ministarstva unutrašnjih poslova. U ovako formiranoj strukturiranoj jedinici biće profesionalno angažovani vrhunski sportisti kandidati za učešće na Olimpijskim igrama
Ključni nosilac	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal
Indikator	Formirana sportska jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 6.2.2	Formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore
Aktivnosti	Pripremiti formalno-pravne uslove za formiranje i formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I –IV kvartal
Indikator	Broj formiranih sportskih klubova pod ingerencijom Ministarstva unutrašnjih poslova
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Mjera 6.2.3	Učešće sportskih klubova i sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih policijskih sportskih organizacija i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija
Aktivnosti	Pripreme i učešće sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih policijskih sportskih organizacija i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija.
Ključni nosilac	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal za svaku godinu primjene Strategije
Indikator	Broj sportista pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova koji su učestvovali na takmičenjima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet će biti definisan u skladu sa izrađenim planovima
Mjera 6.2.4	Organizovati međunarodna i domaća takmičenja za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova
Aktivnosti	Pripreme i organizacija međunarodnih i domaćih takmičenja za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova. Realizacijom ove aktivnosti povećaćće se zainteresovanost pripadnika pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova da se aktivno uključe u sportski sistem Crne Gore.
Ključni nosilac	Ministarstvo unutrašnjih poslova
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal za svaku godinu primjene Strategije
Indikator	Broj sportskih takmičenja koje je organizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet će biti definisan u skladu sa izrađenim planovima

<i>Operativni cilj 6.3</i>	<i>Razvijen i unaprijeđen sport u vojsci</i>
<i>Indikator</i>	<i>Broj pripadnika Ministarstva odbrane koji se redovno bave fizičkim vježbanjem povećan za 20 %</i>
Mjera 6.3.1	Formirati sportsku jedinicu Ministarstva odbrane u kojoj će profesionalno biti angažovani vrhunski sportisti
Aktivnosti	Pripremiti formalno-pravne uslove za formiranje i formirati sportsku jedinicu Ministarstva odbrane. U ovako formiranoj strukturiranoj jedinici biće profesionalno angažovani vrhunski sportisti kandidati za učešće ili koji su učestvovali na Olimpijskim igrama
Ključni nosilac	Ministarstvo odbrane
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal
Indikator	Formirana sportska jedinica Ministarstva odbrane
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Mjera 6.3.2	Formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva odbrane i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore
Aktivnosti	Pripremiti formalno-pravne uslove za formiranje i formirati sportske klubove pod ingerencijom Ministarstva odbrane i integrisati ih u sistem civilnog sporta Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo odbrane
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal
Indikator	Broj formiranih sportskih klubova pod ingerencijom Ministarstva odbrane
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva

Mjera 6.3.3	Učešće sportskih klubova i sportista pripadnika Ministarstva odbrane na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih vojnih sportskih organizacija (CISM- International Military Sports Council) i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija
Aktivnosti	Pripreme i učešće sportista pripadnika Ministarstva odbrane na takmičenjima u organizaciji Međunarodnih vojnih sportskih organizacija (CISM- International Military Sports Council) i u takmičenjima koja su u ingerenciji međunarodnih i domaćih civilnih sportskih organizacija.
Ključni nosilac	Ministarstvo odbrane
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal za svaku godinu primjene Strategije
Indikator	Broj sportista pripadnika Ministarstva odbrane koji su učestvovali na takmičenjima
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo odbrane, Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet će biti definisan u skladu sa izrađenim planovima
Mjera 6.3.4	Organizovati međunarodna i domaća takmičenja za pripadnike Ministarstva odbrane
Aktivnosti	Pripreme i organizacija međunarodnih i domaćih takmičenja za pripadnike Ministarstva odbrane. Realizacijom ove aktivnosti povećaće se zainteresovanost pripadnika vojske da se aktivno uključe u sportski sistem Crne Gore.
Ključni nosilac	Ministarstvo odbrane
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi
Vremenski okvir	I – IV kvartal za svaku godinu primjene Strategije
Indikator	Broj sportskih takmičenja koje je organizovalo Ministarstvo odbrane
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo odbrane, Ministarstvo sporta i mladih/ Budžet će biti definisan u skladu sa izrađenim planovima

Oblast 7	ZAŠTITA INTEGRITETA SPORTA CRNE GORE
<i>STRATEŠKI CILJ 7</i>	<i>Zaštita integriteta sporta Crne Gore</i>
<i>Operativni cilj 7.1</i>	<i>Unaprijeđen institucionalni okvir za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima</i>
<i>Indikator</i>	<i>Broj usvojenih i ratifikovanih dokumenata i broj realizovanih edukacija</i>
Mjera 7.1.1	Ratifikovati Međunarodnu konvenciju za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima(Macolin konvencija) u Skupštini Crne Gore
Aktivnosti	Obezbijediti prevod konvencije i pripremiti je za Vladinu proceduru i slanje na usvajanje u Skupštinu Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Vlada Crne Gore i Skupština Crne Gore
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Ratifikovana Međunarodna konvencija za borbu protiv manipulacija na sportskim takmičenjima(Macolin konvencija) u Skupštini Crne Gore
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih / 1.000 EUR
Mjera 7.1.2	Obezbijediti sprovođenje odredbi Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope
Aktivnosti	Stvoriti uslove za sprovođenje odredbi Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nadležna ministarstva, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Broj sportskih organizacija, Jedinica lokalnih samouprava koje su prihvatile i sprovele odredbe Macolin konvencije u skladu sa preporukama Savjeta Evrope
Izvor finansiranja/iznos	Ministarstvo sporta i mladih, Jedinice lokalnih samouprava/ Budžet će biti definisan nakon

sredstava	izrade detaljnog plana primjene Macolin konvencije
Mjera 7.1.3	Organizovati obuku o manipulacijama na sportskim takmičenjima za sve relevantne aktere u sportu, uključujući sportske radnike, trenere, sudije, sportske novinare, sportiste i ostale činioce sistema sporta Crne Gore
Aktivnosti	Priprema i organizovanje najmanje 4 obuke, o manipulacijama na sportskim takmičenjima za sve relevantne aktere u sportu, uključujući sportske radnike, trenere, sudije, sportske novinare, sportiste i ostale činioce sistema sporta Crne Gore, na godišnjem nivou za sve vrijeme primjene Strategije
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovanje obuke najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Jedinice lokalnih samouprava / 2.000 EUR
Mjera 7.1.4	Obezbijediti sprovođenje međunarodnih standarda za uspostavljanje transparentnosti i odgovornosti u upravljanju u sportskim organizacijama
Aktivnosti	Organizacija obuka najmanje 4 puta godišnje na temu primjena međunarodnih standarda za uspostavljanje transparentnosti i odgovornosti u upravljanju u sportskim organizacijama
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I-IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovanje obuke najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Jedinice lokalnih samouprava / 2.000 EUR

Mjera 7.1.5	Uspostaviti efikasne mehanizme za saradnju i razmjenu informacija sa drugim državama i organizacijama u slučaju sumnje na manipulacije u sportu
Aktivnosti	Uspostaviti kanale komunikacije sa sportskim organizacijama u inostranstvu i instalirati sredstva permanentnog praćenja i obavještanja u slučaju uočenih manipulacija u sportu
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi, Jedinice lokalnih samouprava
Vremenski okvir	I - IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Uspostavljeni efikasni mehanizmi za saradnju i razmjenu informacija sa drugim državama i organizacijama u slučaju sumnje na manipulacije u sportu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva
<i>Operativni cilj 7.2</i>	<i>Razvijanje institucionalnog okvira za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama</i>
<i>Indikator</i>	<i>Broj usvojenih dokumenata i broj realizovanih edukacija</i>
Mjera 7.2.1	Izraditi Nacionalnu strategiju i Akcioni plan za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
Aktivnosti	Pripemiti potrebne analize o bezbjedonosnim aspektima u oblasti sporta i Izraditi Nacionalnu strategiju i Akcioni plan za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije, druga ministarstva
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Izrađena Nacionalna Strategija i Akcioni plan za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, UNICEF/10.000 EUR

Mjera 7.2.2	Organizovati tribine za predstavnike nacionalnih sportskih saveza, sportskih klubova, jedinica lokalnih samouprava na temu implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
Aktivnosti	Organizacija tribina najmanje 4 puta godišnje na temu implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama uz poštovanje rezolucije i preporuka Savjeta Evrope
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije, druga Ministarstva
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Organizovanje tribine najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, UNICEF/10.000 EUR
<i>Operativni cilj 7.3</i>	<i>Unaprijeđena borba protiv dopinga u sportu</i>
<i>Indikator</i>	<i>Podignuti kapaciteti sistema sporta u Crnoj Gori za borbu protiv dopinga u sportu</i>
Mjera 7.3.1	Izraditi Zakon o sprječavanju dopinga u sportu
Aktivnosti	Pripremiti potrebne analize, izraditi Zakon o sprječavanju dopinga u sportu, proći procedure Vlade i usvojiti ga u Skupštini Crne Gore
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Antidoping komisija, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije, druga ministarstva
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Izrađen Zakon o sprječavanju dopinga u sportu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, UNICEF/10.000 EUR

Mjera 7.3.2	Formirati Antidoping agenciju Crne Gore (ADACG)
Aktivnosti	Stvoriti formalne uslove za formiranje Antidoping agencije Crne Gore (ADACG). Realizacijom ove aktivnosti, Agencija bi bila nezavisna i imala bi jasno definisan budžet što bi omogućilo realno planiranje aktivnosti
Ključni nosilac	Antidoping komisija
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije, druga ministarstva
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Formirana Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Antidoping agencija Crne Gore (ADACG) / Budžet će biti definisan kada se bude donijela odluka o strukturi agencije i planiranih aktivnosti
Mjera 7.3.3	Organizovati edukacije sportskog sistema Crne Gore na temu sprječavanja dopinga u sportu
Aktivnosti	Organizacija obuka najmanje 4 puta godišnje na temu sprječavanja dopinga u sportu
Ključni nosilac	Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Organizovanje obuke najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Antidoping agencija Crne Gore (ADACG) / Budžet će biti definisan kada se bude donijela odluka o strukturi agencije i planiranih aktivnosti
Mjera 7.3.4	Uspostaviti obavezu da stipendirani sportisti, od strane Ministarstva sporta i mladih i Crnogorskog olimpijskog komiteta dva puta godišnje prisustvuju edukaciji na temu sprječavanja dopinga u sportu
Aktivnosti	Organizacija edukacija 2 puta godišnje na temu sprječavanja dopinga u sportu za sportiste stipendirane od strane Ministarstva sporta i mladih i Crnogorskog olimpijskog komiteta

Ključni nosilac	Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovanje edukacija najmanje 2 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Antidoping agencija Crne Gore (ADACG) / Budžet će biti definisan kada se bude donijela odluka o strukturi agencije i planiranih aktivnosti
Mjera 7.3.5	Uspostaviti obavezu da organizatori međunarodnih i domaćih takmičenja u Crnoj Gori testiraju sportiste od strane Antidoping agencije Crne Gore
Aktivnosti	Pripremiti formalne uslove za stvaranje obaveze da organizatori međunarodnih i domaćih takmičenja u Crnoj Gori testiraju sportiste od strane Antidoping agencije Crne Gore
Ključni nosilac	Antidoping agencija Crne Gore (ADACG)
Partneri u realizaciji	Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovanje testiranja za sportiste
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Ministarstvo sporta i mladih, Antidoping agencija Crne Gore (ADACG) / Budžet će biti definisan kada se bude donijela odluka o strukturi agencije i planiranih aktivnosti i broja testiranja
<i>Operativni cilj 7.4</i>	<i>Povećanje kapaciteta svih činioca sistema sporta za stvaranje sigurnog sportskog okruženja</i>
<i>Indikator</i>	<i>Podignuti kapaciteti sistema sporta u Crnoj Gori za stvaranje sigurnog sportskog okruženja</i>
Mjera 7.4.1	Jačanje institucionalnih kapaciteta nadležnih organa za sprovođenje politike zaštite u sportu kroz formiranje Komisije za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gori
Aktivnosti	Pripremiti formalne uslove za formiranje Komisije za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gori
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih

Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Formirana Komisija za zaštitu integriteta sporta u Crnoj Gori
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva.
Mjera 7.4.2	Uspostaviti mehanizme za prijave i postupanja po prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu
Aktivnosti	Pripremiti formalne uslove za uspostavljanje mehanizama za prijave i postupanja po prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Uspostavljeni mehanizmi za prijave i postupanja po prijavama za slučajeve nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva.
Mjera 7.4.3	Izraditi i implementirati Etički kodeks za sve učesnike u sportu koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu
Aktivnosti	Pripremiti formalne uslove za izradu i implementiranje Etičkog kodeksa za sve učesnike u sportu koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Izrađen Etički kodeks koji će podsticati integritet, poštovanje, fer-plej i sigurnost u sportu
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva.

Mjera 7.4.4	Sprovesti obuku o prepoznavanju i prijavljivanju nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu i sigurnom sportu za sve učesnike u sportu
Aktivnosti	Organizacija obuka minimum 4 puta godišnje na temu prepoznavanju i prijavljivanju nasilja, zlostavljanja i diskriminacije u sportu i sigurnom sportu za sve učesnike u sportu
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal za sve vrijeme primjene Strategije
Indikator	Organizovanje obuka najmanje 4 puta godišnje za sve vrijeme primjene Strategije
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva.
Mjera 7.4.5	Izrada Nacionalne strategije i Akcionog plana za zaštitu integriteta sporta Crne Gore
Aktivnosti	Pripremiti potrebne analize i izraditi Nacionalnu strategiju i Akcioni plan o zaštiti integriteta u oblasti sporta
Ključni nosilac	Ministarstvo sporta i mladih
Partneri u realizaciji	Crnogorski olimpijski komitet, nacionalni sportski savezi, sportski klubovi i organizacije
Vremenski okvir	I - IV kvartal
Indikator	Izrađena Strategija i Akcioni plan za zaštitu integriteta sporta Crne Gore
Izvor finansiranja/iznos sredstava	Nijesu potrebna finansijska sredstva.

7. SKRAĆENICE KORIŠĆENE U DOKUMENTU

UN	Ujedinjene nacije
EU	Evropska unija
MOK	Međunarodni olimpijski komitet
EOK	Evropski olimpijski komiteti
WADA	Svjetska antidoping agencija
CAHAMA	Evropski komitet Svjetske antidoping agencije
SZO	Svjetska zdravstvena organizacija
MPS	Ministarstvo prosvjete i sporta
MZ	Ministarstvo zdravlja
MVP	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
MF	Ministarstvo finansija
MRSC	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave
UPCG	Uprava policije Crne Gore
COK	Crnogorski olimpijski komitet
OI	Olimpijske igre
EYOF	Evropski olimpijski festival mladih
EI	Evropske igre
POK	Paraolimpijski komitet Crne Gore
POI	Paraolimpijske igre
MI	Mediterranske igre
NSS	Nacionalni sportski savez
FSCG	Fudbalski savez Crne Gore
KSCG	Košarkaški savez Crne Gore
OSCG	Odbojkaški savez Crne Gore
RSCG	Rukometni savez Crne Gore
CSSS	Crnogorski savez sport za sve
FSFV	Fakultet za sport i fizičko vaspitanje
UCG	Univerzitet Crne Gore
UDG	Univerzitet Donja Gorica
UM	Univerzitet Mediteran
SŠSDCG	Savez školskih sportskih društava Crne Gore
SSUCG	Studentski savez univerziteta Crne Gore
UPFK	Udruženje pedagoga fizičke kulture
ULJSM	Udruženje ljekara sportske medicine
ADACG	Antidoping agencija Crne Gore
USNCG	Udruženje sportskih novinara Crne Gore
DJR	Direkcija javnih radova
JLS	Jedinica lokalne samouprave